

Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Katedra demografie a geodemografie

Prognóza školské mládeže v Městské části Praha 9 do roku 2020

RNDr. Klára Hulíková Tesárková, Ph.D., RNDr. Olga Sivková, Ph.D.

Spolupracovali: Mgr. Šárka Šustová, Bc. Alena Daudová, Bc. Martin Koňářík, Bc. Barbora Kuprová, Aneta Kovářová

Praha 2012

Obsah

Seznam obrázků.....	3
Seznam tabulek.....	5
Seznam používaných zkratk 7	7
1. Úvod.....	8
2. Populační vývoj Městské části Praha 9	9
2.1 Početní stav obyvatelstva, jeho pohlavně věková struktura a jejich vývoj v čase	9
2.2 Přirozená měna	16
2.3 Mechanická měna.....	17
2.3.1 Mechanická měna osob s českým občanstvím	21
2.3.2 Mechanická měna osob s jiným než českým občanstvím	22
2.4 Celkový přírůstek obyvatelstva	23
2.5 Shrnutí populačního vývoje Městské části Praha 9.....	24
3. Postup výpočtu prognózy.....	25
3.1 Vstupní předpoklady	25
3.2 Hlavní výsledky prognózy	30
4. Prognóza školské mládeže	35
4.1 Mateřské školy Městské části Praha 9.....	35
4.1.1 Současný stav kapacit mateřských škol Městské části Praha 9.....	36
4.1.2 Prognózovaný vývoj mateřských škol Městské části Praha 9.....	39
4.2 Základní školy Městské části Praha 9	45
4.2.1 Popis a současný kapacitní stav základních škol Městské části Praha 9.....	45
4.2.2 Prognózovaný vývoj základních škol Městské části Praha 9	51
5. Závěr.....	66
6. Zdroje	72
7. Přílohy	75

Seznam obrázků

Obrázek 1: Vývoj celkového počtu obyvatelstva MČ Praha 9 v letech 1994–2012.....	10
Obrázek 2: Věková struktura obyvatelstva MČ Praha 9 v letech 2007 a 2010.....	12
Obrázek 3: Porovnání relativní věkové struktury obyvatelstva MČ Praha 9 s věkovou strukturou ČR v roce 2010.....	12
Obrázek 4: Vývoj počtu dětí ve věku 2–15 let podle základních věkových skupin v MČ Praha 9 v letech 2007–2010.....	14
Obrázek 5: Vývoj počtu živě narozených dětí, zemřelých a přirozeného přírůstku obyvatelstva v MČ Praha 9 v letech 1997–2011.....	17
Obrázek 6: Věková struktura vystěhovalých, přistěhovalých a migračního salda v MČ Praha 9, průměr za roky 2009–2011.....	20
Obrázek 7: Věková struktura vystěhovalých, přistěhovalých a migračního salda v MČ Praha 9, průměr za roky 2009–2011, občané ČR.....	21
Obrázek 8: Věková struktura vystěhovalých, přistěhovalých a migračního salda v MČ Praha 9, průměr za roky 2009–2011, cizí státní občané.....	22
Obrázek 9: Předpokládaný počet obyvatel MČ Praha 9 dle jednotlivých variant prognózy, počty k 31. 12. 2020.....	32
Obrázek 10: Předpokládaný počet obyvatel MČ Praha 9 podle jednotlivých variant prognózy v letech 2010–2020, počty k 31. 12. daného roku.....	33
Obrázek 11: Pohlavně-věkové složení obyvatelstva, varianta plodnost střední – migrace střední v letech 2010 a 2020.....	34
Obrázek 12: Výstavba nových MŠ zřizovaných MČ Praha 9.....	37
Obrázek 13: Vývoj počtu dětí ve věku 3–6 let* a počtu dětí v MŠ zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2007–2010.....	39
Obrázek 14: Předpokládaný vývoj počtu dětí ve věku 3–6* let podle jednotlivých variant prognózy v MČ Praha 9 v letech 2011–2020.....	40
Obrázek 15: Předpokládaný vývoj počtu dětí ve věku 3–6* let ve srovnání s kapacitami MŠ zřizovanými MČ Praha 9 v letech 2010–2020 (za předpokladu 100% zájmu těchto dětí navštěvovat MŠ zřizované MČ Praha 9).....	42
Obrázek 16: Vývoj počtu žáků podle jednotlivých ročníků v ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2006–2012.....	49

Obrázek 17: Vývoj počtu žáků v ZŠ zřizovaných MČ Praha 9, počtu žáků ve všech ZŠ ležících na území MČ Praha 9 v letech 2006–2011 a počtu dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 v letech 2007–2010.....	50
Obrázek 18: Vývoj počtu a podílu žáků, kteří odcházeli z 5. a 7. tříd ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 na víceleté střední školy v letech 2006–2011	51
Obrázek 19: Předpokládaný vývoj počtu dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 v letech 2010–2011, jednotlivé varianty prognózy.....	53
Obrázek 20: Předpokládaný vývoj celkového počtu dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 ve srovnání s výchozí kapacitou ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2011–2020.....	56
Obrázek 21: Předpokládaný vývoj počtu dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 se zájmem navštěvovat ZŠ zřizované MČ Praha 9, a jeho srovnání s výchozí kapacitou těchto ZŠ v letech 2011–2020.....	61

Seznam tabulek

Tabulka 1: Vývoj počtu obyvatelstva podle pohlaví v MČ Praha 9 v letech 2001–2012.....	11
Tabulka 2: Vývoj indexů stáří, ekonomického zatížení, závislosti I a II v MČ Praha 9 a v ČR v letech 2007–2010.....	15
Tabulka 3: Vývoj migračního salda v MČ Praha 9 v letech 1997–2011	18
Tabulka 4: Vývoj migračního salda MČ Praha 9 podle pohlaví a věkových skupin v letech 2009–2011	19
Tabulka 5: Vývoj přirozeného, migračního a celkového přírůstku v MČ Praha 9 v letech 1997–2011	23
Tabulka 6: Předpokládané hodnoty úhrnné plodnosti v MČ Praha 9 do roku 2020 podle variant, srovnání s předpoklady pro Českou republiku.....	26
Tabulka 7: Předpoklady jednotlivých variant	29
Tabulka 8: Počty dětí ve věku 0 v MČ Praha 9 podle variant v jednotlivých letech prognózy, obě pohlaví.....	30
Tabulka 9: Předpokládané počty přistěhovalých a vystěhovalých osob a migrační saldo podle všech uvažovaných variant prognózy pro MČ Praha 9 v jednotlivých letech prognózy, obě pohlaví	31
Tabulka 10: Předpokládaný vývoj počtu obyvatel MČ Praha 9 v jednotlivých letech prognózy, počty k 31. 12. daného roku, varianta plodnost střední – migrace střední, obě pohlaví	33
Tabulka 11: Vývoj počtu dětí v MŠ zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2005–2011.....	36
Tabulka 12: Předpokládaný vývoj počtu dětí ve věku 3–6* let podle jednotlivých variant prognózy v MČ Praha 9 v letech 2011–2020.....	41
Tabulka 13: Srovnání předpokládaného počtu dětí ve věku 3–6* let v jednotlivých variantách prognózy s kapacitami MŠ zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2011–2020 (v %, za předpokladu 100% zájmu těchto dětí navštěvovat MŠ zřizované MČ Praha 9).....	43
Tabulka 14: Předpokládaný počet dětí ve věku 3–6* let v jednotlivých variantách prognózy převyšující kapacity MŠ zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2011–2020 (za předpokladu 100% zájmu těchto dětí navštěvovat MŠ zřizované MČ Praha 9).....	44
Tabulka 15: Kapacita ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 ve školním roce 2012/2013	48

Tabulka 16: Vývoj počtu žáků v ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2006–2012	48
Tabulka 17: Předpokládaný vývoj počtu dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 v letech 2011–2020	52
Tabulka 18: Srovnání předpokládaného počtu dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 s výchozí kapacitou ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2011–2020 (v %).....	55
Tabulka 19: Předpokládaný počet dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 převyšující výchozí kapacitu ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2011–2020	56
Tabulka 20: Srovnání předpokládaného počtu dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 s výchozí kapacitou ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 navýšenou o kapacity stávajících odborných učeben v letech 2011–2020 (v %).....	57
Tabulka 21: Předpokládaný počet dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 převyšující výchozí kapacitu ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 navýšenou o kapacity stávajících odborných učeben v letech 2011–2020.....	58
Tabulka 22: Srovnání předpokládaného počtu dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9, které budou pravděpodobně navštěvovat ZŠ zřizované MČ Praha 9 s jejich výchozí kapacitou v letech 2011–2020 (v %).....	60
Tabulka 23: Předpokládaný počet dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 se zájmem navštěvovat ZŠ zřizované MČ Praha 9 převyšující výchozí kapacitu ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2011–2020.....	61
Tabulka 24: Srovnání předpokládaného počtu dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 se zájmem navštěvovat ZŠ zřizované MČ Praha 9 s jejich výchozí kapacitou navýšenou o kapacity stávajících odborných učeben v letech 2011–2020 (v %).....	63
Tabulka 25: Předpokládaný počet dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 se zájmem navštěvovat ZŠ zřizované MČ Praha 9 převyšující jejich výchozí kapacitu navýšenou o kapacity stávajících odborných učeben v letech 2011–2020.....	63

Seznam používaných zkratk

ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
MČ	Městská část
MŠ	Mateřská škola
MŠMT ČR	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
PŠD	Povinná školní docházka
ZŠ	Základní škola

1. Úvod

Na následujících stránkách je předložena studie, jejímž cílem bylo zpracovat odhad vývoje počtu dětí na území Městské části Praha 9, které věkově přísluší do mateřských a základních škol. Práce se zabývá prognózou školské mládeže této městské části, a to do časového horizontu roku 2020. Výchozím rokem prognózy byl rok 2010, za který byla v době zpracování dostupná všechna nutná data v nejaktuálnější podobě.

Součástí studie je i popis základního demografického vývoje Městské části Praha 9 (dále v textu značeno jako „MČ Praha 9“), v rámci kterého je sledován populační vývoj tzv. přirozenou (narození a zemřelí) a mechanickou (stěhování) měnou.

2. Populační vývoj Městské části Praha 9

Populační vývoj je dlouhodobým procesem, jehož výsledkem je určitý početní stav populace a její věkové a pohlavní složení, které odráží vývoj demografické reprodukce a prostorového pohybu osob. Jedná se zejména o procesy porodnosti, úmrtnosti a migrace, které početní stav a pohlavně věkovou strukturu obyvatel bezprostředně formují.

Proces porodnosti ukazuje intenzitu, s jakou se na daném území rodily děti, zatímco proces úmrtnosti popisuje, v jaké míře zde lidé umírali. Procesy rození a vymírání lidských populací jsou dvě základní složky demografické reprodukce, které se souhrnně označují termínem přirozená měna. Na věkově-pohlavní strukturu má však také vliv měna mechanická neboli úroveň stěhování na daném území.

Tato část studie se věnuje právě celkovému početnímu stavu populace MČ Praha 9, její pohlavně věkové struktuře a jejich vývoji v posledních letech. V dalších částech této kapitoly je odděleně popsán vývoj tzv. přirozené i mechanické měny na tomto území.

2.1 Početní stav obyvatelstva, jeho pohlavně věková struktura a jejich vývoj v čase

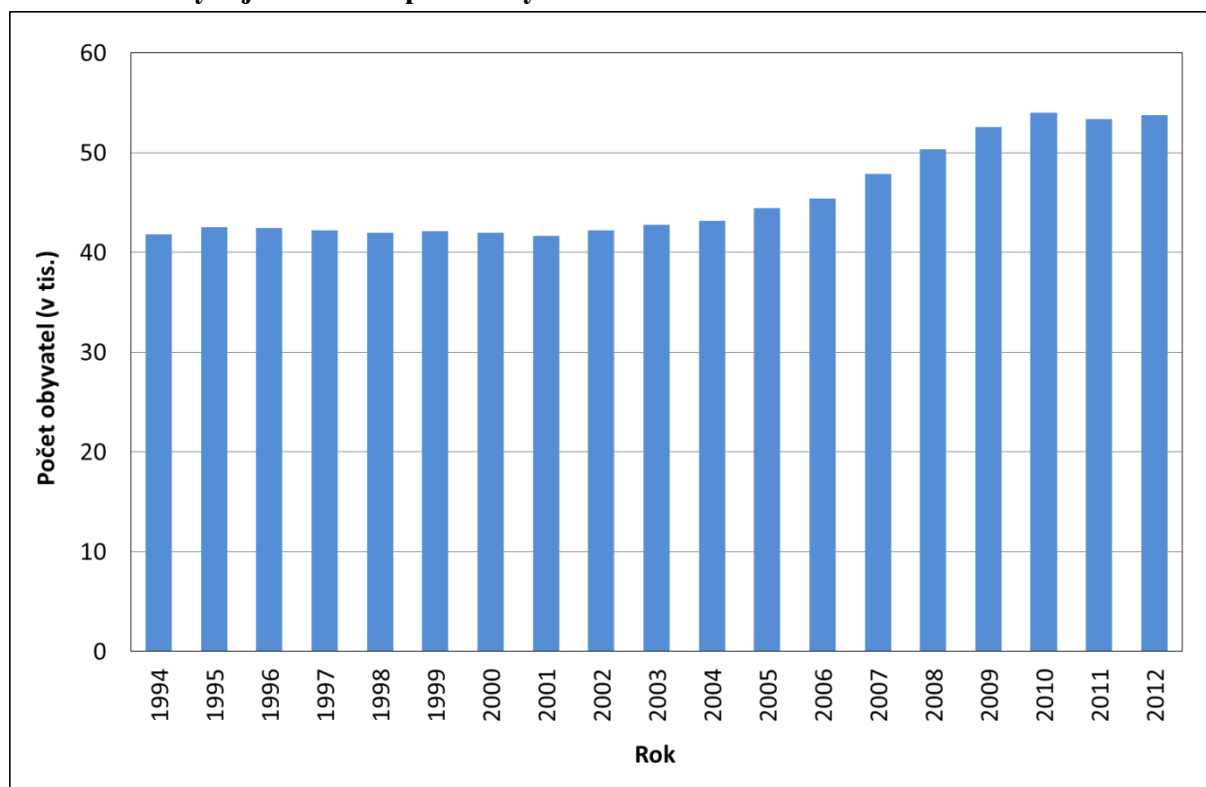
Početní stav obyvatelstva se obvykle udává k nějakému rozhodnému časovému okamžiku, nejčastěji se používají tři takovéto časové body. Prvním z nich je počátek sledovaného období, jedná-li se o kalendářní rok, pak se počet obyvatel udává k 1. 1., přesněji k půlnoci mezi 31. 12. předchozího a 1. 1. sledovaného roku. Dále se jedná o koncový stav obyvatelstva, což je počet obyvatel daného území v okamžiku, kterým končí stanovené období. U kalendářního roku koncový stav obyvatelstva vyjadřuje počet obyvatel o půlnoci 31. 12. stanoveného roku. Koncový stav obyvatelstva je tedy shodný s počátečním stavem obyvatelstva následujícího období. Třetím často používaným časovým okamžikem, ke kterému se udává početní stav obyvatelstva, je střed sledovaného období. Počet obyvatel ke středu daného období se nazývá střední stav obyvatelstva. Za střední stav obyvatelstva v kalendářním roce je považován počet obyvatel daného území o půlnoci z 30. 6. na 1. 7. sledovaného roku, případně se může jednat o průměr z počátečního a koncového stavu daného období. Pro potřeby této studie jsou početní stavy obyvatelstva MČ Praha 9 dostupné za období let 1994–2012, přičemž v letech 1994–2011 se jedná o koncové stavy obyvatelstva, zatímco údaj za rok 2012, který je posledním dostupným údajem, je středním stavem obyvatelstva této městské části. V době přípravy studie nebyl ještě koncový stav znám.

Celkový počet obyvatel MČ Praha 9 se mezi lety 1994–2012 zvýšil 1,3krát, a to ze 41846 obyvatel k 31. 12. 1994 na 53777 obyvatel k 30. 6. 2012. Nejvyššího počtu obyvatel ve sledovaných letech (1994–2012) bylo dosaženo v roce 2010 (53972). Do roku 2011 se pak sice celkový počet obyvatel mírně snížil, a to na 53382, nicméně v roce 2012 došlo opět k mírnému navýšení ve srovnání s rokem 2011.

Nejvyšší tempo růstu početního stavu obyvatel bylo zaznamenáno v posledních 8 letech, což pravděpodobně souvisí i s výstavbou nových bytů v této oblasti, a tudíž spíše s migrační složkou populačního vývoje.

V následujícím grafu (Obr. 1) je zobrazen vývoj celkového počtu obyvatelstva od poslední územní změny, která proběhla v roce 1994, kdy byl obvod Praha 9 rozdělen na dvě samostatné městské části Praha 9 a Praha 14.¹

Obrázek 1: Vývoj celkového počtu obyvatelstva MČ Praha 9 v letech 1994–2012

Zdroj dat: ČSÚ

Poznámky: Údaje ve všech letech jsou k 31. 12. daného roku, s výjimkou roku 2012, kde se údaj vztahuje k 30. 6.

Ve všech dvanácti letech (2001–2012), za které byly dostupné údaje za počty obyvatel podle pohlaví, v populaci MČ Praha 9 mírně převažovaly ženy nad muži. Ženy se na obyvatelstvu městské části podílely podílem v rozmezí od 50,7 % v roce 2010 až do 52,8 %

¹ Představení regionu. *Městská část Praha 9* [online]. [cit. 2012-11-03]. Dostupné z: <http://www.praha9.cz/predstaveni-regionu.html>

v roce 2001. Podíl mužů v populaci se v průběhu času zvyšoval až na 49,3 % v roce 2010, poté se opět mírně snížil na 48,8 % v roce 2012. Tento vývoj byl dán rychlejším tempem růstu počtu mužů (především v důsledku stěhování), a to právě až do roku 2010.

Tabulka 1: Vývoj počtu obyvatelstva podle pohlaví v MČ Praha 9 v letech 2001–2012

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
muži	19634	20051	20396	20678	21440	21971
ženy	21996	22147	22349	22524	22975	23418
celkem	41630	42198	42745	43202	44415	45389
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
muži	23340	24642	25885	26603	26100	26256
ženy	24556	25722	26687	27369	27282	27521
celkem	47896	50364	52572	53972	53382	53777

Zdroj dat: ČSÚ

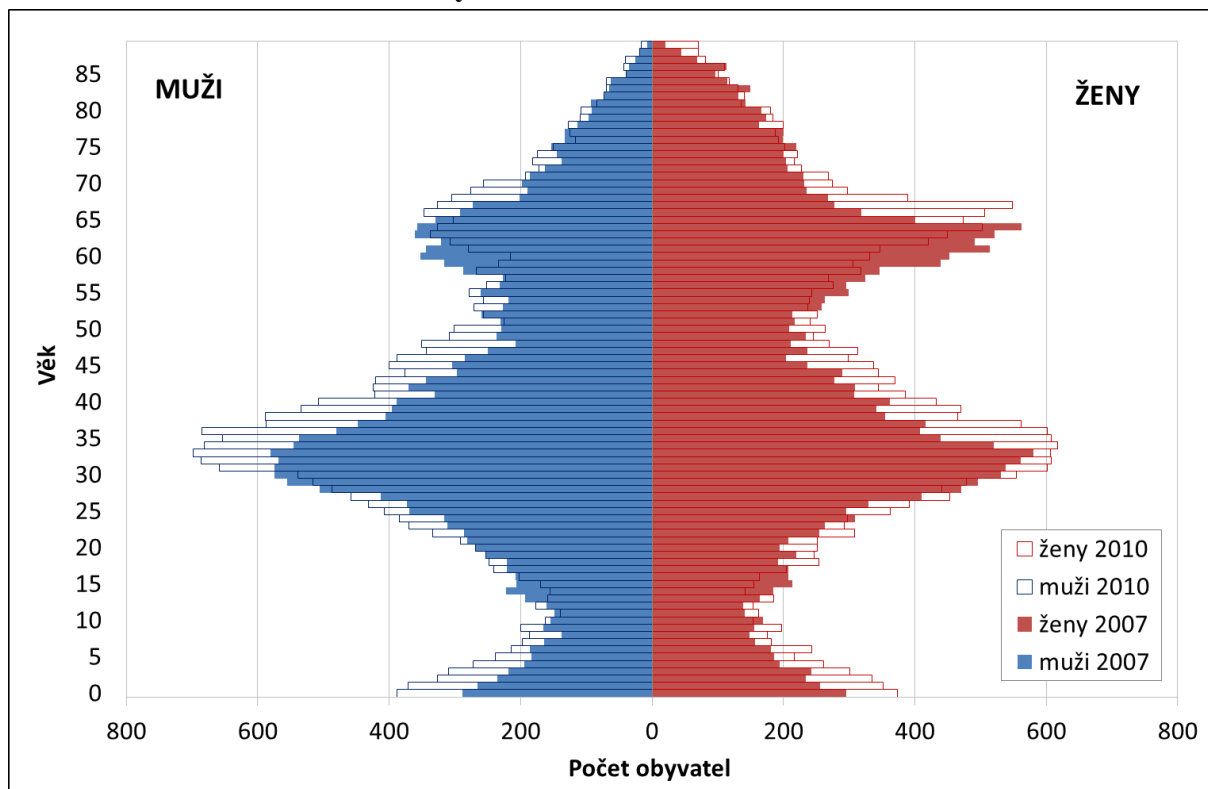
Poznámky: Údaje ve všech letech jsou k 31. 12. daného roku, s výjimkou roku 2012, kde se údaj vztahuje k 30. 6.

Zhodnocení věkového složení obyvatelstva bylo možné pouze v letech 2007 až 2010, za které byla pro tuto studii v době jejího zpracování dostupná data.

Ke grafickému znázornění pohlavně věkové struktury zkoumané populace se obvykle používá tzv. věková pyramida, kdy se na svislou osu vynáší věk a na vodorovnou osu zastoupení příslušné věkové skupiny, která bývá obvykle jednoletá, případně pětiletá, a to buď v absolutních počtech, případně v relativních údajích. Následující graf (věková pyramida, Obr. 2) porovnává věkovou strukturu obyvatelstva MČ Praha 9 po jednotkách věku v letech 2007 a 2010. Věkové pyramidy obyvatelstva MČ Praha 9 v letech 2007 a 2010 jsou charakteristické úzkou, ale rozšiřující se základnou, a výrazným zastoupením populačně silných generací poválečného období a sedmdesátých let 20. století.

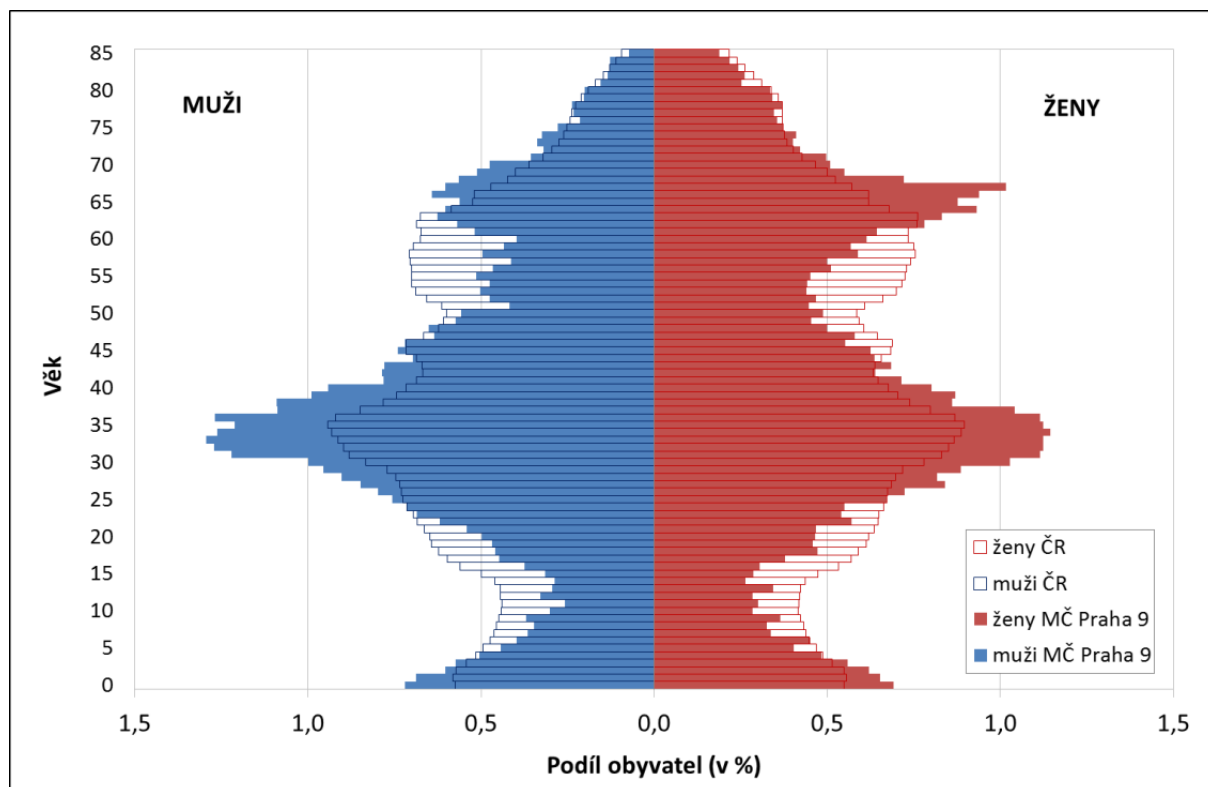
V uvedených letech (2007–2010) došlo ke zvýšení počtu obyvatelstva o 13 %, a to ze 47896 obyvatel v roce 2007 na 53972 v roce 2010. Největší nárůst počtu osob (nárůst o více než 30 %) zaznamenaly mezi lety 2007 a 2010 nejmladší děti (ve věku 0–4 roky), dále osoby ve věku 36–39 let, 45–48 let a rovněž osoby ve věku 66–69 let.

Obrázek 2: Věková struktura obyvatelstva MČ Praha 9 v letech 2007 a 2010

Zdroj dat: MČ Praha 9

Obrázek 3: Porovnání relativní věkové struktury obyvatelstva MČ Praha 9 s věkovou strukturou ČR v roce 2010

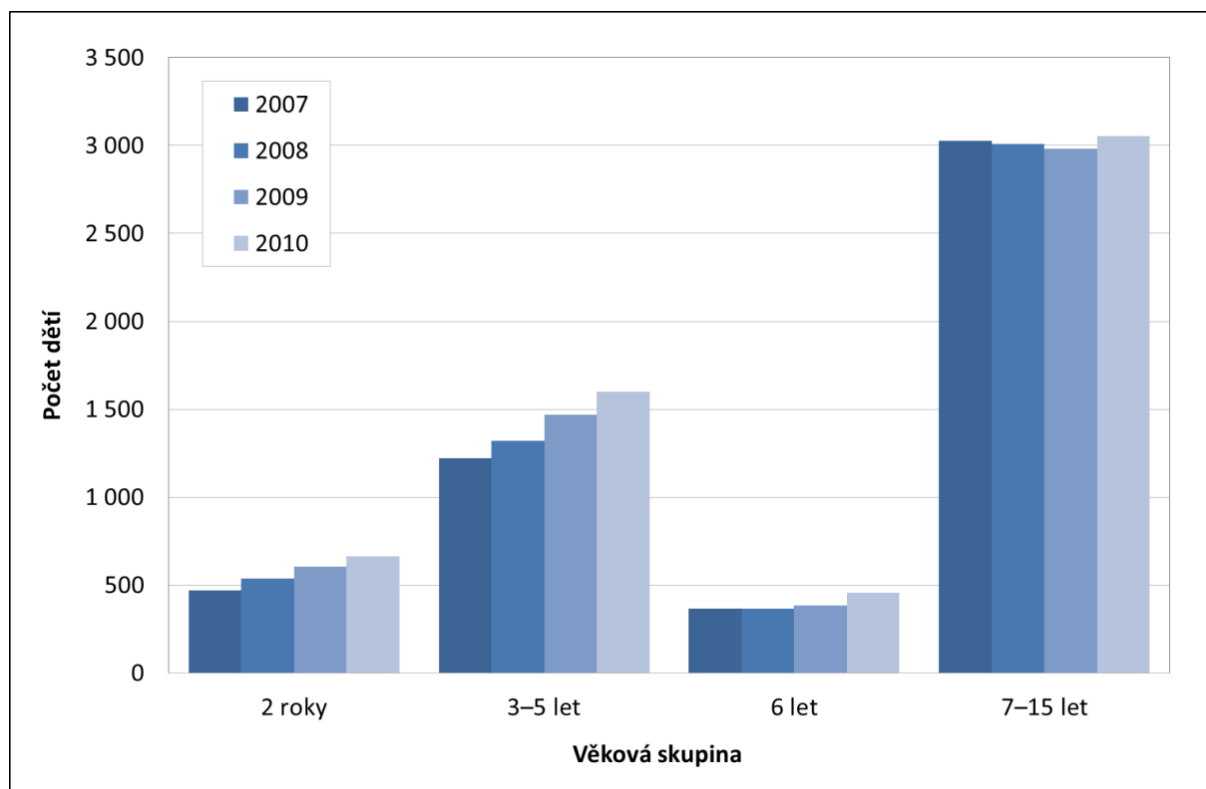
Zdroj dat: MČ Praha 9; ČSÚ

Z obrázku je zároveň patrné, že věková struktura populace městské části je značně nevyrovnaná, což lze pozorovat rovněž z Obr. 3, který porovnává relativní věkovou strukturu (věkové skupiny nejsou v tomto případě vyjádřeny absolutně, ale jako relativní podíl z celkové velikosti studované populace) MČ Praha 9 s věkovou strukturou České republiky (dále jen ČR). Podíly osob ve věku 0–3 roky, 25–45 let a 64–75 let (u mužů) a 0–3 roky, 26–43 let a 62–74 (u žen) na celkovém počtu obyvatel byly vyšší v městské části ve srovnání s ČR. Naopak podíly osob ve věku 4–24 let a 49–63 let (u mužů) a 4–25 let a 44–61 let (u žen) v celé populaci byly naopak vyšší v ČR. Ve vyšších věcích se již podíly osob na celkové populaci v městské části a ČR výrazněji nelišily.

Vzhledem k zaměření této studie, jejímž hlavním výstupem je prognóza školské mládeže pro období do roku 2020, je speciální pozornost zaměřena také na vývoj počtu dětí ve věku 2–15 let. Tato skupina dětí je ještě rozdělena na čtyři podskupiny. První z nich tvoří děti dvouleté, pro něž mateřské školy primárně určeny nejsou, nicméně i část těchto dětí mateřské školy navštěvuje. Druhou skupinou jsou děti ve věku 3–5 let, tedy děti věkově odpovídající mateřským školám. Následuje třetí skupina, kterou tvoří samostatně děti šestileté, protože část jich chodí ještě do mateřských škol (v průměru to v letech 2007–2010 bylo 20 % šestiletých dětí) a část do základních škol (v průměru 80 % z nich). Poslední skupinou jsou děti ve věku 7–15 let, přičemž 15letých dětí chodí na základní školy také zhruba pouze 20 %.

Největší nárůst ze zmiňovaných skupin zaznamenala skupina dětí dvouletých, jejichž počet v letech 2007–2010 vzrostl o 41 %, a to ze 470 na 661 dětí. Počet dětí ve věku 3–5 let vzrostl z 1220 v roce 2007 na 1600 v roce 2010, tedy o 31 %. Šestiletých dětí přibylo 25 %. Jejich počet se zvýšil z 367 v roce 2007 na 457 v roce 2010, přičemž i z grafu (Obr. 4) je patrné, že nárůst byl největší v posledním studovaném roce. Počet dětí ve věku 7 až 15 let měl v letech 2007–2009 klesající trend, kdy se jejich počet snížil z 3025 na 2982. V roce 2010 však opět došlo ke zvýšení, a to na 3052 dětí.

Obrázek 4: Vývoj počtu dětí ve věku 2–15 let podle základních věkových skupin v MČ Praha 9 v letech 2007–2010

Zdroj dat: MČ Praha 9

Z hlediska ekonomické aktivity se obyvatelstvo obvykle dělí na tři základní skupiny, a to na složku dětskou (0–14 let), složku produktivní (15–64 let) a postproduktivní (65 a více let). Podíl dětské složky na celkovém počtu obyvatel se zvýšil z 12,0 % v roce 2007 na 12,8 % v roce 2010, zatímco podíl produktivní složky se snížil ze 71,4 % na 69,7 %. Zastoupení postproduktivní složky se rovněž mírně zvýšilo, a to z 16,6 % v roce 2007 na 17,5 % v roce 2010. Uvedené změny ovlivnily také vývoj tzv. indexů stáří, ekonomického zatížení, závislosti I a II, které charakterizují zastoupení těchto tří hlavních věkových skupin v populaci a často se užívají k souhrnnému popisu věkové struktury populace. Pro porovnání, jež je podstatné z hlediska stanovení vstupních parametrů prognózy, jsou uvedeny rovněž údaje za Českou republiku jako celek (Tab. 3).

Index stáří vyjadřuje podíl osob v postproduktivní věku (65 a více let) a dětí ve věku 0–14 let a vyjadřuje tedy, kolik osob starších 65 let připadá na sto dětí (index je standardně prezentován po vynásobení číslem 100) ve věku 0–14 let. Je-li výsledná velikost indexu nižší než sto, je podíl sledované dětské složky obyvatel vyšší než podíl starších osob, a naopak převyšuje-li výsledná hodnota indexu sto, je počet osob ve věku nad 65 let vyšší než počet dětí v populaci. V MČ Praha 9 připadalo na 100 dětí ve věku 0–14 let 138 osob ve věku 65

a více let v roce 2007, 140 v roce 2008, 139 v roce 2009 a 136 v roce 2010, což tedy znamená, že podíl osob nad 65 let v populaci městské části je vyšší než podíl dětí od narození do 14 let. V porovnání s průměrem za Českou republiku je to výrazně více (Tab. 2).

Index ekonomického zatížení vypovídá o poměru počtu osob nad 65 let spolu s počtem dětí do 15 let k počtu obyvatel v ekonomicky aktivním věku (15–64 let). Index vyjadřuje, kolik dětí ve věku 0–14 let a osob ve věku 65 a více let připadá na 100 osob (opět po vynásobení indexu stem) ve věku 15–64 let. Čím nižší je výsledná hodnota tohoto indexu, tím příznivější je poměr mezi ekonomicky neaktivní a aktivní složkou obyvatel z pohledu věkové struktury obyvatel. Hodnota tohoto indexu se na území MČ Praha 9 v letech 2007–2010 postupně zvyšovala, a to z hodnoty 40 na hodnotu 43 tzv. ekonomicky neaktivních osob na 100 tzv. ekonomicky aktivních osob, což je zhruba na celorepublikové úrovni (Tab. 2).

Index závislosti I vyjadřuje poměr počtu dětí do 15 let ku počtu osob v produktivním věku (15–64) a udává tedy kolik dětí připadá na 100 osob v produktivním věku. V MČ Praha 9 v letech 2007–2009 připadalo na 100 osob v produktivním věku 17 dětí do 15 let, v roce 2010 to bylo dětí 18, což je o něco nižší číslo ve srovnání s úrovní ČR (Tab. 2).

Index závislosti II dává do poměru počet osob starších 65 let a počet osob ve věku 15–64 let a vyjadřuje tak, kolik osob 65letých a starších připadá na 100 osob v produktivním věku. V MČ Praha 9 připadalo na 100 osob v produktivním věku 23 osob nad 65 let, v letech 2008–2009 to bylo 24 osob a v roce 2010 pak 25 osob. Úroveň tohoto indexu je o něco vyšší v porovnání s celorepublikovým průměrem (Tab. 2).

Tabulka 2: Vývoj indexů stáří, ekonomického zatížení, závislosti I a II v MČ Praha 9 a v ČR v letech 2007–2010

	MČ Praha 9				ČR			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
index stáří	138	140	139	136	101	104	106	107
index ekonomického zatížení	40	41	42	43	40	41	41	42
index závislosti I	17	17	17	18	20	20	20	20
index závislosti II	23	24	24	25	20	21	21	22

Zdroj dat: MČ Praha 9; ČSÚ; Vlastní výpočty

Poznámky:

Index stáří: počet osob ve věku 65 let a více na 100 dětí ve věku 0–14 let.

Index ekonomické závislosti: počet dětí ve věku 0–14 let a osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let.

Index závislosti I: počet dětí ve věku 0–14 let na 100 osob ve věku 15–64 let.

Index závislosti II: počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let.

Výše uvedené indexy se používají zejména v souvislosti s demografickým stárnutím obyvatelstva, jehož úroveň charakterizují. Demografické stárnutí je proces, ke kterému

dochází v důsledku změn charakteru demografické reprodukce. Mění se zastoupení dětské a postproduktivní složky obyvatelstva. Vzhledem k poklesu úrovně porodnosti, zlepšování úmrtnosti a prodlužování lidského života se v rámci procesu demografického stárnutí zvyšuje podíl starších osob v populaci.

Jak je patrné z porovnání s celorepublikovým průměrem, proces demografického stárnutí je v MČ Praha 9 v pokročilejším stádiu. Podíl postproduktivní složky je v MČ Praha 9 vyšší než v ČR jako celku a naopak podíl dětské složky je nižší.

Tabulka 3: Vývoj podílů věkových skupin 0–14 let, 15–64 let a 65 a více let na celé populaci MČ Praha 9 a ČR v letech 2007–2010 (v %)

	MČ Praha 9				ČR			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
0–14	12	12	12	13	14	14	14	14
15–64	71	71	71	70	71	71	71	70
65 a více let	17	17	17	17	14	15	15	15

Zdroj dat: MČ Praha 9; ČSÚ; Vlastní výpočty

2.2 Přirozená měna

Přirozená měna obecně popisuje úroveň a vývoj procesů rození a vymírání, které jsou určeny počtem narozených dětí a zemřelých osob v dané populaci za určitý časový úsek, nečastěji rok. Protože jde o základní ukazatele charakterizující danou populaci, je tato část studie věnována právě přirozené měně v MČ Praha 9 v období let 1997–2011.

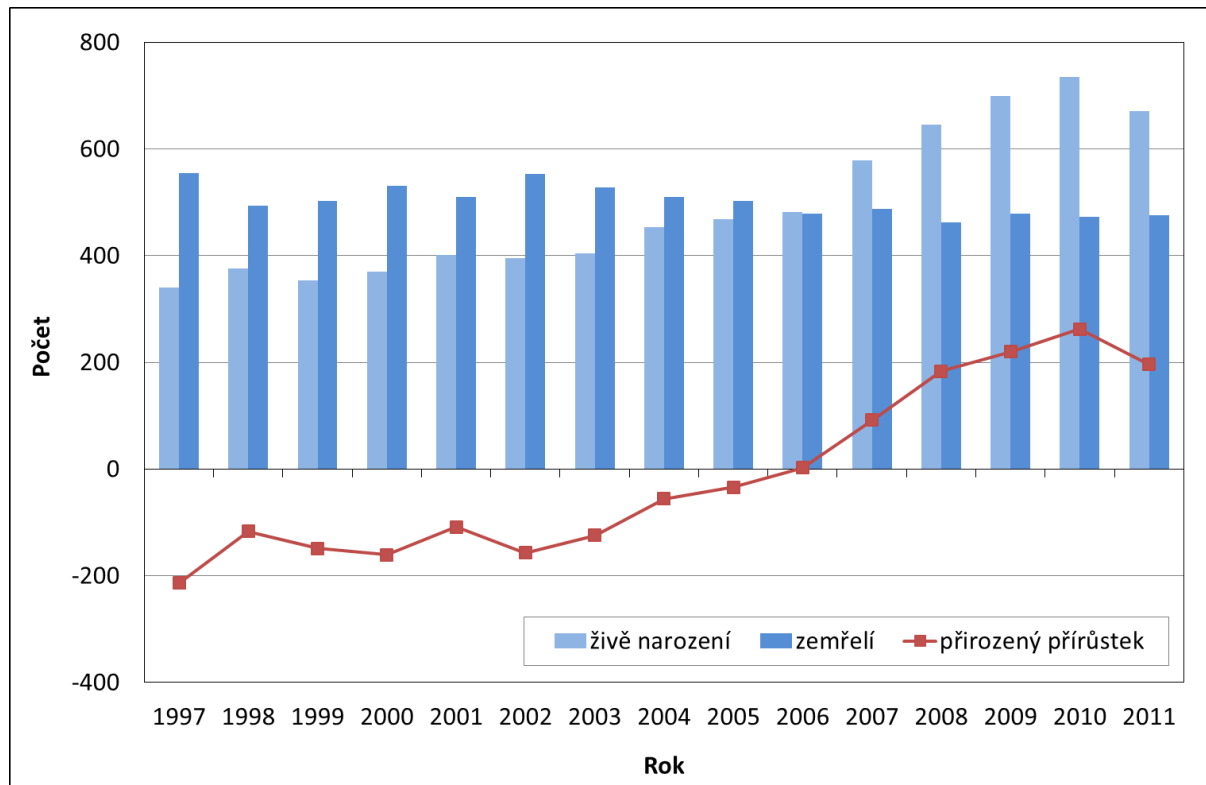
Počet živě narozených dětí mezi lety 1997 a 2011 (Obr. 5), za něž jsou poslední dostupné údaje, vzrostl téměř dvojnásobně (o 97 %). V roce 1997 se v MČ Praha 9 živě narodilo 340 dětí, zatímco v roce 2011 to bylo 671 dětí. Kontinuální růst počtu živě narozených dětí lze pozorovat od roku 2002, kdy se zde narodilo 396 dětí.

Naopak počet zemřelých osob se v MČ Praha 9 v průběhu let 1997 a 2011 snížil, a to o 14 %. V roce 1997 zde zemřelo 554 obyvatel, zatímco v roce 2011 to bylo 475 osob. Nejvíce osob zde zemřelo právě v roce 1997, nejméně pak v roce 2008, kdy zemřelo 462 obyvatel městské části.

Přirozený přírůstek neboli rozdíl mezi počtem živě narozených dětí a počtem zemřelých, byl až do roku 2005 záporný, byl tedy zaznamenáván úbytek, což znamená, že počet zemřelých byl vyšší než počet živě narozených dětí. V roce 2006 počet živě narozených dětí poprvé převýšil počet zemřelých, a to o 2 osoby. Od tohoto roku je přirozený přírůstek kladný a rostl až do roku 2010, kdy počet živě narozených dětí převýšil počet zemřelých

o 262 osob. V roce 1997 bylo zemřelých o 214 více než živě narozených dětí, což byl nejvyšší přirozený úbytek ve sledovaných letech (1997–2011).

Obrázek 5: Vývoj počtu živě narozených dětí, zemřelých a přirozeného přírůstku obyvatelstva v MČ Praha 9 v letech 1997–2011

Zdroj dat: ČSÚ; Vlastní výpočty

2.3 Mechanická měna

Mechanická měna je označení pro procesy spojené s migrací (stěhováním) obyvatelstva, týká se tedy změn v populaci (její velikosti a struktury) v důsledku stěhování. Data o migraci bývají zpravidla neúplná, a to jak v rámci státu, tak v rámci menších územních celků. Neúplné zachycení migračních pohybů souvisí především s rostoucí neochotou obyvatelstva vyplňovat statistické výkazy o stěhování. Přesto se dají ze sebraných dat vyzorovat základní vývojové trendy a struktury stěhování.

Migrace se dá rozdělit na tzv. vnější a vnitřní migraci. Vnitřní migrace je označení pro stěhování obyvatel v rámci jednoho územního celku, v tomto případě v rámci městské části. To znamená, že místo vystěhování i místo přistěhování leží v případě vnitřní migrace uvnitř hranic územního celku. Vnější migrace znamená stěhování obyvatel za hranice územní jednotky, místo vystěhování tedy leží v jiné územní jednotce než místo přistěhování.

Vnější migrace se v dnešní době významně podílí na změnách počtu a složení obyvatelstva podle věku a pohlaví v jednotlivých územních celcích (i v celé České republice, kde vnější migrace znamená migraci zahraniční), proto je v následující kapitole popsán právě tento typ migrace.

Počet přistěhovalých a vystěhovalých osob MČ Praha 9 v posledních 15 letech (1997–2011) značně kolísal. Lepší představu o vývoji stěhování a jeho čistém efektu pro populaci studované městské části v letech 1997–2011 proto poskytne tzv. migrační saldo, tedy rozdíl mezi počtem přistěhovalých a počtem vystěhovalých (Tab. 3). Migrační saldo bylo v letech 1997, 1998, 2000 a 2001 záporné, v těchto letech se tedy více osob z městské části vystěhovalo, než se do ní přistěhovalo. Záporné migrační saldo se označuje jako migrační úbytek. K největšímu migračnímu úbytku došlo v roce 2001, kdy se z MČ Praha 9 vystěhovalo 1866 osob. Do MČ Praha 9 se ve stejném roce přistěhovalo 1698 osob, městská část tak migrací přišla o 168 osob. Od roku 2002 je migrační saldo kontinuálně kladné.

Migrační přírůstek v jednotlivých letech kolísá a pravděpodobně souvisí především se současnou výstavbou nových bytů v MČ Praha 9. Tomu odpovídá i fakt, že k největšímu migračnímu nárůstu počtu obyvatel MČ Praha 9 došlo v letech 2007 a 2008, kdy migrační saldo přesáhlo v obou letech 2000 osob (v roce 2007 to bylo 2415 osob, v roce 2008 pak 2285 osob). V letech 2006 a 2007 totiž bylo v MČ Praha 9 dokončeno dohromady přes 2500 bytů.

Tabulka 3: Vývoj migračního salda v MČ Praha 9 v letech 1997–2011

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
počet přistěhovalých	1642	1665	1972	1529	1698	2818	2608	2627
počet vystěhovalých	1686	1751	1670	1559	1866	2093	1937	2114
migrační saldo	-44	-86	302	-30	-168	725	671	513

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
počet přistěhovalých	3758	4264	5763	5545	5244	4874	3925
počet vystěhovalých	2511	3292	3348	3260	3256	3736	3040
migrační saldo	1247	972	2415	2285	1988	1138	885

Zdroj dat: ČSÚ; Vlastní výpočty

Vnější migrace má výrazný vliv jednak na počet, ale také na složení obyvatelstva územního celku, a to jak na strukturu podle pohlaví, tak i podle věku.

Pro roky 2009–2011 bylo migrační saldo zhodnoceno podle pohlaví a pětiletých věkových skupin (Tab. 4). Ty byly vymezeny jako věkové skupiny 0–4 roky, 5–9 let věku atd.

Osoby starší 65 let se stěhují jen v malé míře, a proto byly věkové skupiny nad tímto věkem sloučeny do jedné skupiny označené jako 65 a více let.

V letech 2009–2011 v důsledku stěhování počet obyvatel MČ Praha 9 v jednotlivých věkových skupinách u obou pohlaví většinou narůstal. Výjimku tvoří skupiny 60–64letých a 65letých a starších, kdy v jednotlivých letech docházelo u jednoho, případně u obou pohlaví, k migračnímu poklesu (Tab. 4). V roce 2010 bylo záporné migrační saldo i u mužů ve věkové skupině 55–59 let a v roce 2011 rovněž u mužů ve věkových skupinách 40–44 a 50–54 let. Ve všech zmiňovaných věkových skupinách však jde o migrační úbytek menší než 10 osob, může být tedy způsoben i pouhým náhodným výkyvem. Dalšími dvěma skupinami, které v letech 2009–2011 vykazují záporné migrační saldo, jsou skupiny 0–4 a 5–9letých (Tab. 4). Opět se však jedná o nízký migrační úbytek (maximálně 24 osob).

Ve všech třech letech (2009–2011) byl největší migrační přírůstek u věkové skupiny 20–24, 25–29 a 30–34 let. Migrační přírůstek se každý rok v těchto věkových skupinách pohyboval kolem 100 osob, v roce 2009 u prvních dvou věkových skupin (20–24 a 25–29 let) dokonce kolem 200 osob (Tab. 4). Je tedy patrné, že do MČ Praha 9 se stěhují lidé v reprodukčním věku, jejichž plodnost pravděpodobně ještě nezačala, příp. ještě neskončila. Tito lidé tedy s největší pravděpodobností výrazně ovlivní počty dětí v MČ Praha 9 v dalších letech.

Tabulka 4: Vývoj migračního salda MČ Praha 9 podle pohlaví a věkových skupin v letech 2009–2011

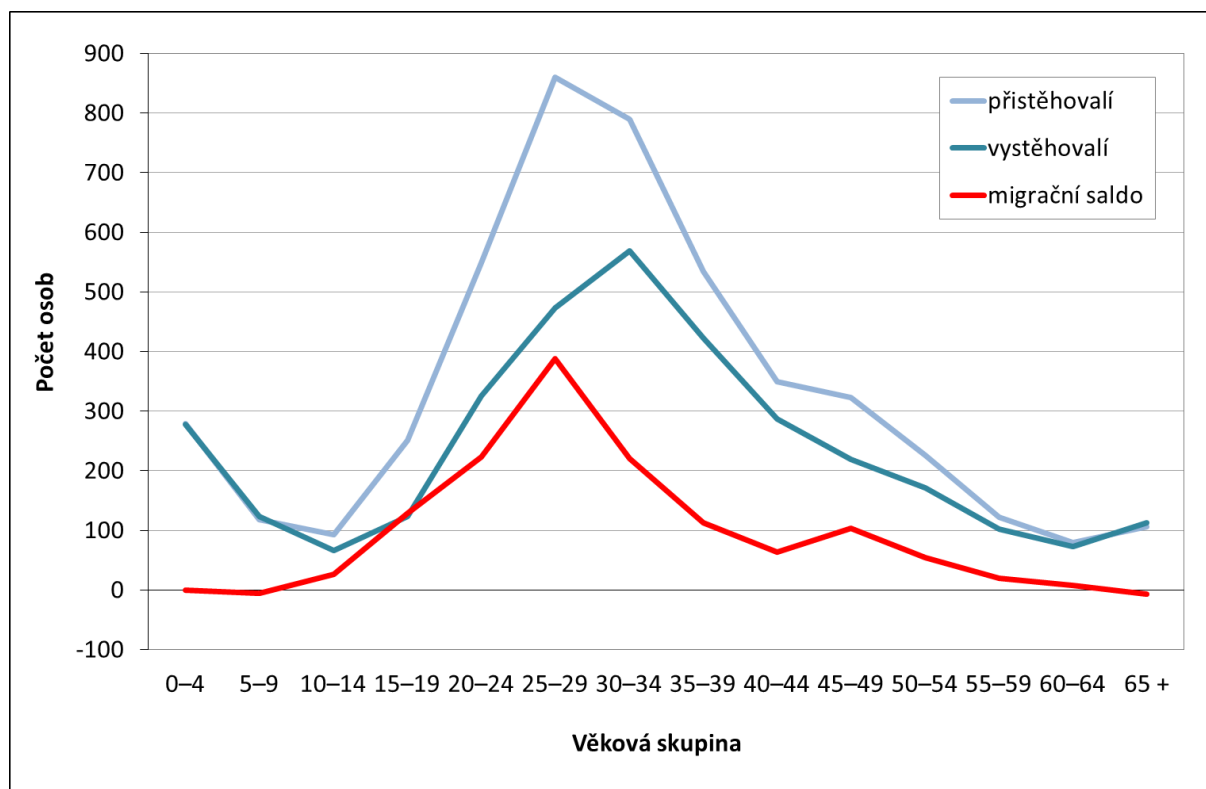
Věková skupina	2009		2010		2011	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
0–4	-1	17	19	-2	-24	-8
5–9	14	-16	1	-12	-16	14
10–14	5	11	11	29	18	5
15–19	106	63	53	36	51	77
20–24	202	171	79	108	68	43
25–29	273	237	138	187	176	152
30–34	188	100	108	78	114	75
35–39	104	86	69	12	51	15
40–44	87	49	33	9	-5	16
45–49	85	68	72	53	29	4
50–54	51	61	15	22	-1	16
55–59	18	13	-4	14	1	17
60–64	-4	5	5	6	6	5
65 a více let	-1	-4	-5	4	-9	-5
celkem	1 127	861	594	544	459	426

Zdroj dat: MČ Praha 9

V letech 2009–2011 v důsledku mechanické měny (stěhování) přibýval větší počet mužů než žen (Tab. 4). V roce 2009 činí rozdíl migračního salda mezi muži a ženami 266 osob ve prospěch mužů (migrační saldo v roce 2009 je u mužů 1127 a u žen 861). V dalších letech se již migrační salda mezi pohlavími vyrovnávala, rozdíl nepřevyšoval 50 osob.

Průměrný počet přistěhovalých osob do MČ Praha 9 v letech 2009–2011 byl nejvyšší ve věkové kategorii 25–29 let, kde dosahoval téměř 900 přistěhovalých osob za rok a ve věkové kategorii 30–34 let, kde dosahoval 800 přistěhovalých za rok. Ve věkových kategoriích 20–24 a 35–39 let se za rok do MČ Praha 9 průměrně přistěhovalo kolem 550 osob (Obr. 6).

Obrázek 6: Věková struktura vystěhovalých, přistěhovalých a migračního salda v MČ Praha 9, průměr za roky 2009–2011

Zdroj dat: MČ Praha 9; Vlastní výpočty

Průměrný počet vystěhovalých osob z MČ Praha 9 v letech 2009–2011 byl nejvyšší ve věkové skupině 30–34 let, kde přesáhl 500 vystěhovalých osob a ve věkové kategorii 25–29 let. V této věkové skupině se vystěhovalo z MČ Praha 9 téměř 500 osob (Obr. 6).

Navýšení počtu přistěhovalých a počtu vystěhovalých osob v nejvyšší věkové skupině, tj. ve skupině 65letých a starších je dán sloučením pětiletých věkových kategorií nad 65 let, z důvodů vysvětlených výše.

2.3.1 Mechanická měna osob s českým občanstvím

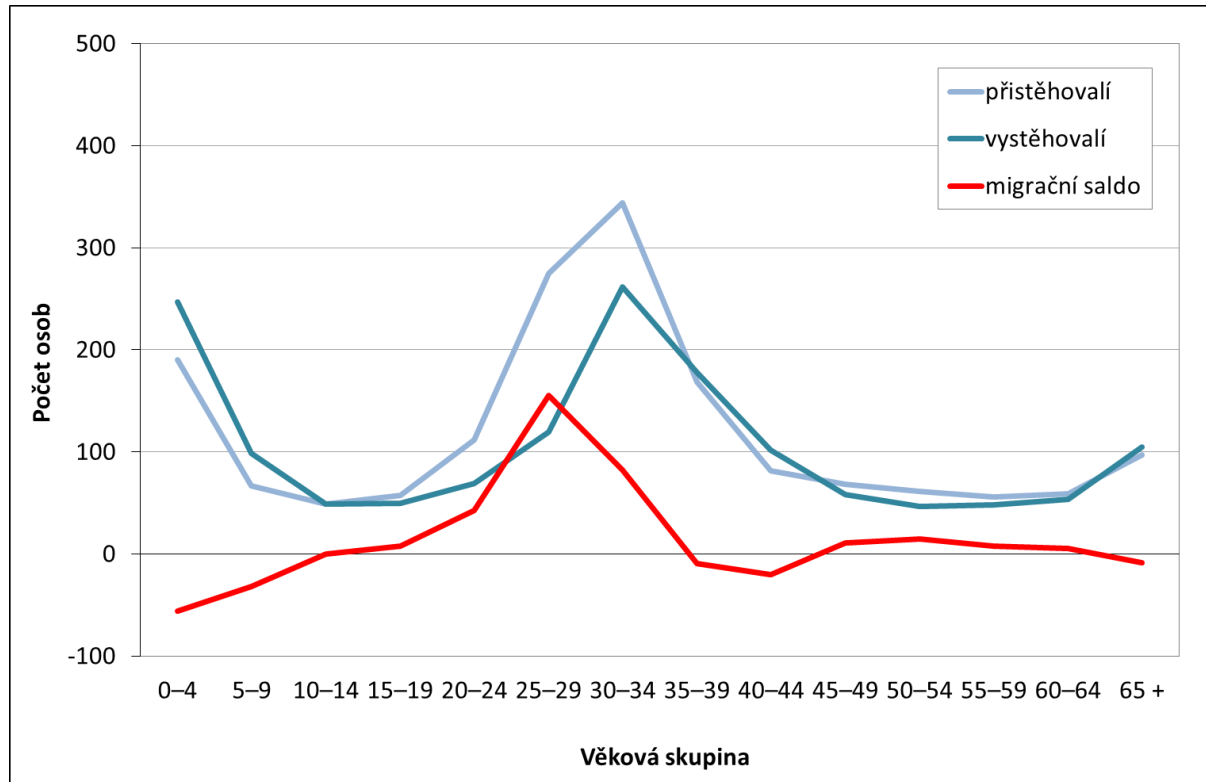
Občané ČR a občané cizího státu mají rozdílné tendence k migraci, a proto se mechanické měně těchto dvou skupin osob (občanů ČR a občanů jiných států) věnuje studie i odděleně.

Osoby s českým občanstvím se do MČ Praha 9 stěhují nejvíce ve věkové kategorii o v průměru 5 let starší, než tomu bylo u osob bez rozlišení občanství, tedy ve věkové skupině 30–34 let. V této kategorii se v letech 2009–2011 přistěhovalo ročně průměrně necelých 350 osob s českým občanstvím (Obr. 7). Ve věkové kategorii 25–29 let, která je u osob bez rozlišení občanství nejpočetnější, se ročně průměrně přistěhovalo necelých 300 osob.

Mezi z MČ Praha 9 vystěhovanými osobami s českým občanstvím převažuje věková kategorie 30–34 let, kdy se ročně vystěhovalo v průměru přes 250 osob. Tato kategorie má vzhledem k téměř stejně vysokému počtu přistěhovalých a vystěhovalých osob relativně nízké migrační saldo. Migrační přírůstek je zde necelých 90 osob, přestože se ve skutečnosti z nebo do městské části stěhovalo dohromady přes 600 osob.

Početní nárůst přistěhovalých a vystěhovalých osob ve věku 65 a více let je dán opět sloučením věkových kategorií nad 65 let.

Obrázek 7: Věková struktura vystěhovalých, přistěhovalých a migračního salda v MČ Praha 9, průměr za roky 2009–2011, občané ČR

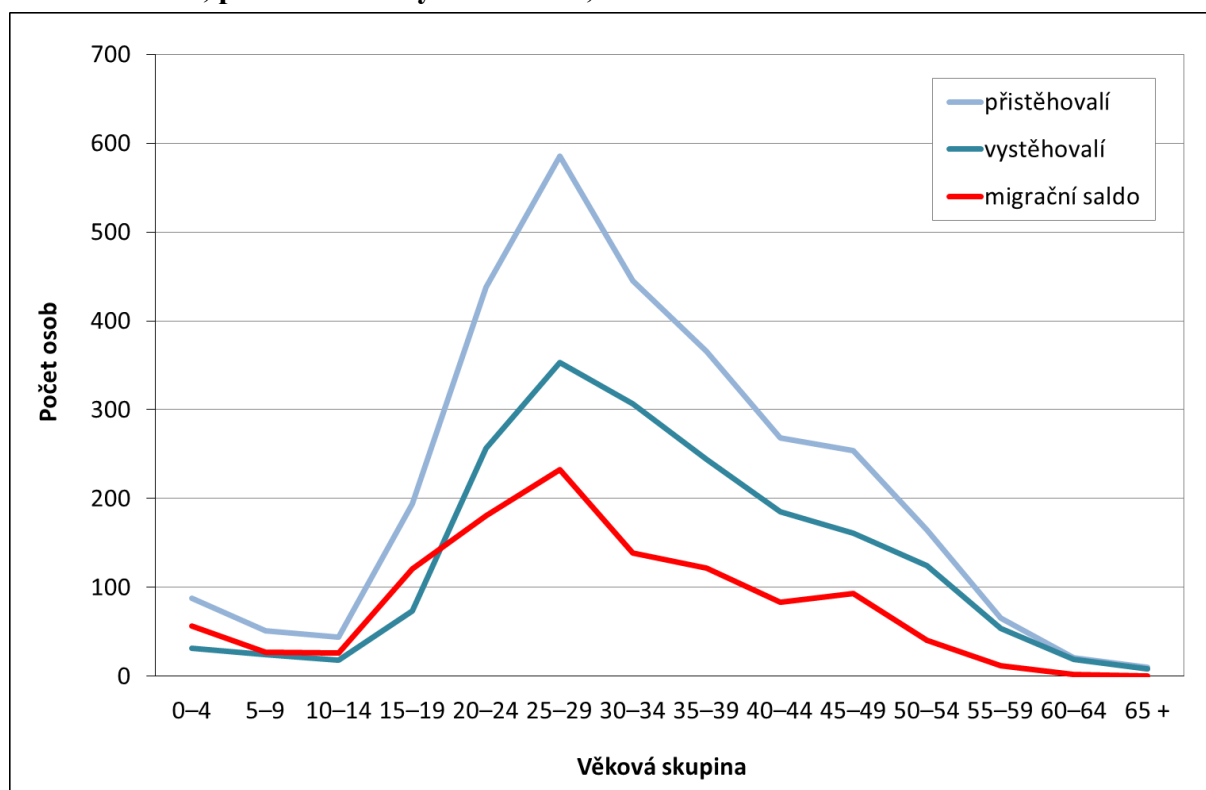
Zdroj dat: MČ Praha 9; Vlastní výpočty

Migrační saldo je u osob s českým občanstvím v průměru let 2009–2011 výrazněji záporné u prvních dvou věkových kategorií (0–4 a 5–9 let). Přitom v nejmladší věkové kategorii MČ Praha 9 se v průměru ztrácí více než 50 dětí v důsledku stěhování. To dokládá fakt, že MČ Praha 9 nejen získává stěhováním mladé lidi, u kterých se dá předpokládat narození dětí, ale že ji také rodiny s malými dětmi opouští a stěhují se na jiná místa. Dalšími úbytkovými věkovými kategoriemi v rámci osob s českým občanstvím jsou věkové skupiny 35–39 a 40–44 let. Tyto skupiny však nejsou tak ztrátové jako osoby v dětském věku.

2.3.2 Mechanická měna osob s jiným než českým občanstvím

Osoby s jiným než českým občanstvím se do MČ Praha 9 nejvíce stěhují ve věku 25–29 let, v této skupině se průměrně za roky 2009–2011 přistěhovalo téměř 600 lidí (Obr. 8). Další věkové kategorie jsou u osob s cizím občanstvím výrazně méně zastoupeny v počtu přistěhovalých, ale přesto dosahují výrazně vyšších hodnot než u osob s občanstvím českým. Ve věkové kategorii 20–24 a 30–34 let se průměrně do MČ Praha 9 přistěhovalo ročně téměř 450 osob.

Obrázek 8: Věková struktura vystěhovalých, přistěhovalých a migračního salda v MČ Praha 9, průměr za roky 2009–2011, cizí státní občané

Zdroj dat: MČ Praha 9; Vlastní výpočty

Ve věkových kategoriích 25–29 a 30–34 let se vystěhovalo nejvíce osob s jiným než českým občanstvím. V těchto kategoriích se průměrně z MČ Praha 9 vystěhovalo více než 300 osob (Obr. 8).

Migrační saldo je u osob s cizím občanstvím ve všech věkových kategoriích kladné.

2.4 Celkový přírůstek obyvatelstva

Na celkovém přírůstku obyvatelstva se podílí jednak přirozený přírůstek (rozdíl mezi počtem živě narozených dětí a počtem zemřelých osob) a jednak migrační saldo (rozdíl mezi počty přistěhovalých a vystěhovalých osob).

Kontinuální kladný přírůstek stěhováním lze sledovat od roku 2002. Přírůstek stěhováním měl výrazný vliv na celkový přírůstek, který byl kladný rovněž od roku 2002. Nejvyšší celkový přírůstek počtu obyvatelstva zaznamenala MČ Praha 9 v letech 2007–2009, kdy zde ročně přibylo více než dva tisíce obyvatel, což znamená v průměru 5% nárůst počtu obyvatelstva ročně. Tento nárůst odpovídá první vlně výstavby nových bytových jednotek v MČ Praha 9.

Tabulka 5: Vývoj přirozeného, migračního a celkového přírůstku v MČ Praha 9 v letech 1997–2011

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
živě narození	340	376	354	370	401	396	404	454
zemřelí	554	493	503	531	510	553	528	510
přirozený přírůstek	-214	-117	-149	-161	-109	-157	-124	-56
přistěhovalí	1 642	1 665	1 972	1 529	1 698	2 818	2 608	2 627
vystěhovalí	1 686	1 751	1 670	1 559	1 866	2 093	1 937	2 114
migrační saldo	-44	-86	302	-30	-168	725	671	513
celkový přírůstek	-258	-203	153	-191	-277	568	547	457

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
živě narození	468	481	579	645	699	735	671
zemřelí	502	479	487	462	479	473	475
přirozený přírůstek	-34	2	92	183	220	262	196
přistěhovalí	3 758	4 264	5 763	5 545	5 244	4 874	3 925
vystěhovalí	2 511	3 292	3 348	3 260	3 256	3 736	3 040
migrační saldo	1 247	972	2 415	2 285	1 988	1 138	885
celkový přírůstek	1 213	974	2 507	2 468	2 208	1 400	1 081

Zdroj dat: ČSÚ; Vlastní výpočty

2.5 Shrnutí populačního vývoje Městské části Praha 9

Celkový počet obyvatel MČ Praha 9 měl mezi lety 1994–2012 rostoucí charakter. Nejvyšší nárůst počtu obyvatel byl zaznamenán zejména v posledních 8 letech (2005–2012). V letech 2007–2010, za něž byly pro přípravu této studie dostupné údaje i za věkovou strukturu obyvatelstva městské části, došlo k nejvyššímu nárůstu u počtu nejmladších dětí (0–4 roky). Výrazný podíl na tom měl rostoucí počet živě narozených dětí, který mezi lety 1997–2011 vzrostl téměř dvojnásobně. Z hlediska prognózy školské mládeže je nezbytné věnovat pozornost zejména vývoji počtu osob ve věku 2 roky až 15 let. Počet dvouletých dětí se mezi roky 2007–2011 zvýšil o 41 %, o více než 30 % vzrostl počet 3–5letých dětí, počet 6letých dětí se zvýšil o 25 %. Počet dětí 7–15letých z počátku spíše mírně klesal a v roce 2012 (3052 dětí) dosáhl zhruba úrovně z roku 2007 (3025 dětí).

Zároveň s rostoucím počtem živě narozených dětí klesal v letech 1997–2011 počet zemřelých osob. Od roku 2006 převyšuje počet živě narozených dětí počet zemřelých, a v MČ Praha 9 tak dochází k přírůstku obyvatelstva přirozenou měnou.

Kontinuální kladný přírůstek migrací můžeme v MČ Praha 9 sledovat od roku 2002. MČ Praha 9 je stále více migračně zisková, a to především ve věku 20–34 let. Jedná se tedy hlavně o osoby v reprodukčním věku. O něco více se do městské části stěhují muži.

V MČ Praha 9 ve sledovaném období dochází k poměrně vysokému migračnímu pohybu osob s jiným než českým občanstvím. Migrační saldo cizích státních příslušníků je na rozdíl od příslušníků ČR ve všech věkových kategoriích kladné a pohybuje se i ve vyšších hodnotách.

Kladné migrační saldo výrazným způsobem přispívá k celkovému přírůstku obyvatelstva MČ Praha 9, který je stejně jako migrační saldo od roku 2002 trvale kladný. Zároveň věková struktura migrantů výrazně modifikuje věkovou strukturu obyvatel MČ Praha 9. Růst věkové skupiny cca mezi 25 a 35 lety, způsobený právě migrací, je navíc ještě možné dát do souvislosti s posilováním dětské složky populace v důsledku realizace plodnosti těchto osob.

3. Postup výpočtu prognózy

Pro výpočet prognózy školské mládeže MČ Praha 9 byla použita tzv. komponentní metoda, která je založena na práci s jednotlivými demografickými procesy (plodnost, úmrtnost, migrace), tj. komponentami, odděleně z hlediska specifikace jejich předpokladů. Při modelování předpokládaného budoucího vývoje obyvatelstva MČ Praha 9 se vycházelo z věkové struktury mužů a žen MČ Praha 9 za rok 2010. Ta je pro jednotlivé roky prognózy přepočítávána podle vstupních předpokladů týkajících se jednotlivých komponent populačního vývoje (úmrtnosti, plodnosti a migrace).

3.1 Vstupní předpoklady

Úmrtnost

Pro výpočet prognózy školské mládeže MČ Praha 9 do roku 2020 byly převzaty údaje o úmrtnosti z úmrtnostních tabulek pro muže a ženy za Českou republiku za rok 2010 (intenzita úmrtnosti v Praze 9 je uvažovaná stejná jako intenzita úmrtnosti v České republice). Převzaty byly pravděpodobnosti přežití, resp. úmrtí mezi dvěma po sobě jdoucími věky, které byly aplikovány na výchozí věkovou strukturu obyvatel MČ Praha 9 z roku 2010 (počty mužů a žen v jednoletých věkových intervalech v daném roce). Tak byla získána předpokládaná budoucí věková struktura pro následující rok (2011). Tyto předpoklady byly dále ještě doplněny o předpoklady týkající se plodnosti a migrace (viz dále).

Stejným způsobem byly počítány předpokládané věkové struktury obyvatel MČ Praha 9 pro následující roky (z vypočítané předpokládané věkové struktury v roce 2011 byla spočítána předpokládaná věková struktura v roce 2012 a tak dále, až do roku 2020).

Použité pravděpodobnosti přežití mezi dvěma věky jsou ve všech krocích výpočtu prognózy totožné (předpokládá se, že se intenzita úmrtnosti populace MČ Praha 9 do roku 2020 nezmění).

Plodnost

Z hlediska plodnosti byly při výpočtu prognózy školské mládeže MČ Praha 9 do roku 2020 sestaveny tři varianty: nízká, střední, vysoká. Varianty se mezi sebou liší vstupním parametrem úhrnné plodnosti, protože rozložení měř plodnosti podle věku je uvažováno jako neměnné.

Úhrnná plodnost v roce 2010 byla spočítána z údajů o počtu živě narozených dětí v MČ Praha 9 v roce 2010. Předpoklady ohledně vývoje úhrnné plodnosti v dalších letech

prognózovaného období vychází z předpokladů prognózy pro Českou republiku.² Z té bylo převzato předpokládané tempo nárůstu hodnot úhrnné plodnosti, které se liší podle jednotlivých variant (Tab. 6).

Tabulka 6: Předpokládané hodnoty úhrnné plodnosti v MČ Praha 9 do roku 2020 podle variant, srovnání s předpoklady pro Českou republiku

	MČ Praha 9			Česká republika		
	nízká	střední	vysoká	nízká	střední	vysoká
2010	1,42 *)	1,42 *)	1,42 *)	1,48	1,50	1,51
2011	1,42	1,43	1,43	1,48	1,51	1,53
2012	1,43	1,44	1,44	1,49	1,52	1,54
2013	1,43	1,45	1,45	1,49	1,53	1,55
2014	1,44	1,46	1,47	1,50	1,54	1,57
2015	1,44	1,47	1,48	1,50	1,55	1,58
2016	1,44	1,47	1,50	1,51	1,56	1,60
2017	1,45	1,48	1,51	1,51	1,57	1,61
2018	1,45	1,49	1,52	1,52	1,58	1,62
2019	1,46	1,50	1,54	1,52	1,59	1,64
2020	1,46	1,51	1,55	1,53	1,60	1,65

Zdroj dat: Vlastní výpočty; Projekce obyvatelstva České republiky do roku 2065

Poznámky: *) = vypočteno z reálných dat. Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

Předpokládaný nárůst je nejméně výrazný v případě nízké varianty, kdy se odhaduje zvýšení hodnoty úhrnné plodnosti z hodnoty 1,42 v roce 2010 na hodnotu 1,46 v roce 2020. V případě střední varianty je předpokládán nárůst na 1,51, k nejméně výraznější změně by mělo dojít v případě vysoké varianty (nárůst na 1,55).

Migrace

Předpoklady migrace lze rozdělit do dvou samostatných kategorií. Jsou to předpoklady pro přistěhovalé do MČ Praha 9 a předpoklady pro vystěhovalé z MČ Praha 9.

Vystěhovalí

Ve všech variantách prognózy jsou počty vystěhovalých odhadovány stejným způsobem. Na základě dat o vystěhovalých pro MČ Praha 9 z let 2009 a 2010 byl pro každou věkovou kategorii a odděleně podle pohlaví vypočten procentní podíl vystěhovalých osob na celkovém

² Projekce obyvatelstva České republiky do roku 2065.

počtu občanů MČ Praha 9. Tento podíl je mezi variantami a také v jednotlivých letech uvažován jako neměnný a pro výpočet počtu vystěhovalých je aplikovaný na věkovou strukturu populace odhadnuté v každé variantě. Tato věková struktura je v každé z variant odlišná, a proto jsou předpokládané počty vystěhovalých osob v jednotlivých letech a variantách různé, přestože zmíněný procentní podíl je uvažován jako konstantní.

Přistěhovalí

U výpočtu počtů přistěhovalých se postupovalo dvěma způsoby. Ve variantách *plodnost nízká – migrace konstantní*, *plodnost střední – migrace konstantní* a *plodnost vysoká – migrace konstantní* je počet přistěhovalých po celé prognózované období konstantní a je roven průměru z počtů přistěhovalých zjištěných mezi lety 2009–2010 v MČ Praha 9. Tento průměrný počet je pak v každém roce přičítán k celkové populaci. Ve všech těchto variantách mají přistěhovalí stejnou věkovou strukturu a tato struktura zůstává neměnná po celé prognózované období a odpovídá struktuře přistěhovalých zjištěné mezi lety 2009–2010 v MČ Praha 9.

Ve variantách *plodnost střední – migrace nízká*, *plodnost střední – migrace střední* a *plodnost střední – migrace vysoká* se počet přistěhovalých skládá ze dvou složek:

1) První složkou je v jednotlivých letech konstantní počet přistěhovalých reprezentující přistěhování do starší zástavby. Tento počet ale není totožný mezi jednotlivými variantami. Ve variantě *plodnost střední – migrace nízká* je o 10 % nižší než ve variantě *plodnost střední – migrace střední* a ve variantě *plodnost střední – migrace vysoká* je o 10 % vyšší než ve variantě *plodnost střední – migrace střední*.³ Ve variantě *plodnost střední – migrace střední* je stanoven jako 1700 přistěhovalých mužů a 1500 žen. Tyto počty vychází z dat za přistěhovalé do MČ Prahu 9 z předešlých let 2009 a 2010, ze kterých byly odečteny přistěhovalé osoby do nových bytů (při předpokladu obývání nových bytů v průměru 2,4⁴ osobami). Celková obsazenost⁵ nových bytů byla odhadnuta na 80 %.⁶

2) Druhou složkou je počet přistěhovalých do MČ Praha 9 do nových bytů. V těchto třech variantách se počítá s průměrným počtem obyvatel nových bytů 2,4 osob. Rozdíl mezi

³ Rozdíly mezi variantami v počtech přistěhovalých do starší zástavby reprezentují odlišnou migrační atraktivitu starší zástavby v MČ Praha 9.

⁴ 2,4 je průměrný počet osob v domácnosti podle dat ČSÚ (údaj platný k roku 2010).

⁵ Podíl obydlených nově vystavěných bytů.

⁶ K celkové obsazenosti nových bytů 80 % se došlo následujícím způsobem: podle dat České národní banky (dále ČNB) (ČNB, 2011) a dalších zdrojů (Prostějovská, 2010) je průměrný počet prodaných nových bytů v Praze okolo 60 %. Zároveň Praha 9 je nejpopulárnějším místem, co se nákupu bytů týče (Donoval, 2012). Dále jsou často developery neprodané byty nabízeny k pronájmu, což znamená, že jsou také obývány a zvyšuje se tak jejich celková obsazenost.

variantami je v předpokládané obsazenosti. Pro variantu *plodnost střední – migrace nízká* je 70%, *plodnost střední – migrace střední* 80% a *plodnost střední – migrace vysoká* 90%.

Počty přistěhovalých z obou složek jsou následně rozpočítány mezi jednotlivé věkové skupiny ve struktuře vycházející z profilu přistěhovalých do MČ Praha 9 z let 2009 a 2010 podle pohlaví. Tento profil je ve variantách *plodnost střední – migrace nízká* a *plodnost střední – migrace vysoká* upraven:

- Ve variantě *plodnost střední – migrace nízká* je tento profil oslaben ve věcích 0–17 a to o 50 % ve věku 0 s postupným lineárním snižováním oslabení na 0 % ve věku 18. Touto variantou je vyjádřena možnost budoucí vyšší migrační atraktivity MČ Praha 9 pro páry bez dětí, než je tomu dosud.
- Ve variantě *plodnost střední – migrace vysoká* je tento profil posílen ve věcích 0–17 o 50 % ve věku 0 s postupným snižováním posílení na 0 % ve věku 18. Tím je vyjádřena možnost budoucí vyšší migrační atraktivity pro páry s dětmi.
- Ve variantě *plodnost střední – migrace střední* je profil přistěhovalých převzat z let 2009 a 2010 beze změn a je tak vyjádřena možnost, že se migrační atraktivita MČ Prahy 9 nezmění.

Tabulka 7: Předpoklady jednotlivých variant

Varianta	Úmrtnost	Plodnost	Přistěhovalí			Vystěhovalí
			starší zástavba	nová výstavba	věková struktura	
plodnost střední – migrace nízká	konstantní	nárůst úp *) z 1,42 v roce 2010 na 1,51 do r. 2020	konstantní snížená o 10 % oproti střední variantě	70% obsazenost nových bytů	převzatá z dat 2009–2010 snížený podíl dětí	konstantní procentní podíl z každé věkové skupiny
plodnost střední – migrace střední	konstantní	nárůst úp *) z 1,42 v roce 2010 na 1,51 do r. 2020	konstantní vypočtená z dat	80% obsazenost nových bytů	převzatá z dat 2009–2010	konstantní procentní podíl z každé věkové skupiny
plodnost střední – migrace vysoká	konstantní	nárůst úp *) z 1,42 v roce 2010 na 1,51 do r. 2020	konstantní zvýšená o 10 % oproti střední variantě	90% obsazenost nových bytů	převzatá z dat 2009–2010 zvýšený podíl dětí	konstantní procentní podíl z každé věkové skupiny
plodnost střední – migrace konstantní	konstantní	nárůst úp *) z 1,42 v roce 2010 na 1,51 do r. 2020	konstantní		převzatá z dat 2009–2010	konstantní procentní podíl z každé věkové skupiny
plodnost nízká – migrace konstantní	konstantní	nárůst úp *) z 1,42 v roce 2010 na 1,46 do r. 2020	konstantní		převzatá z dat 2009–2010	konstantní procentní podíl z každé věkové skupiny
plodnost vysoká – migrace konstantní	konstantní	nárůst úp *) z 1,42 v roce 2010 na 1,55 do r. 2020	konstantní		převzatá z dat 2009–2010	konstantní procentní podíl z každé věkové skupiny

Poznámky: *) úp = úhrnná plodnost (viz slovníček pojmů – Příloha 1)

3.2 Hlavní výsledky prognózy

Výsledky prognózy obyvatel MČ Praha 9 do roku 2020 se liší dle jednotlivých variant. V této kapitole budou představeny výsledky všech variant, nicméně důraz bude kladen především na výsledky *varianty plodnost střední – migrace střední*, která je považována za variantu nejpravděpodobnější.

Rozdíl mezi jednotlivými variantami se projevuje především v nejmladších a středních věcích. Je dán tím, že jednotlivé varianty se od sebe liší jak předpokládanou intenzitou plodnosti (plodnost nízká, plodnost střední a plodnost vysoká), což se projevuje v počtech narozených, tak i předpokládanou migrací (migrace nízká, migrace střední a migrace vysoká). Při srovnání prognózovaného počtu dětí ve věku 0, na kterém je patrný vliv migrace i plodnosti, vychází jako neoptimističtější (tedy předpokládající největší nárůst) *varianta plodnost střední – migrace vysoká* (Tab. 8).

Tabulka 8: Počty dětí ve věku 0 v MČ Praha 9 podle variant v jednotlivých letech prognózy, obě pohlaví

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
plodnost střední – migrace nízká	663	658	670	675	681	686	691	696	702
plodnost střední – migrace vysoká	775	766	788	799	809	819	828	836	844
plodnost střední – migrace střední	716	710	727	735	744	752	759	766	773
plodnost střední – migrace konstantní	699	706	712	717	721	726	730	734	738
plodnost nízká – migrace konstantní	701	711	719	726	733	739	746	752	758
plodnost vysoká – migrace konstantní	703	714	724	732	740	749	757	765	772

Zdroj dat: Vlastní výpočty

Poznámky: Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

Srovnáme-li počty migrantů, tj. přistěhovalých a vystěhovalých osob, je zřejmé, že se prognózované počty taktéž liší a zároveň se právě v těchto počtech nalézá nejpodstatnější rozdíl mezi oběma skupinami variant (skupina s konstantní migrací a skupina s upravenou migrací). Zatímco ve variantách *plodnost nízká – migrace konstantní*, *plodnost střední – migrace konstantní* a *plodnost vysoká – migrace konstantní* je počet přistěhovalých konstantní, počet vystěhovalých se mírně liší (Tab. 7). Ve variantách *plodnost střední – migrace nízká*, *plodnost střední – migrace střední* a *plodnost střední – migrace vysoká* jsou patrné mnohem větší rozdíly v počtech přistěhovalých a vystěhovalých osob (Tab. 9). Rozdíly v počtech přistěhovalých jsou dány jednak různě předpokládanou atraktivitou MČ Praha 9 pro přistěhování se a také jiným předpokládaným obsazením nově vystavěných bytů.

Tabulka 9: Předpokládané počty přistěhovalých a vystěhovalých osob a migrační saldo podle všech uvažovaných variant prognózy pro MČ Praha 9 v jednotlivých letech prognózy, obě pohlaví

Počty přistěhovalých									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
plodnost střední – migrace nízká	4874	3576	4950	4560	4728	4728	4728	4728	4728
plodnost střední – migrace střední	4874	3995	5565	5120	5312	5312	5312	5312	5312
plodnost střední – migrace vysoká	4874	4396	6128	5637	5848	5848	5848	5848	5848
plodnost střední – migrace konstantní	4874	4874	4874	4874	4874	4874	4874	4874	4874
plodnost nízká – migrace konstantní	4874	4874	4874	4874	4874	4874	4874	4874	4874
plodnost vysoká – migrace konstantní	4874	4874	4874	4874	4874	4874	4874	4874	4874
Počty vystěhovalých									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
plodnost střední – migrace nízká	3736	3724	3698	3801	3858	3924	3984	4036	4085
plodnost střední – migrace střední	3736	3724	3735	3889	3985	4090	4183	4265	4339
plodnost střední – migrace vysoká	3736	3724	3771	3970	4103	4242	4365	4474	4572
plodnost střední – migrace konstantní	3736	3724	3817	3900	3974	4040	4100	4151	4199
plodnost nízká – migrace konstantní	3736	3724	3817	3901	3975	4042	4102	4155	4204
plodnost vysoká – migrace konstantní	3736	3724	3818	3901	3976	4044	4104	4158	4207
Migrační saldo									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
plodnost střední – migrace nízká	1138	-148	1251	759	870	804	744	692	643
plodnost střední – migrace střední	1138	271	1830	1231	1327	1222	1129	1047	973
plodnost střední – migrace vysoká	1138	673	2357	1667	1745	1607	1483	1374	1276
plodnost střední – migrace konstantní	1138	1150	1057	974	900	834	774	723	675
plodnost nízká – migrace konstantní	1138	1150	1057	973	899	832	772	719	670
plodnost vysoká – migrace konstantní	1138	1150	1056	973	898	830	770	716	667

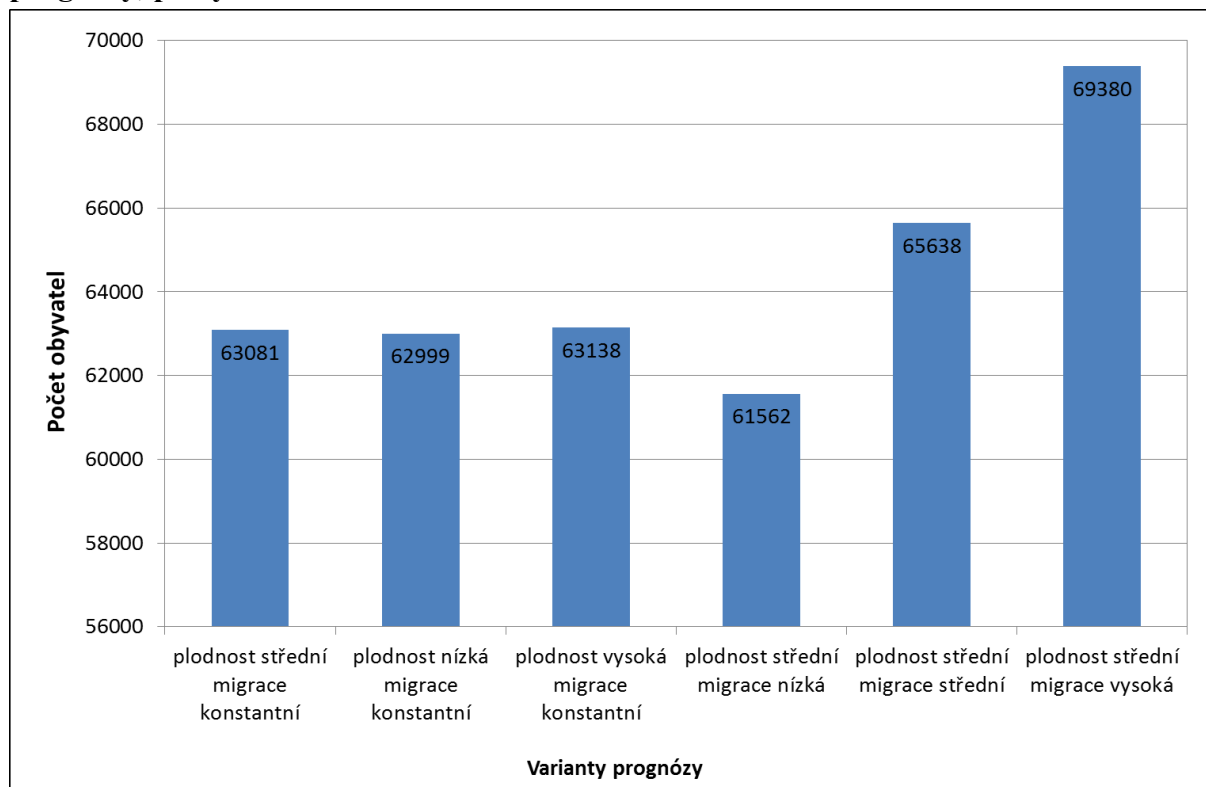
Zdroj dat: Vlastní výpočty

Poznámky: Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

Rozdíly mezi jednotlivými variantami lze dobře pozorovat například při srovnání předpokládaných počtů obyvatel MČ Praha 9 v jednotlivých letech (Obr. 10). Je dobře patrný velký vliv migrace a mnohem nižší vliv plodnosti. Přesněji lze toto sledovat například porovnáním prognózované populace ve finálním roce prognózy, tj. roce 2020, mezi jednotlivými variantami (Obr. 9). Z porovnání předpokládaného vývoje počtu obyvatel v jednotlivých letech je patrné, že nejvyššího počtu obyvatel by měla MČ Praha 9 dosáhnout podle varianty *plodnost střední – migrace vysoká*. Co se týče vlastního porovnání variant mezi sebou, vychází varianty s konstantní migrací velmi obdobně, zatímco varianty s jinou než konstantní migrací vychází velmi rozdílně. Právě na variantách *plodnost střední – migrace nízká*, *plodnost střední – migrace střední* a *plodnost střední – migrace vysoká* je

dobře vidět, jak velký vliv má na předpokládaný populační vývoj MČ Praha 9 migrace, hlavně migrace spojená se stěhováním se do nově vystavěných bytů.

Obrázek 9: Předpokládaný počet obyvatel MČ Praha 9 dle jednotlivých variant prognózy, počty k 31. 12. 2020

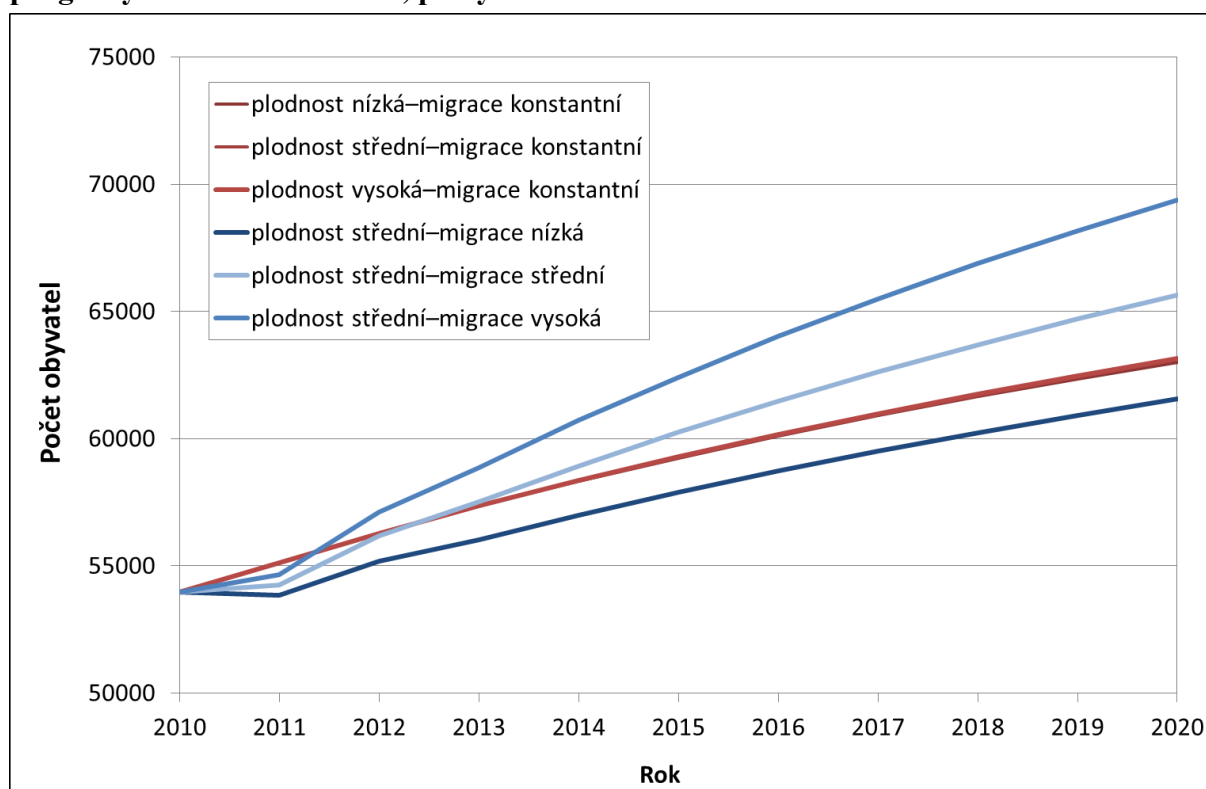

Zdroj dat: Vlastní výpočty

Poznámky: Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

Varianta, která je uvažována jako nejpravděpodobnější, je *plodnost střední – migrace střední* (Tab. 7). Tato varianta předpokládá nárůst celkové populace MČ Praha 9 do roku 2020. Při srovnání let 2010 a 2020 by mělo podle této varianty dojít k nárůstu počtu mužů o 22 % a žen o 21 %. Celková populace by měla vzrůst o 22 %. V této variantě je předpokládán průměrný meziroční nárůst počtu obyvatel o necelých 1200 (z toho asi 580 žen) a celkový nárůst počtu obyvatel do roku 2020 o téměř 12000 osob. Průměrné meziroční migrační saldo je v této variantě předpokládáno asi 1100 osob. Lze předpokládat, že počet obyvatel by se měl zvyšovat především vlivem stěhování.

Obrázek 10: Předpokládaný počet obyvatel MČ Praha 9 podle jednotlivých variant prognózy v letech 2010–2020, počty k 31. 12. daného roku

Zdroj dat: Vlastní výpočty

Poznámky: Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

Tabulka 10: Předpokládaný vývoj počtu obyvatel MČ Praha 9 v jednotlivých letech prognózy, počty k 31. 12. daného roku, varianta plodnost střední – migrace střední, obě pohlaví

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
muži	26603	26759	27769	28453	29181	29854	30479	31051	31582	32075	32532
ženy	27369	27496	28410	29054	29749	30391	31001	31574	32113	32623	33106
celkem	53972	54255	56179	57506	58930	60245	61480	62624	63695	64698	65638

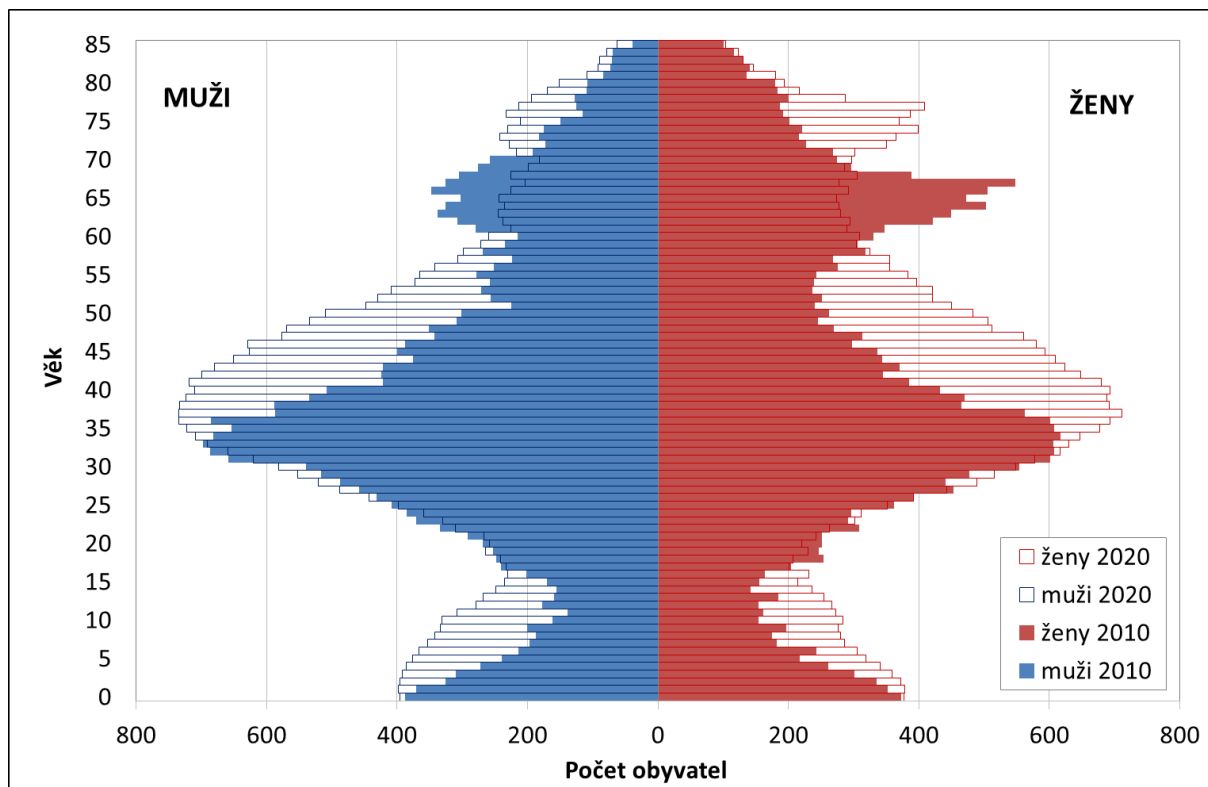
Zdroj: ČSÚ; Vlastní výpočty

Poznámky: Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

Věková pyramida (Obr. 11) ukazuje, jak se pravděpodobně změní věková struktura obyvatelstva MČ Praha 9 mezi roky 2010 a 2020. Je z ní patrné, že by mělo dojít k nárůstu počtu obyvatel v dětském věku (kap. 4) a obyvatel ve věku středním. Při srovnání let 2010 a 2020 je tento předpokládaný nárůst velmi výrazný a měl by být způsobený především vlivem migrace, neboť případné změny plodnosti se během takto krátkého období nestihnou výrazněji projevit (navíc mohou ovlivnit jen nejnižší věkové skupiny). Je tak dobře vidět, jak velký vliv by mělo mít přistěhování se na celkovém početním vývoji populace MČ Prahy 9,

přičemž velký podíl na celkovém počtu přistěhovalých osob ve středním a dětském věku by mělo mít stěhování se do nové zástavby.

Obrázek 11: Pohlavně-věkové složení obyvatelstva, varianta plodnost střední – migrace střední v letech 2010 a 2020

Zdroj dat: ČSÚ; Vlastní výpočty

Poznámky: Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

4. Prognóza školské mládeže

Hlavním cílem této studie bylo zpracovat odhad budoucího vývoje počtu dětí, které věkově přísluší do mateřských a základních škol a porovnat je s kapacitami těchto škol zřizovaných MČ Praha 9. V předchozí kapitole byl stručně popsán postup výpočtu prognózy a její hlavní předpoklady v rozlišení podle uvažovaných variant. Jejím výpočtem bylo dosaženo první části vytyčeného úkolu – v několika variantách byly prognózovány očekávané počty dětí předškolního a školního věku. Je třeba mít na paměti, že prognózování je vždy zatíženo určitou mírou nejistoty, neboť odhady budoucího vývoje jsou vždy nutně založeny na minulém vývoji a z něj vždy vychází i jeho předpoklady pro další roky. Právě tato nutná a nevyhnutelná nejistota je vyjádřena vytvořením více variant prognózy. Pro snazší orientaci ve výsledcích je za nejpravděpodobnější uvažována *varianta plodnost střední – migrace střední*, ostatní varianty pak představují spíše méně očekávané či krajní varianty možného budoucího vývoje.

V této kapitole budou nejprve popsány současné kapacity mateřských (MŠ) a základních škol (ZŠ) zřizovaných MČ Praha 9, a poté budou kapacity škol zřizovaných MČ Praha 9 porovnány s předpokládanými budoucími počty dětí. Tím bude provedeno i základní zhodnocení současné i předpokládané budoucí dostatečnosti těchto kapacit vzhledem k demografickému vývoji.

4.1 Mateřské školy Městské části Praha 9

Pro větší přehlednost byla kapitola 4 rozdělena na dvě podkapitoly, přičemž první z nich se věnuje mateřským školám. Tato podkapitola je ještě dále rozčleněna na dvě části. První část se zaměří na popis současného stavu kapacit mateřských škol, včetně krátkodobého výhledu, co se otevření nových tříd týká, zatímco druhá srovnává současné, resp. budoucí, kapacity mateřských škol zřizovaných MČ Praha 9 s očekávaným vývojem počtu dětí ve věku odpovídajícím docházce do mateřských škol. Srovnání je provedeno s předpokládaným počtem dětí ve věku 3–5 let navýšeným o 20 % 6letých dětí. Tento podíl 6letých dětí, které využívají služeb mateřských škol zřizovaných MČ Praha 9, byl odhadnut z dat poskytnutých Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (MŠMT ČR) o věkové struktuře dětí v mateřských školách zřizovaných MČ Praha 9. V letech 2007–2010 navštěvovalo mateřské školy zřizované MČ Praha 9 v průměru právě 20 % 6letých dětí.

Dále je nutné mít na paměti, že ne všechny děti ve věku docházky do mateřské školy tato zařízení navštěvují.

4.1.1 Současný stav kapacit mateřských škol Městské části Praha 9

Na území MČ Praha 9 se v roce 2012 nacházelo 8 mateřských škol zřizovaných městskou částí, 1 mateřská škola, jejímž zřizovatelem je kraj, tedy hlavní město Praha a další, zejména soukromá zařízení (soukromé školky, miniškoličky, denní stacionáře apod.).⁷ Tato zařízení mají z pohledu rodičů, kteří zde umísťují své děti, oproti mateřským školám zřizovaným městskou částí, případně krajem, několik nevýhoda. K hlavním nevýhodám patří vyšší cena a v případě některých center a miniškoliček i otevírací doba, která se v některých případech omezuje pouze na dopolední hodiny, některá zařízení ani nejsou dostupná ve všech pracovních dnech.

Vývoj počtu dětí v mateřských školách zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2005–2011 na základě údajů z MŠMT ČR (Výkaz o mateřské škole) je uveden v tabulce 11.

Tabulka 11: Vývoj počtu dětí v MŠ zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2005–2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
MŠ Novoborská	130	130	130	130	130	156	156
MŠ Šluknovská	104	104	104	130	130	130	156
MŠ Veltruská	125	130	130	130	180	180	180
MŠ Litvínovská	125	130	130	130	130	130	130
MŠ Kovářská	120	116	116	120	120	120	120
MŠ U Vysočanského pivovaru	175	182	202	208	208	208	208
MŠ Pod Krocínkou	72	72	84	109	108	106	112
MŠ U Nové školy	45	49	50	50	50	50	50
Celkem	896	913	946	1007	1056	1080	1112

Zdroj dat: MŠMT ČR (Výkaz o mateřské škole)

Poznámky: Údaje ve všech letech se vztahují k 30. 9. daného roku.

Počet dětí v mateřských škol zřizovaných MČ Praha 9 se v letech 2005 až 2011 zvyšoval, a to z 896 dětí v roce 2005 na 1 112 dětí v roce 2011. V MŠ Litvínovská, Kovářská a U Nové školy byl ve sledovaných letech počet dětí přibližně konstantní, resp. lišil se pouze v řádu jednotek. V MŠ Novoborská se počet dětí zvýšil ze 130 dětí v letech 2005–2009 na 156 v letech 2010–2011. V MŠ Šluknovská došlo ke dvěma zvýšením počtu dětí, a to v roce 2008 z původních 104 dětí na 130 dětí a dále v roce 2011 na 156 dětí. K nárůstu počtu dětí v MŠ Veltruská došlo v roce 2009, kdy jejich počet vzrostl ze 130 dětí na 180 dětí. V MŠ U Vysočanského pivovaru vzrostl počet dětí v roce 2007 na více než 200 dětí a od roku 2008 ji každoročně navštěvuje 208 dětí. Postupný nárůst počtu dětí lze pozorovat u MŠ Pod Krocínkou, kdy v letech 2005–2006 ji navštěvovalo 72 dětí, zatímco v roce 2012 to bylo již 112 dětí.

⁷ Seznam a odkazy na tato zařízení jsou k dispozici zde: <http://www.praha9.cz/matrske-skoly1.html>

V současné době (podzim 2012) zároveň probíhá výstavba několika nových mateřských škol, případně rozšiřování těch již existujících. V červenci 2012 byla zahájena přestavba přízemí Základní školy Na Balabence na 2 třídy mateřské školy (56 míst). Kolaudace by měla proběhnout v prosinci 2012, její otevření je naplánováno na 1. 2. 2013.

Obrázek 12: Výstavba nových MŠ zřizovaných MČ Praha 9

Zdroje:

MČ Praha 9, Proč vadí nová místa ve školkách? (<http://www.praha9.cz/proc-vadi-nova-mista-ve-skolkach1.html>)

MČ Praha 9. Podívejte se, jak pokračuje výstavba dvou nových pavilonů v MŠ U Vysočanského pivovaru (<http://www.praha9.cz/podivejte-se-jak-pokrakuje-vystavba.html>)

MČ Praha 9. Podívejte se, jak pokračuje vestavba nové mateřské školy v Základní škole Na Balabence (<http://www.praha9.cz/podivejte-se-jak-pokrakuje-vestavba-nove-materske-skoly-v-zakladni-skole-na-balabence.html>)

Poznámky: Vlevo nahoře MŠ Na Balabence, vpravo nahoře MŠ U Vysočanského pivovaru, vlevo dole vizualizace nového pavilonu MŠ U Nové školy.

V srpnu 2012 byla rovněž započata výstavba dvou pavilonů o 4 třídách (112 míst) v areálu MŠ U Vysočanského pivovaru. Předpokládané otevření těchto tříd je 1. 9. 2013.

V době přípravy této studie je velmi aktuální rovněž výstavba nového pavilonu pro 75 dětí (3 třídy) v areálu MŠ U Nové školy 637 v Nových Vysočanech. Do poloviny listopadu

2012 by mělo být ukončeno výběrové řízení na zhotovitele této výstavby, v listopadu 2012 by pak měla být výstavba zahájena, otevření této MŠ je naplánováno na rok 2013 (MČ Praha 9).⁸

Na Proseku se připravuje výstavba 4 tříd (100 míst) mateřské školy v ulici Kytlická 757, jejichž otevření je plánováno na září 2013. V době přípravy této studie se již rovněž uvažovalo o možnosti výstavby mateřské školy se 3 třídami na Proseku vedle ZŠ Litvínovská 600 (MČ Praha 9).⁹

Vzhledem k bodovému hodnocení při přijímání dětí do mateřských škol, kdy jsou výrazně zvýhodněny děti s trvalým bydlištěm v dané MČ, protože z celkových 29 bodů je kritérium trvalého bydliště ohodnoceno 15 body, nebyly odchody dětí do mateřských škol v jiných městských částech hl. m. Prahy uvažovány.¹⁰

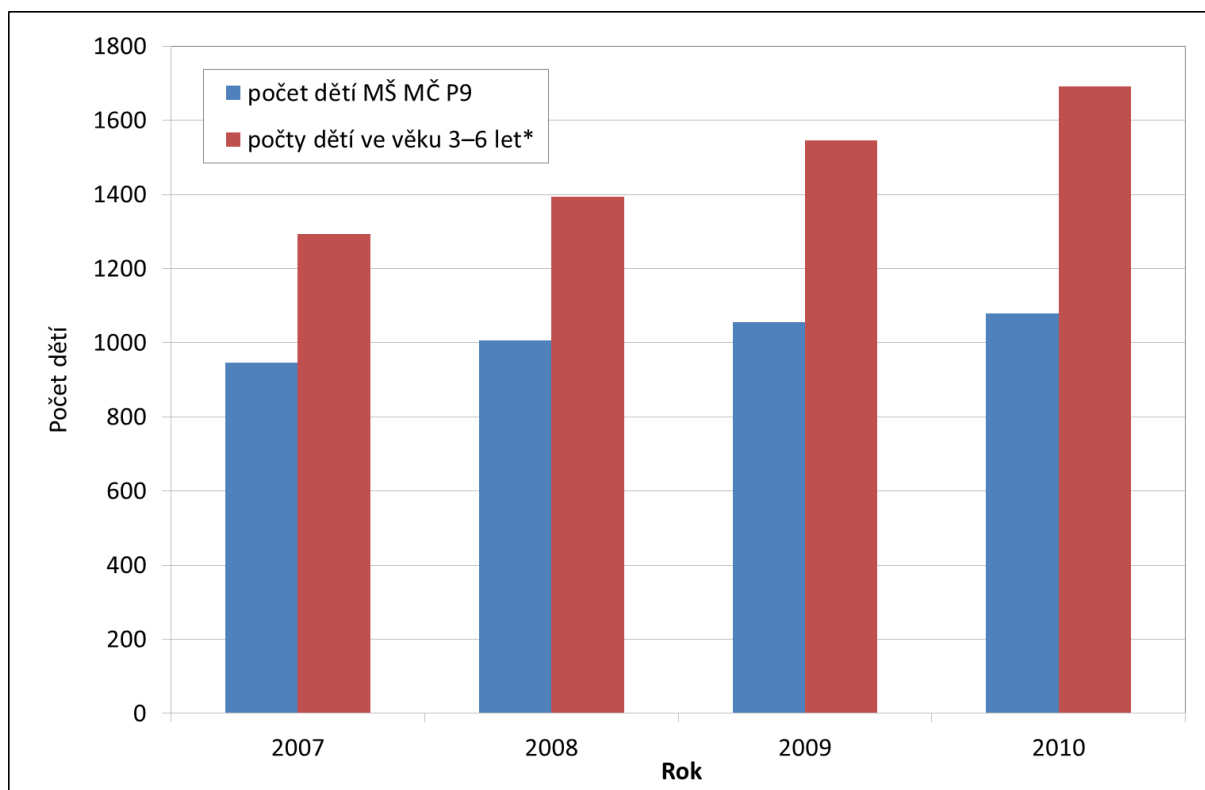
Pro následující porovnání počtu dětí ve věku odpovídajícím docházce do mateřských škol byla tato věková skupina definována jako počty dětí ve věku 3–5 let. Na děti v tomto věku jsou standardně mateřské školy zaměřeny. K této věkové skupině je však nutné připočítat ještě určitý podíl počtu dětí ve věku 6 let, neboť mateřské školy navštěvují i děti v tomto věku, především po udělení odkladu nástupu povinné školní docházky. Z dat poskytnutých MŠMT ČR o věkové struktuře dětí v mateřských školách zřizovaných MČ Praha 9 lze odhadnout, že v letech 2007–2010 služeb mateřských škol zřizovaných MČ Praha 9 využívalo v průměru cca 20 % 6letých dětí. Věková skupina užívaná pro porovnání s kapacitami mateřských škol je tedy v rámci celé této kapitoly definována jako počet dětí ve věku 3–5 let navýšený o 20 % dětí 6letých. V rámci této studie porovnáváme 100 % dětí v tomto věku s kapacitami mateřských škol zřizovaných MČ Praha 9, ačkoli reálně nelze předpokládat, že všechny děti v takto definované skupině budou mít zájem skutečně mateřskou školu navštěvovat. Následující graf (Obr. 13) porovnává vývoj počtu dětí v mateřských školách zřizovaných MČ Praha 9 s celkovým počtem dětí v takto definované věkové skupině žijících (evidovaných) na území MČ Praha 9 v letech 2007–2010.

⁸ *Městská část Praha 9: Mateřské školy* [online]. [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://www.praha9.cz/materske-skoly1.html>

⁹ *Městská část Praha 9: Mateřské školy* [online]. [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://www.praha9.cz/materske-skoly1.html>

¹⁰ *Městská část Praha 9: Mateřské školy* [online]. [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://www.praha9.cz/materske-skoly1.html>

Obrázek 13: Vývoj počtu dětí ve věku 3–6 let* a počtu dětí v MŠ zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2007–2010

Zdroj dat: MČ Praha 9; MŠMT ČR (Výkaz o mateřské škole); Vlastní výpočty

Poznámky: * = ve věkové skupině je uvažováno 20 % dětí ve věku 6 let

Kapacita mateřských škol stačila v roce 2007 na 77,5 % dětí ve věku 3–5 let početně navýšených o 20 % dětí 6letých, v roce 2008 bylo v mateřských školkách umístěno 76,3 % dětí tohoto věku, v roce 2009 byl tento podíl na úrovni 71,8 % a v roce 2010 to bylo 67,5 %.

4.1.2 Prognózaný vývoj mateřských škol Městské části Praha 9

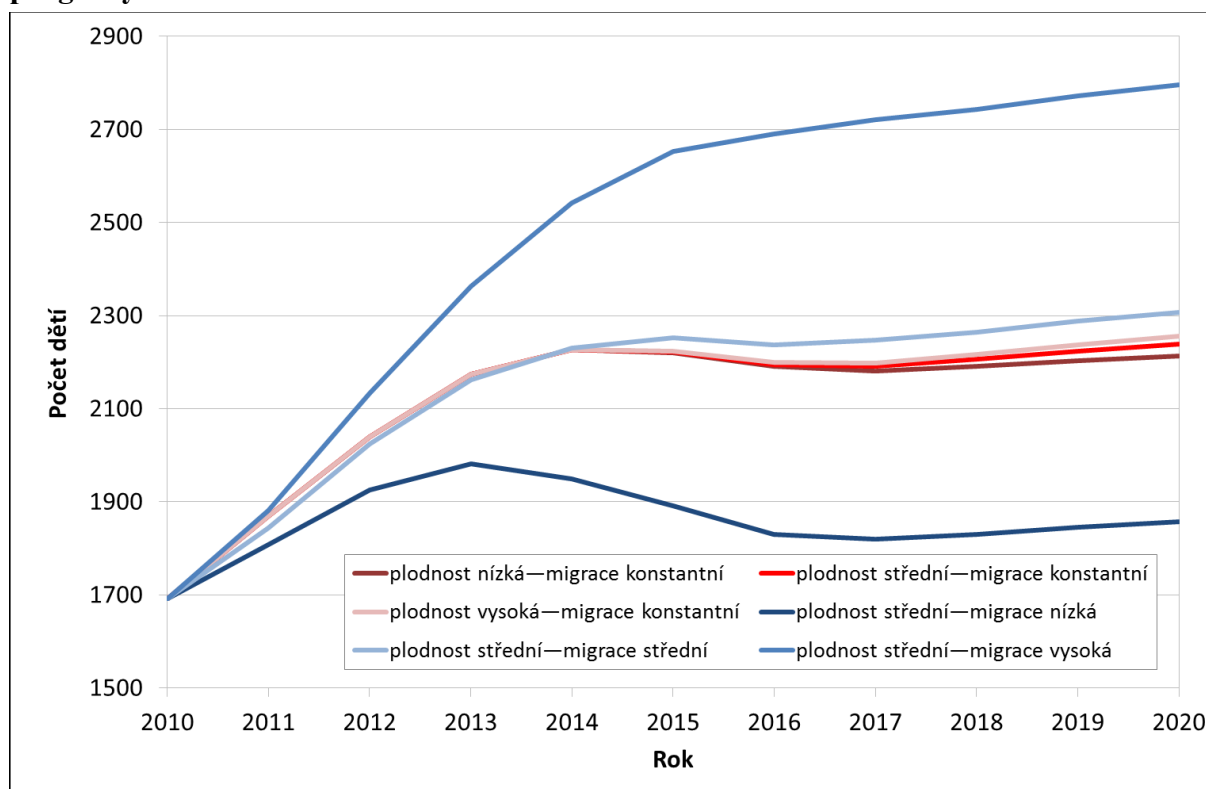
Z výsledků prognózy bylo do této kapitoly převzato šest variant předpokládaných počtů dětí ve věku 3–5 let navýšených o 20 % dětí 6letých reprezentující děti s uděleným odkladem povinné školní docházky (popis výpočtu této věkové skupiny včetně zdůvodnění je uveden výše, v kapitole 4.1.1). Tyto počty byly porovnány s předpokládanými kapacitami mateřských škol zřizovaných MČ Praha 9.

U kapacit mateřských škol zřizovaných MČ Praha 9 je počítáno i s nově vytvořenými místy v nově vznikajících třídách mateřských škol, které by měly být otevřeny v roce 2013, a to s 56 místy v MŠ Na Balabence, 112 místy v MŠ U Vysočanského pivovaru, 75 místy v MŠ U Nové školy a 100 místy v MŠ Kytlická 757, celkem tedy s 343 místy v nově

otevřených třídách mateřských škol. Počet prognózovaných dětí byl tedy od roku 2013 do roku 2020 srovnáván s kapacitou mateřských škol ve výši 1457 míst.¹¹

Počet dětí ve věku 3–5 let navýšených o 20 % dětí 6letých byl prognózován v šesti variantách, aby byla zachycena míra nejistoty vývoje počtu dětí v tomto věku. Srovnání těchto variant je patrné z obrázku 14. Podle všech variant by na území MČ Praha 9 mělo mezi lety 2010 a 2020 dojít ke zvýšení počtu dětí ve výše popsané věkové skupině, a to v rozmezí od 10 % u varianty *plodnost střední – migrace nízká* do 65 % u varianty *plodnost střední – migrace vysoká*. Podle varianty *plodnost střední – migrace střední*, která je vzhledem ke vstupním parametrům považována za nejpravděpodobnější scénář budoucího demografického vývoje, by mělo dojít k 36% nárůstu počtu takto starých dětí. Podle tří variant předpokládajících konstantní migraci (lišících se úrovní plodnosti) by mělo dojít ke zvýšení počtu dětí uvažovaného věku v rozmezí 31–33 %.

Obrázek 14: Předpokládaný vývoj počtu dětí ve věku 3–6* let podle jednotlivých variant prognózy v MČ Praha 9 v letech 2011–2020

Zdroj dat: Vlastní výpočty

Poznámky: * = ve věkové skupině je uvažováno 20 % dětí ve věku 6 let. Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

¹¹ Městská část Praha 9: Mateřské školy [online]. [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://www.praha9.cz/materske-skoly1.html>

Varianta plodnost střední – migrace vysoká předpokládá růst počtu dětí uvažované věkové skupiny po celé období 2010–2020. Nejpravděpodobnější varianta, *varianta plodnost střední – migrace střední*, očekává rostoucí trend počtu takto starých dětí v letech 2010–2015, v roce 2016 by mělo dojít k mírnému poklesu, nicméně od roku 2017 by měl jejich počet opět trvale narůstat. *Varianta plodnost střední – migrace nízká* očekává nárůst počtu dětí ve věku 3–5 let navýšených o 20 % 6letých do roku 2013, v letech 2014–2017 by se měl jejich počet mírně snižovat, načež by se měl trend v roce 2018 opět obrátit na rostoucí, a to až do roku 2020. S mírným poklesem počtu dětí ve výše definované věkové skupině v letech 2014–2017 počítají i varianty s konstantní migrací, nicméně i v nich je od roku 2017 do 2020 předpokládán opětovný nárůst tohoto počtu (Tab. 12). Popsaný předpokládaný vývoj je předurčen především změnami věkové struktury obyvatel MČ Praha 9 (především ve věku rodičů malých dětí), tedy nejen počty narozených, ale i nepřímým vlivem migrace.

Tabulka 12: Předpokládaný vývoj počtu dětí ve věku 3–6* let podle jednotlivých variant prognózy v MČ Praha 9 v letech 2011–2020

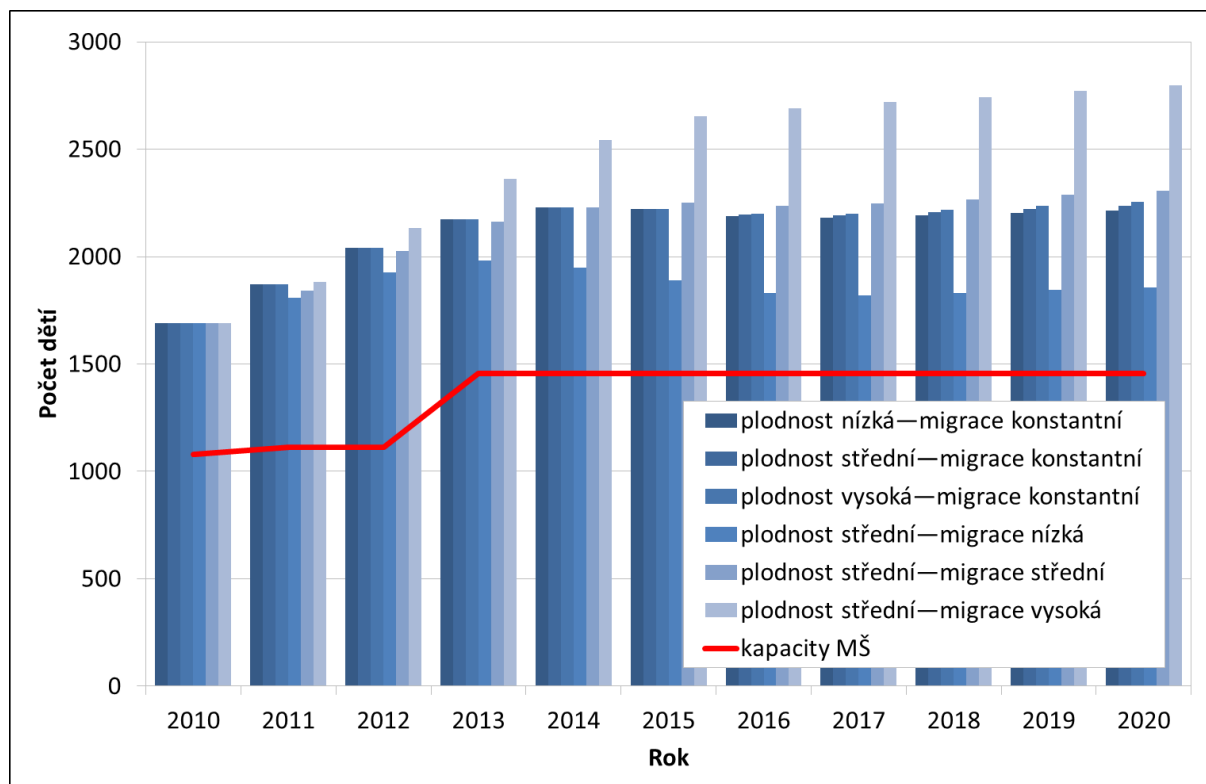
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
plodnost nízká – migrace konstantní	1870	2040	2174	2227	2220	2190	2181	2191	2203	2213
plodnost střední – migrace konstantní	1870	2040	2174	2227	2222	2195	2191	2206	2223	2238
plodnost vysoká – migrace konstantní	1870	2040	2174	2227	2223	2199	2198	2217	2237	2256
plodnost střední – migrace nízká	1808	1925	1981	1949	1891	1829	1820	1829	1844	1857
plodnost střední – migrace střední	1843	2024	2163	2230	2252	2238	2248	2265	2288	2307
plodnost střední – migrace vysoká	1882	2134	2363	2541	2653	2691	2720	2743	2772	2797

Zdroj dat: Vlastní výpočty

Poznámky: * = ve věkové skupině je uvažováno 20 % dětí ve věku 6 let. Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

Následující graf (Obr. 15) porovnává kapacitu mateřských škol zřizovaných MČ Praha 9 s předpokládaným vývojem počtu dětí ve věku 3–5 let navýšeném o 20 % dětí 6letých. Pokud by všechny děti v uvažovaném věku (odpovídajícím docházce do mateřských škol) měly do mateřských škol skutečně docházet, pak by jejich kapacity nestačily pokrývat poptávku již v současné době. Situace se s otevřením nových tříd mateřských škol sice zlepší, ale vzhledem k očekávanému růstu počtu dětí v uvažované věkové skupině během následujících let, lze očekávat, že by se měl zvyšovat jak počet, tak i podíl dětí, pro něž nebudou místa v mateřských školách zřizovaných MČ Praha 9.

Obrázek 15: Předpokládaný vývoj počtu dětí ve věku 3–6* let ve srovnání s kapacitami MŠ zřizovanými MČ Praha 9 v letech 2010–2020 (za předpokladu 100% zájmu těchto dětí navštěvovat MŠ zřizované MČ Praha 9)

Zdroj dat: Vlastní výpočty

Poznámky: * = ve věkové skupině je uvažováno 20 % dětí ve věku 6 let. Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

V roce 2012 by počet dětí v uvažované věkové skupině, za předpokladu, že by všechny tyto děti měly zájem navštěvovat mateřské školy zřizované MČ Praha 9, překračoval kapacity těchto mateřských škol o 73 % v případě *varianty plodnost střední – migrace nízká* až o 92 % na základě *varianty plodnost střední – migrace vysoká*. Splní-li se předpoklady nejpravděpodobnějšího scénáře prognózy, tedy *varianty plodnost střední – migrace střední*, pak by v tomto roce měl podíl dětí, pro které nebude místo v mateřských školách zřizovaných MČ Praha 9, dosáhnout 82 %, a to opět za předpokladu 100% zájmu těchto dětí o tyto mateřské školy. Varianty s konstantní migrací předpokládají 83% převis dětí.

Se zvýšením kapacit mateřských škol zřizovaných MČ Praha 9 v roce 2013 by se měl snížit podíl dětí, pro které nebudou kapacity těchto mateřských škol postačovat. Podle *varianty plodnost střední – migrace nízká* by měl být na úrovni 36 %, zatímco *varianta plodnost střední – migrace vysoká* počítá s 62% převýšením počtu dětí v uvažované věkové skupině nad kapacitami mateřských škol zřizovaných MČ Praha 9. *Varianta plodnost střední – migrace střední* očekává 48% přebytek, zatímco varianty s konstantní migrací přebytek

49%. Toto platí opět za předpokladu, že by všechny děti v uvedené věkové skupině měly zájem o místo v těchto mateřských školách.

Ve variantě nejpravděpodobnějšího budoucího vývoje počtu dětí ve věku 3–5 let navýšeného o 20 % dětí 6letých, tedy ve *variantě plodnost střední – migrace střední*, by se měl podíl dětí, pro které nebudou kapacity mateřských škol zřizovaných MČ Praha 9 stačit, pohybovat v letech 2013–2020 v rozmezí 48 % v roce 2013 a 58 % v roce 2020. Opět za předpokladu, že by všechny tyto děti (či spíše jejich rodiče) měly zájem o umístění do mateřské školy zřizované MČ Praha 9.

V roce 2020 by se měl podíl dětí převyšujících kapacity mateřských škol zřizovaných MČ Praha 9 pohybovat v rozmezí od 27 % podle *varianty plodnost střední – migrace nízká* do 92 % podle *varianty plodnost střední – migrace vysoká*. Podle *varianty plodnost střední – migrace střední*, jež je pokládána za nejpravděpodobnější, by převis počtu dětí v roce 2020 měl činit 58 %. Varianty s konstantní migrací předpokládají ve stejném roce 52–55% převýšení počtu dětí v uvažované věkové skupině nad kapacitami mateřských škol zřizovaných MČ Praha 9.

Tabulka 13: Srovnání předpokládaného počtu dětí ve věku 3–6* let v jednotlivých variantách prognózy s kapacitami MŠ zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2011–2020 (v %, za předpokladu 100% zájmu těchto dětí navštěvovat MŠ zřizované MČ Praha 9)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
plodnost nízká – migrace konstantní	168	183	149	153	152	150	150	150	151	152
plodnost střední – migrace konstantní	168	183	149	153	153	151	150	151	153	154
plodnost vysoká – migrace konstantní	168	183	149	153	153	151	151	152	154	155
plodnost střední – migrace nízká	163	173	136	134	130	126	125	126	127	127
plodnost střední – migrace střední	166	182	148	153	155	154	154	155	157	158
plodnost střední – migrace vysoká	169	192	162	174	182	185	187	188	190	192

Zdroj dat: Vlastní výpočty

Poznámky: * = ve věkové skupině je uvažováno 20 % dětí ve věku 6 let. Hodnoty v tabulce byly počítány jako podíl prognózovaného počtu dětí ve věku 3–5 let navýšeném o 20 % 6letých a kapacit mateřských škol zřizovaných MČ Praha 9. Hodnota přes 100 % znamená, že kapacity jsou pro děti ve věku 3–5 let navýšeném o 20 % 6letých v MČ Praha 9 nedostačující. Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

Podle pěti z uvažovaných šesti variant provedené prognózy by se tak situace s kapacitami mateřských škol zřizovaných MČ Praha 9 měla otevřením nových tříd v roce 2013 zlepšit, nicméně kapacity by stále neměly být schopné pokrýt předpokládané počty dětí

ve věku odpovídajícím návštěvě mateřských škol (za předpokladu, že by bylo cílem umožnit všem těmto dětem zápis do mateřských škol zřizovaných MČ Praha 9).

Co se týká počtu dětí ve věku 3–5 let navýšeném o 20 % dětí 6letých, pro které by v případě jejich 100% zájmu nebylo v mateřských školách zřizovaných MČ Praha 9 místo, tak v roce 2012 by se jejich počet pohyboval od cca 811 podle *varianty plodnost střední – migrace nízká* do cca 1020 *varianty plodnost střední – migrace vysoká*. Po navýšení počtu míst v mateřských školách zřizovaných MČ Praha 9 v roce 2013 o 343 míst by se měl tento počet snížit na hodnoty od 524 (*varianta plodnost střední – migrace nízká*) do 906 (*varianty plodnost střední – migrace vysoká*) (Tab. 14).

Pokud by se naplnily předpoklady nejpravděpodobnějšího scénáře (*varianty plodnost střední – migrace střední*), přebytek dětí v uvažované věkové skupině (za předpokladu 100% zájmu o umístění těchto dětí v MŠ zřizovaných MČ Praha 9) by se měl v letech 2013–2020 pohybovat od cca 706 v roce 2013 do 850 v roce 2020 (Tab. 14).

Nejmenší počet dětí, které by převyšovaly kapacitu mateřských škol zřizovaných MČ Praha 9, předpokládá pro rok 2020 *varianta plodnost střední – migrace nízká*, a to cca 400 dětí. Naopak nejvyšší počet dětí, které by převyšovaly kapacity, by bylo možné očekávat podle *varianty plodnost střední – migrace vysoká*, a to cca 1340. Varianty s konstantní migrací počítají s převýšením kapacit o cca 756–799 dětí. Uvedené údaje jsou relevantní za předpokladu, že by všechny tyto děti měly zájem navštěvovat mateřské školy zřizované MČ Praha 9.

Tabulka 14: Předpokládaný počet dětí ve věku 3–6* let v jednotlivých variantách prognózy převyšující kapacity MŠ zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2011–2020 (za předpokladu 100% zájmu těchto dětí navštěvovat MŠ zřizované MČ Praha 9)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
plodnost nízká – migrace konstantní	758	926	717	770	763	733	724	734	746	756
plodnost střední – migrace konstantní	758	926	717	770	765	738	734	749	766	781
plodnost vysoká – migrace konstantní	758	926	717	770	766	742	741	760	780	799
plodnost střední – migrace nízká	696	811	524	492	434	372	363	372	387	400
plodnost střední – migrace střední	731	910	706	773	795	781	791	808	831	850
plodnost střední – migrace vysoká	770	1020	906	1084	1196	1234	1263	1286	1315	1340

Zdroj dat: Vlastní výpočty

Poznámky: * = ve věkové skupině je uvažováno 20 % dětí ve věku 6 let. Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

Podle varianty nejpravděpodobnějšího budoucího demografického vývoje MČ Praha 9, *varianty plodnost střední – migrace střední*, by se měl počet dětí ve věku odpovídajícím mateřským školám přesahující kapacity mateřských škol zřizovaných MČ Praha 9 v roce 2020 přibližovat stavu z roku 2012, tedy před otevřením nových tříd mateřských škol. *Varianta plodnost střední – migrace nízká* předpokládá snížení počtu dětí převyšujících kapacity mateřských škol o polovinu (z 811 na 400 dětí). *Varianta plodnost střední – migrace vysoká* naopak očekává vyšší počet dětí, pro které nebudou kapacity mateřských škol dostačovat, ve srovnání s rokem 2012. Varianty s konstantní migrací počítají v roce 2020 s o 127–170 menším počtem dětí, které budou převyšovat kapacity mateřských škol zřizovaných MČ Praha 9, než v roce 2012. To vše za předpokladu, že by bylo cílem umožnit všem těmto dětem v odpovídajícím věku zápis do mateřských škol zřizovaných MČ Praha 9.

4.2 Základní školy Městské části Praha 9

Tato kapitola svým obsahem i uspořádáním navazuje na kapitolu předchozí, která mapovala situaci na úrovni mateřských škol. V rámci následujícího textu bude pozornost zaměřena na základní školy zřizované MČ Praha 9. Pro zhodnocení současného i předpokládaného budoucího kapacitního stavu těchto vzdělávacích institucí bude opět vymezena věková skupina odpovídající základním školám (resp. povinné školní docházce), se kterou bude dále pracováno. Budou vytvořeny čtyři modelové varianty srovnávající početní vývoj této věkové skupiny se stávajícími (či modelově upravenými) kapacitami základních škol (dále „ZŠ“) zřizovaných MČ Praha 9. Před popisem výsledků provedených výpočtů bude soustava základních škol na území MČ Praha 9 stručně charakterizována.

4.2.1 Popis a současný kapacitní stav základních škol Městské části Praha 9

Na území MČ Praha 9 se nachází pět základních škol, které zřizuje MČ Praha 9, dvě soukromé základní školy, jedna základní škola zřizovaná Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT ČR) a dvě základní umělecké školy. V následujících odstavcích jsou všechny tyto školy stručně popsány.

Tři základní školy zřizované MČ Praha 9 se nacházejí na Proseku (ZŠ Litvínovská 500, ZŠ Litvínovská 600 a ZŠ Novoborská 371), jedna ve Vysočanech (ZŠ Špitálská 789) a jedna v Libni (ZŠ Na Balabence 800).

ZŠ Litvínovská 500 je fakultní školou Pedagogické fakulty UK v Praze. V 90. letech byly ve škole vybudovány půdní nástavby, kde byly zřízeny dvě počítačové učebny a řada

dalších odborných učeben. V roce 2008 bylo u školy postaveno dopravní hřiště určené pro žáky základních škol MČ Praha 9.¹²

Další základní škola, ZŠ Litvínovská 600, pronajímá část své budovy Soukromé střední škole výpočetní techniky. Z dostupných informací zveřejněných touto základní školou tak činí především z ekonomických důvodů. Blízkost odborné střední školy má pravděpodobně také souvislost se zavedením rozšířené výuky informatiky a výpočetní techniky od školního roku 2007/2008. Mimo to má škola zaveden program pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.¹³

Poslední ze škol zřizovaných MČ Praha 9 na Proseku je ZŠ Novoborská, která je bezbariérová, a je tak přizpůsobena pro začlenění hendikepovaných dětí do výuky. Škola se věnuje speciálně i dětem se specifickými poruchami učení apod. Na této škole se již žáci prvních tříd učí základům cizího jazyka – angličtiny.¹⁴

ZŠ Špitálská ve Vysočanech prošla od roku 1990 postupnou modernizací všech vnitřních prostor, některými úpravami tak získala další prostory možné k využití. Školní budova je od roku 2004 zapsána do Ústředního seznamu kulturních památek ČR.¹⁵

Poslední ze škol spravovaných MČ Praha 9 je ZŠ Na Balabence se sídlem v Libni. Ve škole se vyučuje anglický jazyk od 1. ročníku a od 6. ročníku má zavedenou rozšířenou výuku tělesné výchovy se zaměřením na fotbal.¹⁶

Soukromé základní školy na území MČ Praha 9 sídlí na adrese Českolipská 373 (ZŠ UNIVERZUM s.r.o.) a Kytlická 757 (ZŠ Spektrum s.r.o.). ZŠ UNIVERZUM se orientuje na intenzivní výuku anglického jazyka s cílem získání mezinárodně uznávaných zkoušek, které mohou žáci složit v 6. až 9. ročníku. Před přijetím do 1. ročníku skládají zájemci o studium test školních znalostí.¹⁷

ZŠ Spektrum je základní škola 1. stupně zařazená do sítě škol MŠMT ČR, která zahájila svou činnost 1. 9. 2009. Výhodou školy je rodinná atmosféra z důvodu nízkého počtu žáků ve třídách. Vyučující se tak může věnovat každému dítěti individuálně. Děti jsou do školy přijímány na základě orientačního testu, pohovoru a kresby. Škola umožňuje, pokud to kapacita dovolí, zapsat dítě i v průběhu školního roku.¹⁸

¹² *Základní škola Litvínovská 500* [online]. [cit. 2012-11-11]. Dostupné z: <http://www.litvinovska500.cz/>

¹³ *ZŠ Litvínovská 600: Základní škola s rozšířenou výukou výpočetní techniky* [online]. 2010 [cit. 2012-11-11]. Dostupné z: <http://www.zslitvinovska6.cz/>

¹⁴ *Základní škola Novoborská* [online]. 2012 [cit. 2012-11-11]. Dostupné z: <http://www.novoborska.cz/>

¹⁵ *ZŠ Špitálská: Brána do spokojeného života* [online]. [cit. 2012-11-11]. Dostupné z: <http://www.zs-spitalska.cz/>

¹⁶ *ZŠ Na Balabence 800: Škola - klíč k budoucnosti* [online]. [cit. 2012-11-11]. Dostupné z: <http://www.zsbalabenska.cz/>

¹⁷ *Soukromá základní škola* [online]. [cit. 2012-11-11]. Dostupné z: <http://www.zsuniverzum.cz/>

¹⁸ *Základní škola Spektrum* [online]. 2012 [cit. 2012-11-11]. Dostupné z: <http://www.zsspektrum.cz/>

Výchovný ústav a Středisko výchovné péče Klíčov, který spravuje základní školu, odborné učiliště a externí docházku klientů výchovného ústavu do škol mimo budovy zařízení, sídlí na adrese Čakovická 51 a je zřizován MŠMT ČR. Středisko výchovné péče (SVP) je školské zařízení, které poskytuje péči dětem s poruchami chování. Jedná se o bezplatný a dobrovolný typ péče. K zařazení žáka do základní školy při SVP je nutný souhlas zákonného zástupce žáka, doporučení pracovníka ambulantního oddělení SVP a kmenové školy žáka. Nejde však o přestup, žák oficiálně zůstává žákem své kmenové školy. Žák bývá do této základní školy zařazen zpravidla na dobu dvou měsíců.¹⁹

Dle oficiálních výkazů se na území MČ Praha 9 nacházejí dvě základní umělecké školy (ZUŠ), které sídlí na adrese U Prosecké školy 92 a Učňovská 1. ZUŠ U Prosecké školy 92 zajišťuje výuku ve všech čtyřech oborech (hudební, výtvarný, taneční a literárně dramatický obor). Žáci jsou do školy přijímáni na základě talentových zkoušek a dle zjištěných předpokladů jsou zařazeni do přípravných ročníků jednotlivých oborů. V 9. třídě pak žáci skládají tzv. absolutorium, pak mohou studium na této škole ukončit, anebo mohou pokračovat v tzv. II. cyklu studia.²⁰ ZUŠ Učňovská 1, jejímž zřizovatelem je Hlavní město Praha, je původně ZUŠ Praha 3, kde má i nadále další svá pracoviště. Tato ZUŠ vzdělává své žáky v hudebním a tanečním oboru.²¹

V další části studie, kde je popsán současný a následně i předpokládaný vývoj počtu žáků, se budeme zabývat pouze těmi školami MČ Praha 9, které zajišťují povinnou školní docházku. Do celkového počtu žáků se tedy nezahrnují žáci docházející do základních uměleckých škol nebo Výchovného ústavu a Střediska výchovné péče. Největší pozornost je věnována počtu žáků, kteří navštěvují základní školy zřizované MČ Praha 9 (ZŠ Litvínovská 500, ZŠ Litvínovská 600, ZŠ Na Balabence, ZŠ Novoborská a ZŠ Špitálská). U těchto pěti škol je nastíněn předpokládaný vývoj počtu žáků ve srovnání s jejich celkovou kapacitou.

Celková kapacita základních škol zřizovaných MČ Praha 9 ve školním roce 2012/2013 činí 3018 míst (Tab. 15). Tato kapacita je v další části analýzy (v kapitole 4.2.2) používána k porovnání s předpokládaným početním vývojem dětí ve věku povinné školní docházky ve všech prognózovaných variantách. Tím je prováděno zhodnocení současných kapacit z hlediska jejich pravděpodobné budoucí dostatečnosti.

¹⁹ *Výchovný ústav a Středisko výchovné péče Klíčov* [online]. [cit. 2012-11-11]. Dostupné z: <http://www.klicov.cz/index.php?c=vedeni-provoz-kontakty>

²⁰ *Základní umělecká škola Prosek* [online]. [cit. 2012-11-11]. Dostupné z: <http://www.zuspraha9.cz/>

²¹ *Základní umělecká škola: Další pracoviště Praha 3* [online]. 2012 [cit. 2012-11-11]. Dostupné z: <http://www.umeleckaskola.cz/>

Počet žáků, kteří navštěvovali základní školy spravované MČ Praha 9, mezi lety 2006 a 2012 kolísal (Tab. 16). Do roku 2009 se celkový počet žáků meziročně snižoval, následně však počet žáků začal opět narůstat. Vzhledem k rozdílnému vývoji v jednotlivých školách nelze vysledovat jednoznačný trend počtu žáků – v některých školách docházelo od roku 2006 k poklesu, v některých naopak k nárůstu. K největší změně počtu žáků došlo ve sledovaném období (2006–2012) na ZŠ Na Balabence, kde se do roku 2009 snížil počet žáků téměř o 100 a po té se do roku 2012 tento počet v podstatě nezměnil.

Tabulka 15: Kapacita ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 ve školním roce 2012/2013

	2012/2013
Litvínovská 500	748
Litvínovská 600	650
Na Balabence 800	500
Novoborská 371	690
Špitálská 789	430
celkem	3018

Zdroj dat: MČ Praha 9

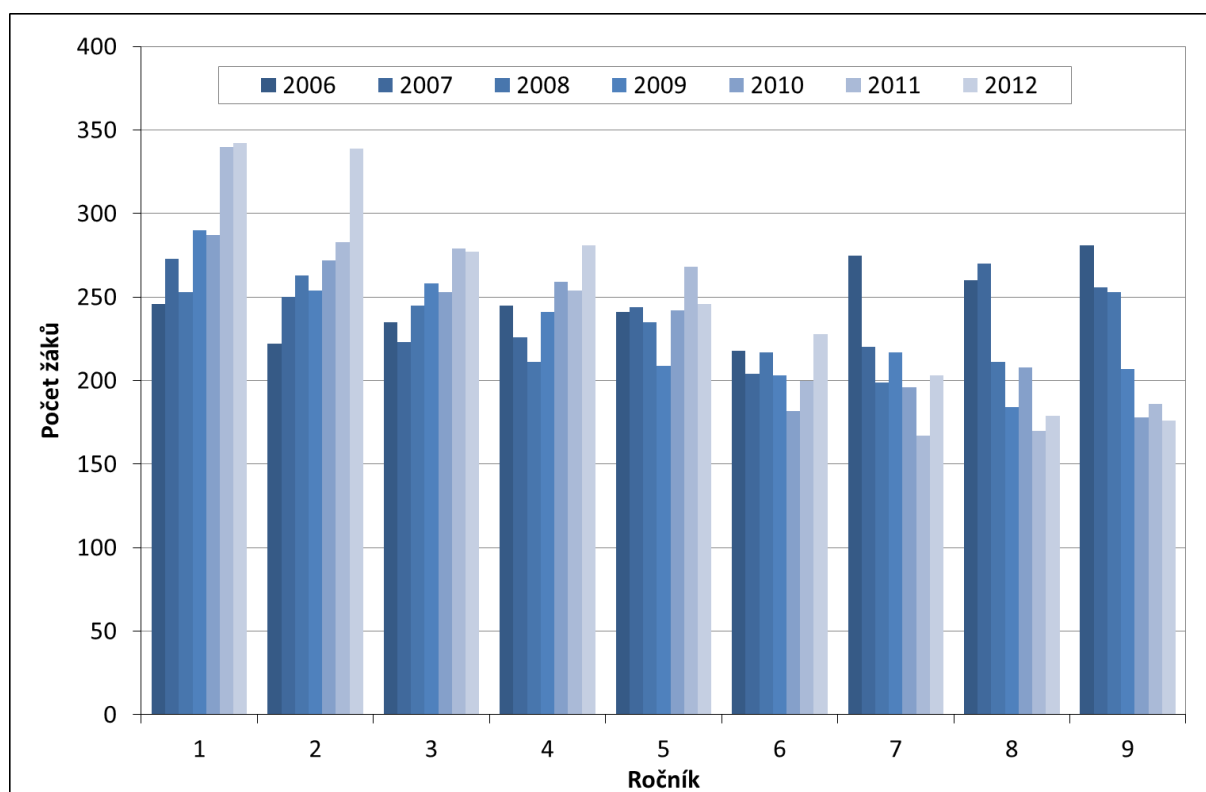
Tabulka 16: Vývoj počtu žáků v ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2006–2012

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Litvínovská 500	475	463	437	421	413	438	453
Litvínovská 600	405	418	442	441	455	420	488
Na Balabence 800	402	379	343	307	306	309	304
Novoborská 371	585	582	538	560	548	590	623
Špitálská 789	356	324	327	334	355	390	403
celkem	2223	2166	2087	2063	2077	2147	2271

Zdroj dat: MŠMT ČR (Výkaz o základní škole)

Obr. 16 znázorňuje, že počet žáků podle jednotlivých ročníků v základních školách zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2006–2012 značně kolísal. Zároveň však dokládá, že základní školy MČ Praha 9 byly v uplynulých letech zasaženy populační vlnou, která postihla odpovídající věkové skupiny. Na nejaktuálnějších datech (světlé sloupečky) o počtech žáků v 6. a vyšším ročníku jsou patrné spíše slabší generace v porovnání s předchozími roky (tmavší sloupečky u stejných ročníků). Na prvním stupni, především v 1. a 2. ročníku, je již zřejmé oživení a nárůst počtu žáků. Tento nárůst je patrný během posledních dvou let u 1. ročníků, kdy počet žáků v letech 2011 a 2012 dohromady ve všech základních školách spravovaných MČ Praha 9 dosahoval téměř 350 žáků, přestože v předchozích letech nedosahoval tento počet ani 300 žáků. Starší z těchto dvou generací se již přesunula do ročníku druhého.

Obrázek 16: Vývoj počtu žáků podle jednotlivých ročníků v ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2006–2012

Zdroj dat: MŠMT ČR (Výkaz o základní škole)

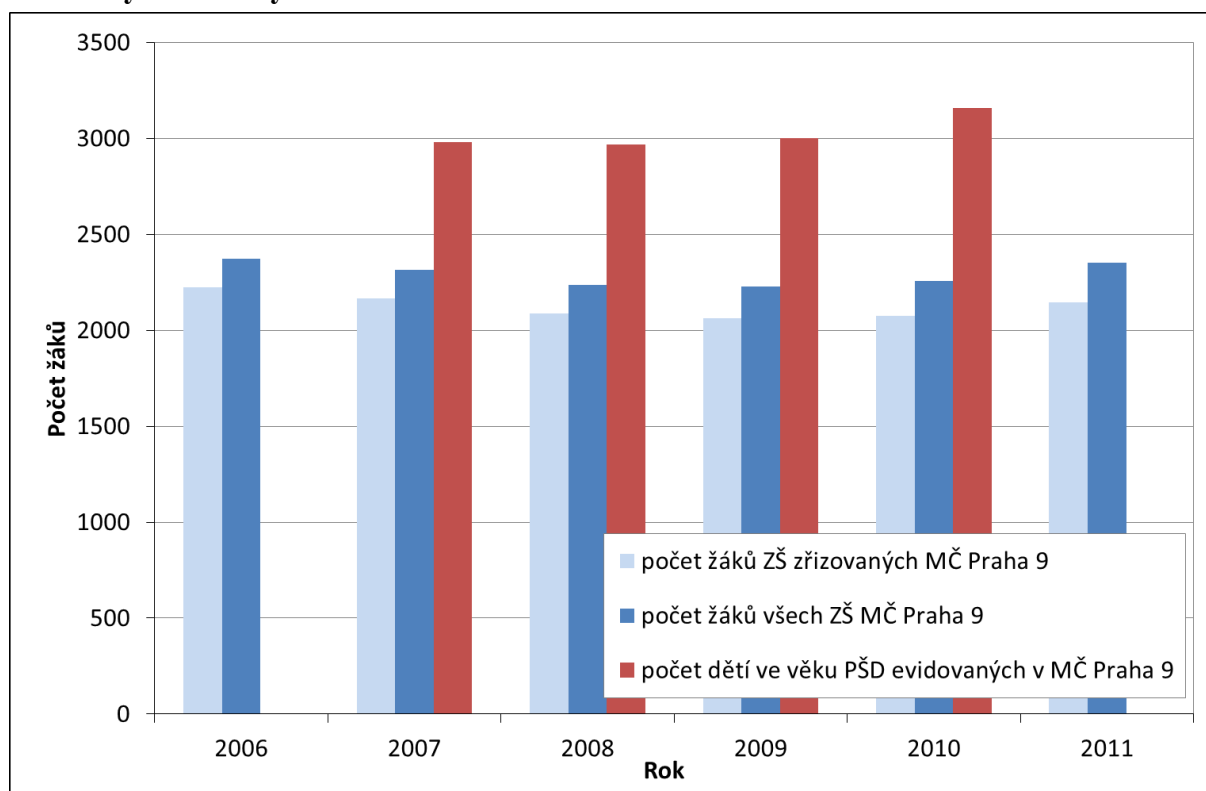
Obr. 17 znázorňuje vývoj počtu žáků základních škol zřizovaných MČ Praha 9 a počtu žáků všech základních škol ležících na území městské části v letech 2006–2011 a vývoj počtu dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 v letech 2007–2010.²² Počet dětí ve věku povinné školní docházky je spočítán jako součet počtu dětí ve věku 6–15 let po jednotkách věku, s tím, že v případě 6 a 15letých dětí je počítáno s určitým podílem z celkového počtu dětí těchto dvou věků. Podíl 6letých zahrnutý do součtu činí 80 % všech 6letých dětí evidovaných v MČ Praha 9, zbylých 20 % dětí v tomto věku dle předpokladu setrvává v mateřských školách z důvodu udělení odkladu povinné školní docházky. Podíl 15letých zahrnutý do součtu proto činí 20 % a reprezentuje ty, kteří nastoupili do první třídy v 7 letech, a tudíž jsou v devátém ročníku ve věku 15 let.

Je patrné, že do roku 2009 docházelo k poklesu počtu dětí nejen na základních školách spravovaných MČ Praha 9, tak jak bylo uvedeno výše (Tab. 16), ale ve všech základních školách na území městské části. Od roku 2010 však začal počet žáků na obou typech škol opět narůstat. Počet dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 mezi lety 2007 a 2008 mírně poklesl, od roku 2009 však začal počet dětí v tomto věku narůstat. V roce

²² Pro roky 2006 a 2011 není v době zpracování studie k dispozici příslušná věková struktura.

2010 došlo k výraznějšímu nárůstu počtu dětí ve věku povinné školní docházky, který svou velikostí ovšem plně neodpovídal nárůstu počtu žáků v základních školách MČ Praha 9.

Obrázek 17: Vývoj počtu žáků v ZŠ zřizovaných MČ Praha 9, počtu žáků ve všech ZŠ ležících na území MČ Praha 9 v letech 2006–2011 a počtu dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 v letech 2007–2010

Zdroj dat: MČ Praha 9, MŠMT ČR (Výkaz o základní škole); Vlastní výpočty

Poznámky: Pro roky 2006 a 2011 není v době zpracování studie k dispozici příslušná věková struktura. Zkratka PŠD značí povinnou školní docházku.

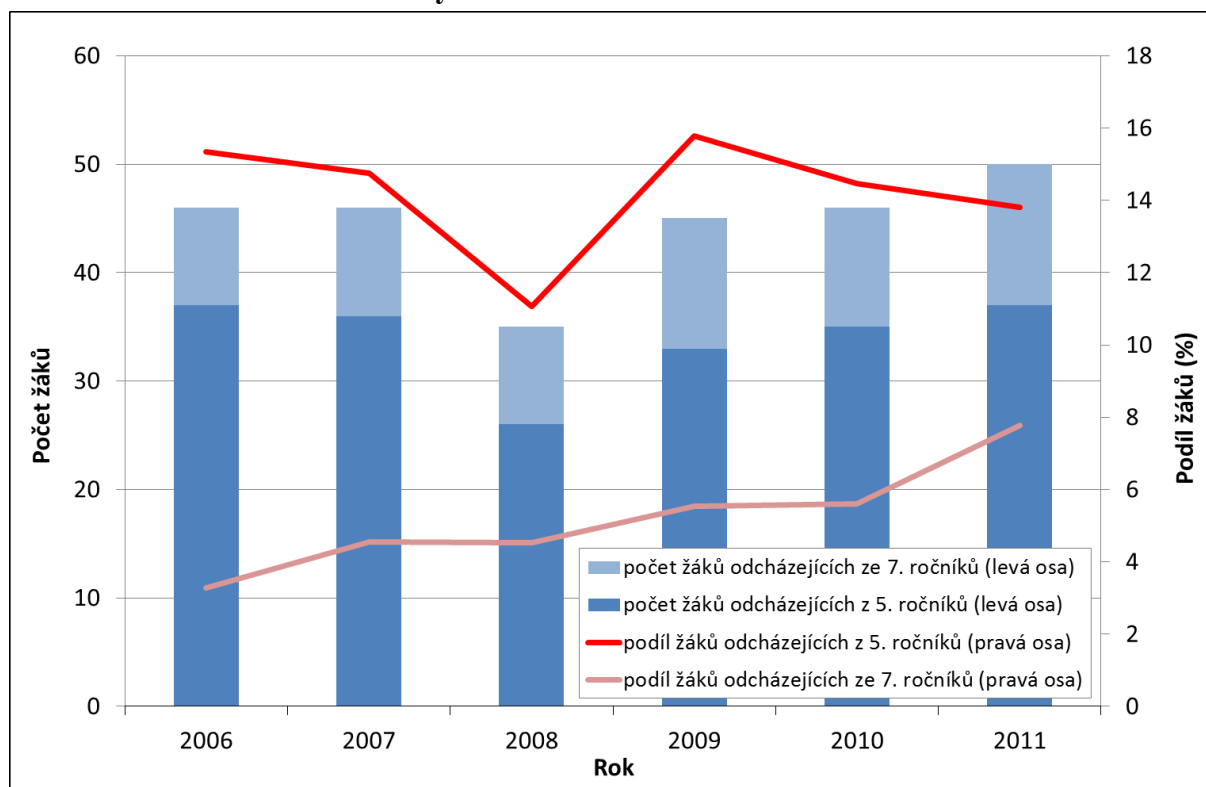
Počet žáků, kteří odcházeli z pátých a sedmých ročníků základních škol spravovaných MČ Praha 9 na střední školy (víceletá gymnázia, konzervatoře), se v letech 2006–2011 pohyboval mezi 45 a 50 žáky, s výjimkou roku 2008, kdy na víceleté střední školy odešlo 35 žáků (Obr. 18). Z pátých ročníků základních škol zřizovaných MČ Praha 9 tak odcházelo mezi 11 a 16 % všech žáků pátých ročníků a ze sedmých ročníků mezi 3 a 8 % žáků tohoto ročníku (Obr. 18). Podíl žáků odcházejících na střední školy ze sedmých tříd se ve sledovaném období zvyšoval.

Zvyšování počtu míst na víceletých gymnáziích, případně zakládání dalších víceletých gymnázií, se v blízké budoucnosti neplánuje. Spíše naopak, řada krajů přistupuje k tzv. optimalizaci sítě středních škol,²³ počet míst na gymnáziích se tak bude pravděpodobně spíše

²³ KUHN, Jirí. Stanovisko Rady AŘG k dohodě MŠMT a Krajů o optimalizaci sítě středních škol: Asociace ředitelů gymnázií České republiky. [online]. 2011 [cit. 2012-11-13]. Dostupné z: http://g.slapanice.cz/system/files/2011/01/a_g_stanovisko_k_redukci_kapacit_gymn_zi_pdf_38244.pdf

snížovat. Dá se tak předpokládat, že počet dětí odcházejících na gymnázia buď zůstane stejný, nebo se bude mírně snižovat.

Obrázek 18: Vývoj počtu a podílu žáků, kteří odcházeli z 5. a 7. tříd ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 na víceleté střední školy v letech 2006–2011

Zdroj dat: MŠMT ČR (Výkaz o základní škole); Vlastní výpočty

4.2.2 Prognózaný vývoj základních škol Městské části Praha 9

Následující kapitola se věnuje předpokládanému vývoji počtu dětí ve věku odpovídajícímu povinné školní docházce (dále jen „děti ve věku PŠD“) v MČ Praha 9 do roku 2020 a jeho srovnání se stávající kapacitou 3018 míst v základních školách spravovaných MČ Praha 9.

Předpokládaný počet dětí ve věku PŠD evidovaných v MČ Praha 9 je v případě prognózovaných variant, u kterých se mění předpoklad úhrnné plodnosti a migrace zůstává konstantní (*varianta plodnost nízká – migrace konstantní, varianta plodnost střední – migrace konstantní a varianta plodnost vysoká – migrace konstantní*), až do roku 2017 stejný (Tab. 17). Je to z toho důvodu, že děti, které vstupují do věku PŠD mezi lety 2011 a 2017 jsou již v době přípravy prognózy narozené a v případě konstantní migrace se jejich počet v rámci variant nebude měnit. Změna v počtu narozených daná různými variantami plodnosti se tedy může projevit až po 6 letech od prvního prognózovaného roku, kdy první prognózované počty narozených vstoupí do studované věkové skupiny. Od roku 2018 pravděpodobně začne počet

děti ve věku PŠD v rámci všech prognózovaných variant s měnící se úhrnnou plodností a konstantní migrací pomalu narůstat a tento nárůst je očekáván až do roku 2020.

V případě všech prognózovaných variant se střední úrovni plodnosti a měnící se hladinou počtu přistěhovalých a počtu vystěhovalých osob (*varianta plodnost střední – migrace nízká, varianta plodnost střední – migrace střední a varianta plodnost střední – migrace vysoká*) pravděpodobně bude počet dětí ve věku PŠD evidovaných v MČ Praha 9 narůstat po celé sledované období (2011–2020) v důsledku rostoucího počtu přistěhovalých osob.

Tabulka 17: Předpokládaný vývoj počtu dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 v letech 2011–2020

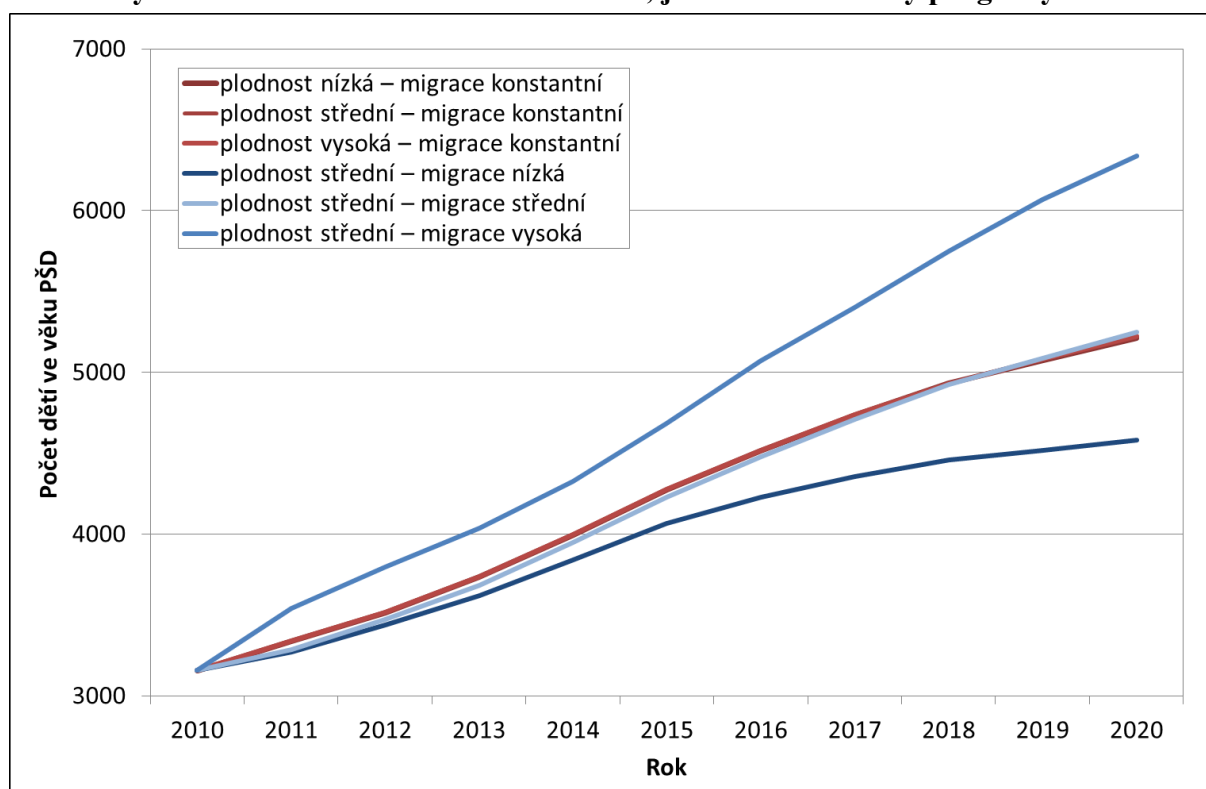
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
plodnost nízká – migrace konstantní	3337	3515	3735	3996	4276	4516	4737	4930	5075	5211
plodnost střední – migrace konstantní	3337	3515	3735	3996	4276	4516	4737	4931	5078	5218
plodnost vysoká – migrace konstantní	3337	3515	3735	3996	4276	4516	4737	4932	5081	5223
plodnost střední – migrace nízká	3272	3437	3621	3842	4065	4229	4355	4460	4519	4579
plodnost střední – migrace střední	3285	3472	3685	3947	4230	4476	4707	4923	5087	5247
plodnost střední – migrace vysoká	3541	3794	4034	4326	4686	5074	5402	5748	6067	6336

Zdroj dat: Vlastní výpočty

Poznámky: Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

Ve všech variantách, kromě *varianty plodnost střední – migrace vysoká a varianty plodnost střední – migrace nízká* pravděpodobně dojde do roku 2020 k nárůstu počtu dětí ve věku PŠD nad 5000 (Tab. 17). K největšímu početnímu růstu nejspíše dojde v rámci *varianty plodnost střední – migrace vysoká*, kdy by očekávaný počet dětí ve věku PŠD mohl v roce 2020 přesáhnout i hranici 6000 dětí. V tomto případě by došlo k navýšení počtu dětí o 80 % proti roku 2011. K nejmenšímu početnímu růstu by pravděpodobně došlo v případě *varianty plodnost střední – migrace nízká*, kde by v městské části bylo přes 4500 dětí ve věku PŠD, to odpovídá nárůstu počtu dětí o 40 % oproti roku 2011.

Obrázek 19: Předpokládaný vývoj počtu dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 v letech 2010–2011, jednotlivé varianty prognózy

Zdroj dat: Vlastní výpočty

Poznámky: Rok 2010 je výchozím rokem prognózy. Zkratka PŠD značí povinnou školní docházku.

Na obr. 19 je graficky znázorněna míra nejistoty u odhadu vývoje počtu dětí ve věku PŠD evidovaných v MČ Praha 9, která již vyplývala z předchozí tabulky 17. *Varianty plodnost střední – migrace vysoká a plodnost střední – migrace nízká* se co do počtu dětí ve věku PŠD výrazně odlišují od ostatních variant. *Varianta plodnost střední – migrace vysoká* počítá s vývojem počtu dětí v příslušném věku až nad hranici 6000. *Varianta plodnost střední – migrace nízká* přitom odhaduje nárůst nad 4500 dětí ve věku PŠD.

Varianty plodnost nízká – migrace konstantní, plodnost střední – migrace konstantní a plodnost vysoká – migrace konstantní jsou po celé prognózované období (2011–2020) téměř totožné – křivky odpovídající těmto variantám se v grafu překrývají. Je to z toho důvodu, jak již bylo řečeno výše, že děti, které vstoupí do roku 2017 do věku PŠD, jsou již ve výchozím roce prognózy narozené. Jejich počet se již může změnit pouze přistěhováním, či vystěhováním osob v příslušném věku. Vzhledem k tomu, že míra migrace je ve všech zmíněných variantách stejná (konstantní), počet dětí ve věku PŠD se v rámci předpokládaných variant nemění. Ke změně počtu dětí ve věku PŠD v rámci variant s různou hladinou úhrnné plodnosti dojde až v roce 2018 (Tab. 17), tento rozdíl však pravděpodobně nebude nijak velký, a proto není v grafu zřetelný.

Očekávaný počet dětí ve věku PŠD evidovaných v MČ Praha 9 ve *variantě plodnost střední – migrace střední* je předešlým variantám s měnící se mírou plodnosti a konstantní migrací podobný z toho důvodu, že v této variantě bylo počítáno s mírou migrace, která se od té, která byla použita ve variantách s konstantní migrací, liší pouze upravením počtu přistěhovalých do nových bytů v MČ Praha 9 (viz kap. 3).

Byly spočítány čtyři modelové varianty srovnání pravděpodobného počtu dětí ve věku PŠD s kapacitou základních škol zřizovaných MČ Praha 9, která k roku 2012 činí 3018 míst. Očekávaný počet všech dětí ve věku PŠD evidovaných v MČ Praha 9 byl nejprve srovnáván se současnou kapacitou 3018 míst. V další variantě byl očekávaný počet dětí v příslušných věcích porovnán se současnou kapacitou základních škol zřizovaných MČ Praha 9 uměle navýšenou o kapacity odborných učeben těchto škol. Základní školy pod správou MČ Praha 9 mají v roce 2012 celkem 40 odborných učeben, na každou tuto učebnu je v modelu počítáno s 20 místy. Tento počet míst byl zvolen vzhledem k průměrnému počtu žáků na jednu třídu v základních školách zřizovaných MČ Praha 9. Výchozí kapacita základních škol by se tak teoreticky mohla navýšit až na 3818 míst.

V dalších dvou variantách je počítáno se stejnými kapacitami, tedy jednou s 3018 a podruhé s 3818 místy. Tentokrát je však s těmito kapacitami porovnáván očekávaný počet dětí ve věku PŠD evidovaných v MČ Praha 9, který je snížen o 29 %, což je průměrný podíl dětí ze všech v odpovídajícím věku evidovaných na území MČ Praha 9, který v letech 2007–2011 nenavštěvoval základní školy zřizované MČ Praha 9. Tyto děti se tedy vzdělávaly na jiném typu škol (např. víceletá gymnázia nebo soukromé základní školy) nebo v jiné městské části. V obou variantách je tento podíl brán jako konstantní po celé prognózované období (2011–2020).

Je třeba si uvědomit, že varianty, které počítají s navýšením kapacit roku 2012 o kapacity odborných učeben, jsou jen ilustrativní. Základní školy tyto učebny ke své výuce potřebují a zrušit je nemohou. První varianta, tedy srovnání počtu všech dětí ve věku PŠD s kapacitou 3018 míst také není příliš pravděpodobná, neboť se nedá očekávat, že by o výuku na základních školách zřizovaných MČ Praha 9 měly v budoucnu zájem všechny děti ve věku PŠD evidované v městské části. Již z toho důvodu, že se v MČ Praha 9 nacházejí ještě další základní školy, které výuku poskytují. Jako nejpravděpodobnější je tedy možné vnímat variantu, kdy je srovnáván očekávaný počet dětí ve věku PŠD evidovaný v MČ Praha 9 snížený o 29 % (průměrný podíl dětí evidovaných v MČ Praha 9, které v minulých letech základní školy zřizované MČ Praha 9 nenavštěvovaly) se stávající kapacitou 3018 míst.

4.2.2.1 Srovnání očekávaného počtu dětí ve věku povinné školní docházky se stávající kapacitou ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2011–2020

V následující kapitole je porovnáván podíl očekávaného počtu dětí ve věku PŠD evidovaných v MČ Praha 9 a výchozí kapacity základních škol zřizovaných MČ Praha 9 (3018 míst). Pokud podíl překračuje hodnotu 100 %, pak kapacity základních škol nedostačují. Při srovnání tohoto podílu v předpokládaném vývoji do roku 2020 je zřejmé, že stávající kapacity základních škol by nestačily očekávanému vývoji počtu dětí ve věku PŠD po celé sledované období. Kromě *varianty plodnost střední – migrace nízká* by se kapacity roku 2012 musely do roku 2020 navýšit o více než 70 %, aby teoreticky mohly pokrýt zájem všech dětí ve věku PŠD evidovaných v městské části. V případě *varianty plodnost střední – migrace vysoká* by pak dokonce bylo nutné navýšení stávajících kapacit o 110 % (Tab. 18).

Ve všech těchto variantách by tedy nemohlo z nedostatku kapacity přes 2000, resp. v případě *varianty plodnost střední – migrace vysoká* přes 3000, dětí v odpovídajícím věku navštěvovat základní školy zřizované MČ Praha 9 (Tab. 19).

Tabulka 18: Srovnání předpokládaného počtu dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 s výchozí kapacitou ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2011–2020 (v %)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
plodnost nízká – migrace konstantní	111	116	124	132	142	150	157	163	168	173
plodnost střední – migrace konstantní	111	116	124	132	142	150	157	163	168	173
plodnost vysoká – migrace konstantní	111	116	124	132	142	150	157	163	168	173
plodnost střední – migrace nízká	108	114	120	127	135	140	144	148	150	152
plodnost střední – migrace střední	109	115	122	131	140	148	156	163	169	174
plodnost střední – migrace vysoká	117	126	134	143	155	168	179	190	201	210

Zdroj dat: Vlastní výpočty

Poznámky: Výchozí kapacita ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 činí 3018 míst. Hodnoty v tabulce byly počítány jako podíl prognózovaného počtu dětí ve věku PŠD a výchozí kapacity základních škol zřizovaných MČ Praha 9. Hodnota přes 100 % znamená, že výchozí kapacity jsou pro děti ve věku PŠD evidované v MČ Praha 9 nedostačující. Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

V případě *varianty plodnost střední – migrace nízká* by se musela stávající kapacita základních škol spravovaných MČ Praha 9 (3018 míst) navýšit o 52 %, tak aby kapacity vyhovovaly pravděpodobnému počtu dětí v odpovídajícím věku evidovanému v MČ Praha 9.

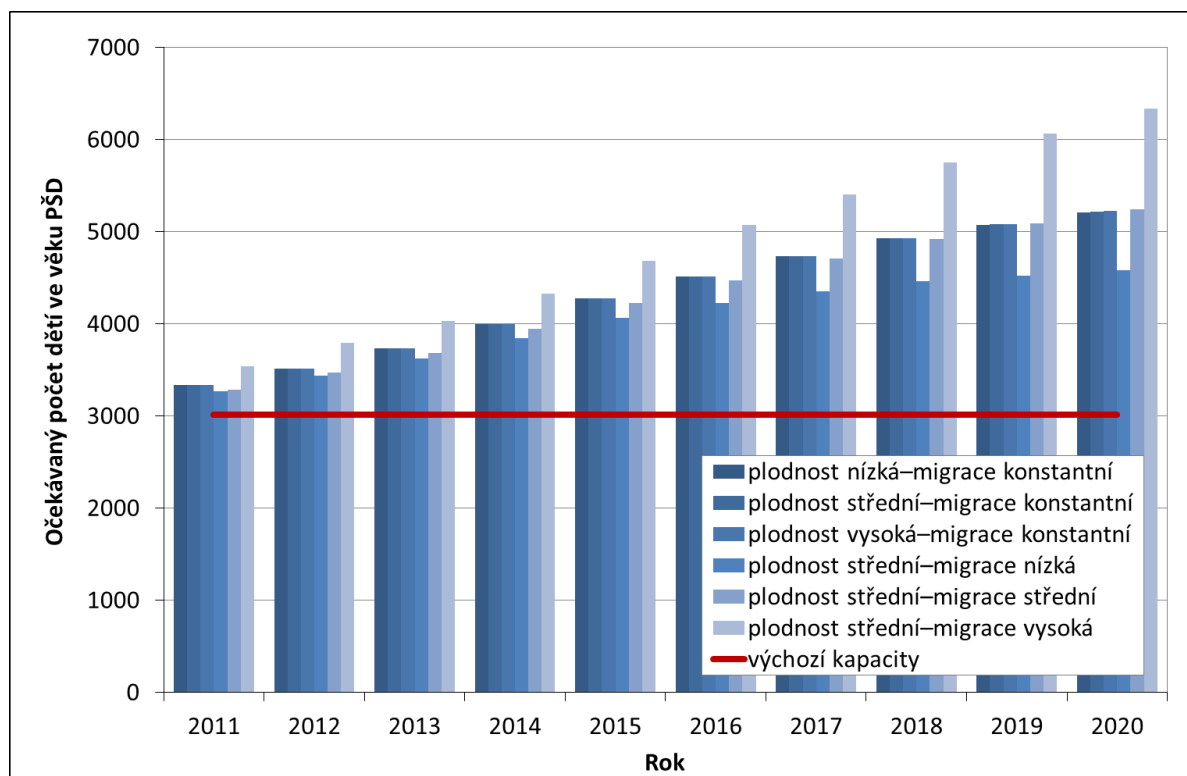
Tabulka 19: Předpokládaný počet dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 převyšující výchozí kapacitu ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2011–2020

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
plodnost nízká – migrace konstantní	140	319	497	717	978	1258	1498	1719	1912	2057
plodnost střední – migrace konstantní	140	319	497	717	978	1258	1498	1719	1913	2060
plodnost vysoká – migrace konstantní	140	319	497	717	978	1258	1498	1719	1914	2063
plodnost střední – migrace nízká	140	254	419	603	824	1047	1211	1337	1442	1501
plodnost střední – migrace střední	140	267	454	667	929	1212	1458	1689	1905	2069
plodnost střední – migrace vysoká	140	523	776	1016	1308	1668	2056	2384	2730	3049

Zdroj dat: Vlastní výpočty

Poznámky: Výchozí kapacita ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 činí 3018 míst. Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

Obrázek 20: Předpokládaný vývoj celkového počtu dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 ve srovnání s výchozí kapacitou ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2011–2020

Zdroj dat: Vlastní výpočty

Poznámky: Výchozí kapacita ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 činí 3018 míst. Zkratka PŠD značí povinnou školní docházku. Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

Výsledky předchozích tabulek (Tab. 18 a 19) graficky znázorňuje Obr. 20. Červená příčka v grafu označuje kapacitu základních škol spravovaných MČ Praha 9 ve školním roce

2012/2013, tedy 3018 míst. Z grafu je patrné, jak pravděpodobně bude po celé sledované období (2011–2020) výrazně narůstat počet dětí, kterým nebude stávající kapacita základních škol spravovaných MČ Praha 9 dostačovat.

4.2.2.2 Srovnání očekávaného počtu dětí ve věku povinné školní docházky se stávající kapacitou ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 navýšenou o kapacity odborných učeben v letech 2011–2020

Kapacita základních škol spravovaných MČ Praha 9 z roku 2012 lze teoreticky navýšit o kapacity odborných učeben v těchto školách. Odborných učeben je v současnosti v základních školách zřizovaných MČ Praha 9 celkem 40. Na každou odbornou učebnu, včetně kuchyňky, dílny apod.²⁴, je počítáno v následujícím modelu průměrně 20 míst. Stávající kapacita základních škol spravovaných MČ Praha 9 by se touto úpravou tedy mohla teoreticky navýšit na 3818 míst.

Tabulka 20: Srovnání předpokládaného počtu dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 s výchozí kapacitou ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 navýšenou o kapacity stávajících odborných učeben v letech 2011–2020 (v %)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
plodnost nízká – migrace konstantní	87	92	98	105	112	118	124	129	133	136
plodnost střední – migrace konstantní	87	92	98	105	112	118	124	129	133	137
plodnost vysoká – migrace konstantní	87	92	98	105	112	118	124	129	133	137
plodnost střední – migrace nízká	86	90	95	101	106	111	114	117	118	120
plodnost střední – migrace střední	86	91	97	103	111	117	123	129	133	137
plodnost střední – migrace vysoká	93	99	106	113	123	133	141	151	159	166

Zdroj dat: Vlastní výpočty

Poznámky: Výchozí kapacita ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 navýšená o kapacity odborných učeben činí 3818 míst. Hodnoty v tabulce byly počítány jako podíl prognózovaného počtu dětí ve věku PŠD a výchozí kapacity základních škol zřizovaných MČ Praha 9 navýšenou o kapacity odborných učeben. Hodnota přes 100 % znamená, že výchozí kapacity jsou pro děti ve věku PŠD evidované v MČ Praha 9 nedostačující. Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

Je však zřejmé, že toto řešení není reálné, protože školy odborné učebny ke své činnosti potřebují a i samotné technické převedení těchto specializovaných učeben na učebny standardní by bylo finančně extrémně náročné. Navíc by se jednalo o krok zcela nežádoucí,

²⁴ Dále jsou mezi odbornými učebnami zahrnuty počítačové učebny, učebny cizích jazyků, chemie, fyziky, přírodopisu, učebny výtvarné výchovy, divadelní zkušebna ad.

neboť by snížil technickou vybavenost školy a tím i její celkovou kvalitu. Takovou situaci je tedy nutno chápat pouze jako modelový a čistě teoretický příklad.

Při srovnání podílu předpokládaného počtu dětí ve věku PŠD a kapacity základních škol MČ Praha 9 navýšenou o kapacitu odborných učeben (3818 míst) je patrné (Tab. 20), že by i navýšené kapacity základních škol byly pravděpodobně dostačující pouze do roku 2013. Jen v případě *varianty plodnost střední – migrace vysoká* by nejspíše takové kapacity nestačily již v roce 2013. Od roku 2014 až do konce sledovaného období (2020) by patrně podle všech uvažovaných variant prognózy navýšené kapacity nestačily pro všechny děti ve věku PŠD evidované v MČ Praha 9.

Tabulka 21: Předpokládaný počet dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 převyšující výchozí kapacitu ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 navýšenou o kapacity stávajících odborných učeben v letech 2011–2020

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
plodnost nízká – migrace konstantní	-481	-303	-83	178	458	698	919	1112	1257	1393
plodnost střední – migrace konstantní	-481	-303	-83	178	458	698	919	1113	1260	1400
plodnost vysoká – migrace konstantní	-481	-303	-83	178	458	698	919	1114	1263	1405
plodnost střední – migrace nízká	-546	-381	-197	24	247	411	537	642	701	761
plodnost střední – migrace střední	-533	-346	-133	129	412	658	889	1105	1269	1429
plodnost střední – migrace vysoká	-277	-24	216	508	868	1256	1584	1930	2249	2518

Zdroj dat: Vlastní výpočty

Poznámky: Výchozí kapacita ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 navýšená o kapacity odborných učeben činí 3818 míst. Záporné hodnoty představují počet neobsazených míst v ZŠ spravovaných MČ Praha 9. Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

V roce 2020 by podle všech prognózovaných variant s výjimkou *varianty plodnost střední – migrace nízká* stávající kapacity základních škol spravovaných MČ Praha 9 navýšené o kapacity odborných učeben (3818 míst) nestačily pro více jak 1300 žáků, v případě *varianty plodnost střední – migrace vysoká* dokonce pro více než 2500 žáků (tab. 21). Znamenalo by to, že by se kapacity základních škol zřizovaných MČ Praha 9 vzhledem ke stávajícím kapacitám (3018 míst) musely navýšit o 36 % v případě *varianty plodnost střední – migrace nízká*, resp. 66 % v případě *varianty plodnost střední – migrace vysoká*.

V případě *varianty plodnost střední – migrace nízká* by navýšené kapacity v roce 2020 pravděpodobně nestačily pro více jak 750 žáků, za této situace by se musely kapacity základních škol navýšit vzhledem k roku 2012 o 20 %.

4.2.2.3 Srovnání očekávaného počtu dětí ve věku povinné školní docházky, které budou navštěvovat ZŠ spravované MČ Praha 9 s jejich stávající kapacitou v letech 2011–2020

V současné době nechodí všechny děti ve věku PŠD, které bydlí v MČ Praha 9, do základních škol zřizovaných touto městskou částí. Dá se předpokládat, že tomu tak bude i v budoucnosti, a proto by se tato skutečnost měla do modelu zahrnout.

V posledních pěti letech (2007–2011) nenavštěvovalo základní školy spravované MČ Praha 9 v průměru 29 % dětí ve věku PŠD evidovaných v městské části. Těchto 29 % dětí mohlo navštěvovat jiné základní školy nacházející se v daném území. Lze se domnívat, že podíl dětí, který navštěvují jiné základní školy umístěné v městské části, ještě mírně naroste, neboť ZŠ Spektrum s. r. o. byla založena teprve v roce 2009. Tato škola tak ještě nemá otevřeny všechny třídy, které v budoucnu mít bude. Jedná se však pouze o školu s prvním stupněm, která do svých tříd přijímá jen nízký počet žáků z důvodu individuálního přístupu. Nedá se proto očekávat, že by tato škola podíl dětí docházejících na základní školy zřizované jiným subjektem než MČ Praha 9 výrazně navýšila.

Další část podílu dětí, které nenavštěvují základní školy zřizované MČ Praha 9, tvoří děti, které opustily základní školy v průběhu studia a odešly např. na víceletá gymnázia.

Samozřejmě, že část podílu tvoří i děti bydlící sice v MČ Praha 9, které ale z nějakého důvodu navštěvují základní školu mimo území této městské části. Dá se předpokládat, že nejčastějším důvodem pro tuto praxi je blíže položená základní škola jiné městské části. Tyto počty se však s největší pravděpodobností vyrovnají počtu dětí, které ze stejného nebo obdobného důvodu navštěvují školy umístěné v MČ Praha 9, a které žijí mimo tuto městskou část. Tyto děti tedy pravděpodobně diskutovaný podíl výrazným způsobem nenavýšují.

Ačkoli pro celé prognózované období a pro všechny varianty je dále počítáno s konstantní výší tohoto podílu – tedy s 29 % – je nutné uvést, že tento podíl se může časem měnit. Důvodem může být posílení kapacit škol, které nejsou zřizovány MČ Praha 9 (to by vedlo pravděpodobně k nárůstu podílů dětí evidovaných v MČ Praha 9, které však nenavštěvují ZŠ zřizované touto městskou částí). Změna podílu by mohla být způsobena také změnou podílu dětí odcházejících na víceletá gymnázia. Nutné je také uvažovat ten fakt, že silnější ročníky dětí nastupují na první stupeň základních škol, kde lze předpokládat, že děti spíše navštěvují školu blízko svého bydliště, tedy v MČ Praha 9 (což by mohlo zmíněný podíl zase částečně snížit). Právě proto, že budoucí vývoj tohoto podílu dětí vzdělávajících se mimo ZŠ zřizované MČ Praha 9 nelze jednoznačně odhadnout, je v prognózách uvažován jako konstantní na úrovni 29 %.

Tabulka 22: Srovnání předpokládaného počtu dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9, které budou pravděpodobně navštěvovat ZŠ zřizované MČ Praha 9 s jejich výchozí kapacitou v letech 2011–2020 (v %)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
plodnost nízká – migrace konstantní	79	83	88	94	101	106	111	116	119	123
plodnost střední – migrace konstantní	79	83	88	94	101	106	111	116	119	123
plodnost vysoká – migrace konstantní	79	83	88	94	101	106	111	116	120	123
plodnost střední – migrace nízká	77	81	85	90	96	99	102	105	106	108
plodnost střední – migrace střední	77	82	87	93	100	105	111	116	120	123
plodnost střední – migrace vysoká	83	89	95	102	110	119	127	135	143	149

Zdroj dat: Vlastní výpočty

Poznámky: Výchozí kapacita ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 činí 3018 míst. Hodnoty v tabulce byly počítány jako podíl prognózovaného počtu dětí ve věku PŠD sníženého o 29 % a výchozí kapacity základních škol zřizovaných MČ Praha 9. Hodnota přes 100 % znamená, že výchozí kapacity jsou pro upravený počet dětí ve věku PŠD evidovaný v MČ Praha 9 nedostačující. Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

V případě srovnání podílu předpokládaného počtu dětí ve věku PŠD sníženého o 29 % a výchozí kapacity základních škol zřizovaných MČ Praha 9 (3018 míst) se jedná, dá se říci, o nejpravděpodobnější variantu prognózy. Jde o počet dětí, které pravděpodobně budou poptávat místa v základních školách zřizovaných městskou částí, a stávající kapacity těchto škol.

S výjimkou *variant plodnost střední – migrace nízká* a *plodnost střední – migrace vysoká* budou v tomto případě stávající kapacity (3018 míst) pravděpodobně dostačovat do roku 2014 (Tab. 22). Od roku 2015 však nejspíše bude existovat určitý počet dětí ve věku PŠD se zájmem o docházení do základních škol zřizovaných MČ Praha 9, pro které pravděpodobně nebude kapacita škol dostačovat. V roce 2020 by se mohlo jednat o necelých 700 dětí (Tab. 23). V případě zájmu umístit všechny tyto děti do základních škol zřizovaných městskou částí, by bylo třeba kapacity těchto škol navýšit do tohoto roku o 23 % v porovnání s kapacitou roku 2012.

Je třeba si uvědomit, že v rámci variant s měnící se hladinou úhrnné plodnosti a s konstantní migrací (*varianta plodnost nízká – migrace konstantní*, *varianta plodnost střední – migrace konstantní* a *varianta plodnost vysoká – migrace konstantní*) je počet dětí, které budou navštěvovat základní školy do roku 2017, již více méně dán (neboť se ve zmíněných variantách nepředpokládá ovlivnění tohoto počtu migrací). Tyto děti jsou již naživu. Přesto by v roce 2017 stávající kapacity (3018 míst) v těchto variantách

pravděpodobně nestačily pro 345 žáků, základní školy by tak musely navýšit oproti roku 2012 svou kapacitu o 11 % (Tab. 22).

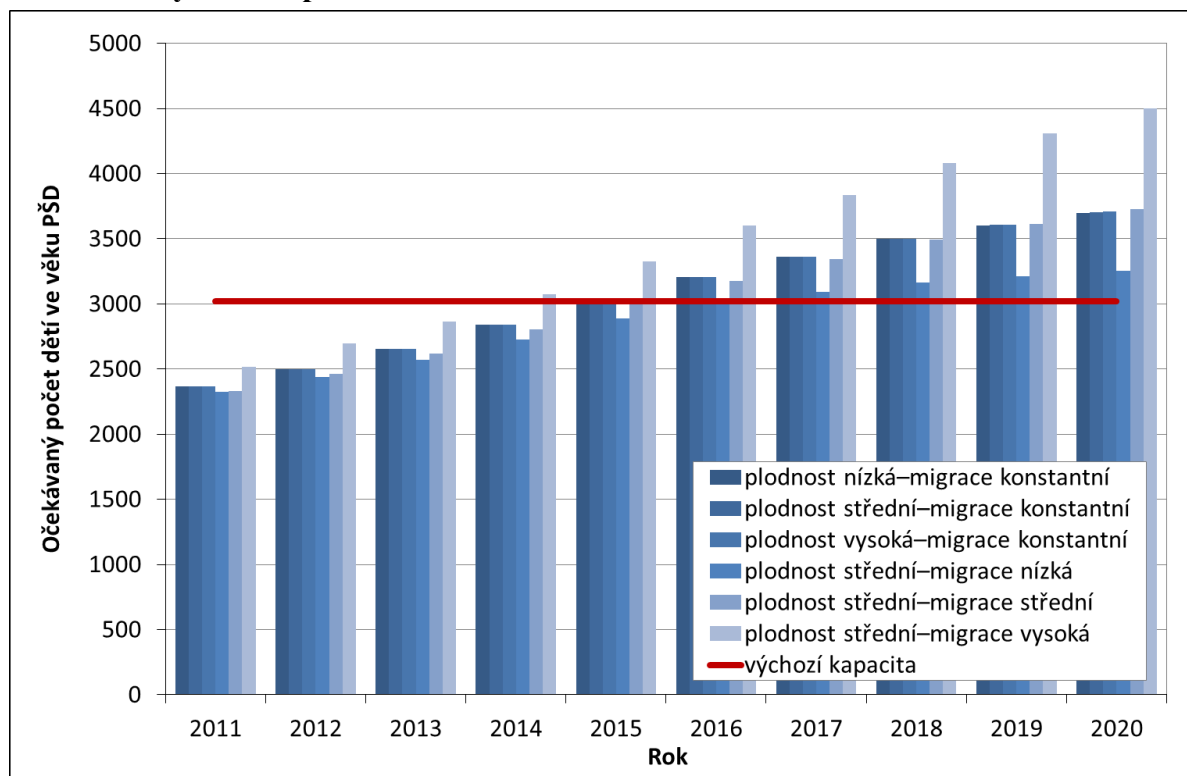
Tabulka 23: Předpokládaný počet dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 se zájmem navštěvovat ZŠ zřizované MČ Praha 9 převyšující výchozí kapacitu ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 v letech 2011–2020

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
plodnost nízká – migrace konstantní	-649	-522	-366	-181	18	188	345	482	585	682
plodnost střední – migrace konstantní	-649	-522	-366	-181	18	188	345	483	588	687
plodnost vysoká – migrace konstantní	-649	-522	-366	-181	18	188	345	483	589	690
plodnost střední – migrace nízká	-695	-578	-447	-291	-132	-15	74	148	191	233
plodnost střední – migrace střední	-685	-553	-402	-215	-15	160	324	477	594	707
plodnost střední – migrace vysoká	-504	-324	-154	53	309	584	817	1063	1290	1480

Zdroj dat: Vlastní výpočty

Poznámky: Výchozí kapacita ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 činí 3018 míst. Záporné hodnoty představují počet neobsazených míst v ZŠ spravovaných MČ Praha 9. Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

Obrázek 21: Předpokládaný vývoj počtu dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 se zájmem navštěvovat ZŠ zřizované MČ Praha 9, a jeho srovnání s výchozí kapacitou těchto ZŠ v letech 2011–2020

Zdroj dat: Vlastní výpočty

Poznámky: Výchozí kapacita ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 činí 3018 míst. Počet dětí ve věku povinné školní docházky byl snížen o 29 %. Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

V případě *varianty plodnost střední – migrace nízká* by nejspíše kapacita základních škol mohla dostačovat až do roku 2016. Do roku 2020 by se však i v tomto případě musela stávající kapacita (3018 míst) navýšit o cca 8 % (Tab. 22), aby mohla pokrýt poptávku všech dětí ve věku PŠD, které by o výuku na základních školách zřizovaných městskou částí měly nejspíše zájem.

Naproti tomu by při *variantě plodnost střední – migrace vysoká* stávající kapacita základních škol zřizovaných MČ Praha 9 (3018 míst) pravděpodobně stačila pouze do roku 2013. Již v roce 2014 by přes 50 žáků nemělo v těchto základních školách své místo. Do roku 2020 by to však mohlo být více než 1400 žáků (Tab. 23) a základní školy by tak musely svůj počet míst navýšit o 49 % vzhledem ke kapacitám roku 2012.

Pro lepší přehlednost shrnuje předcházející závěry Obr. 21. Červená přímka opět znázorňuje současnou kapacitu základních škol zřizovaných MČ Praha 9, tedy 3018 míst.

4.2.2.4 Srovnání očekávaného počtu dětí ve věku povinné školní docházky, které budou navštěvovat ZŠ spravované MČ Praha 9 s jejich stávající kapacitou navýšenou o kapacity odborných učeben v letech 2011–2020

Pro poslední variantu srovnání podílu předpokládaného počtu dětí ve věku PŠD evidovaného v MČ Praha 9 a současné kapacity základních škol zřizovaných touto městskou částí byly spojeny dva přístupy. Jednak byl odhadovaný počet dětí ve všech variantách snížen o 29 % (podíl dětí, které z nějakého důvodu nebudou mít zájem navštěvovat tyto základní školy), a za druhé byly stávající kapacity základních škol pod správou MČ Praha 9 (3018 míst) navýšeny o kapacity odborných učeben v těchto školách. Opět je pro každou ze 40 odborných učeben počítáno v průměru s 20 místy, takto navýšená kapacita tak dosahuje počtu 3818 míst. Vzhledem k tomu, že nelze rušení odborných učeben ani předpokládat ani pokládat za žádoucí, je nutné tuto variantu opět považovat pouze za čistě modelovou a teoretickou.

V případě, že i přesto budeme takovou situaci uvažovat, mohly by pravděpodobně stávající kapacity základních škol zřizovaných MČ Praha 9 navýšené o kapacity odborných učeben (3818 míst) dostačovat až do roku 2020 ve všech prognózovaných variantách (Tab. 24), s výjimkou *varianty plodnost střední – migrace vysoká*. U této varianty by kapacita základních škol stačila nejspíše pouze do roku 2017 (Tab. 25). V roce 2020 by v této variantě nemělo cca 680 dětí ve věku PŠD své místo v základní škole (Tab. 25). Školy by tak musely do roku 2020, v případě, že by chtěly poskytnout místo těmto dětem, navýšit své kapacity z roku 2012 o 13 %.

Tabulka 24: Srovnání předpokládaného počtu dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 se zájmem navštěvovat ZŠ zřizované MČ Praha 9 s jejich výchozí kapacitou navýšenou o kapacity stávajících odborných učeben v letech 2011–2020 (v %)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
plodnost nízká – migrace konstantní	59	62	65	69	74	80	84	88	92	94
plodnost střední – migrace konstantní	59	62	65	69	74	80	84	88	92	94
plodnost vysoká – migrace konstantní	59	62	65	69	74	80	84	88	92	94
plodnost střední – migrace nízká	59	61	64	67	71	76	79	81	83	84
plodnost střední – migrace střední	59	61	65	69	73	79	83	88	92	95
plodnost střední – migrace vysoká	59	66	71	75	80	87	94	100	107	113

Zdroj dat: Vlastní výpočty

Poznámky: Výchozí kapacita ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 navýšená o kapacity odborných učeben činí 3818 míst. Hodnoty v tabulce byly počítány jako podíl prognózovaného počtu dětí ve věku PŠD a výchozí kapacity základních škol zřizovaných MČ Praha 9 navýšenou o kapacity odborných učeben. Hodnota přes 100 % znamená, že výchozí kapacity jsou pro děti ve věku PŠD evidované v MČ Praha 9 nedostačující. Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

Tabulka 25: Předpokládaný počet dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 se zájmem navštěvovat ZŠ zřizované MČ Praha 9 převyšující jejich výchozí kapacitu navýšenou o kapacity stávajících odborných učeben v letech 2011–2020

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
plodnost nízká – migrace konstantní	-1449	-1322	-1166	-981	-782	-612	-455	-318	-215	-118
plodnost střední – migrace konstantní	-1449	-1322	-1166	-981	-782	-612	-455	-317	-212	-113
plodnost vysoká – migrace konstantní	-1449	-1322	-1166	-981	-782	-612	-455	-317	-211	-110
plodnost střední – migrace nízká	-1495	-1378	-1247	-1091	-932	-815	-726	-652	-609	-567
plodnost střední – migrace střední	-1485	-1353	-1202	-1015	-815	-640	-476	-323	-206	-93
plodnost střední – migrace vysoká	-1304	-1124	-954	-747	-491	-216	17	263	490	680

Zdroj dat: Vlastní výpočty

Poznámky: Výchozí kapacita ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 navýšená o kapacity odborných učeben činí 3818 míst. Záporné hodnoty představují počet neobsazených míst v ZŠ spravovaných MČ Praha 9. Rok 2010 je výchozím rokem prognózy.

4.2.3 Shrnutí

MČ Praha 9 spravuje pět základních škol (ZŠ Litvínovská 500, ZŠ Litvínovská 600, ZŠ Na Balabence, ZŠ Novoborská, ZŠ Špitálská). Ve školním roce 2012/2013 mají tyto školy kapacitu 3018 míst. V letech 2006–2012 počet žáků ve věku povinné školní docházky na všech školách zřizovaných MČ Praha 9 meziročně kolísal, od roku 2009 však lze sledovat

nárůst počtu těchto žáků. V letech 2011 a 2012 v 1. ročnících začalo docházet k nárůstu počtu žáků, který je zapříčiněn generacemi narozenými v letech 2005 a 2006, které jsou početnější než generace předchozí, a které začaly postupně nastupovat do základních škol. Starší z těchto generací již navýšila i počet žáků ve 2. ročnících základních škol.

V období let 2006–2012 opouštěl určitý podíl žáků ve věku PŠD 5. a 7. ročníky základních škol za účelem studia na víceletých středních školách. Ze základních škol zřizovaných MČ Praha 9 ve sledovaném období odcházelo 11–16 % z 5. tříd a 2–8 % ze 7. tříd z celkového počtu žáků v příslušných ročnících. U žáků opouštějících základní školy v 5. třídách nelze vysledovat žádný trend, u žáků opouštějících základní školu v 7. třídě docházelo mezi lety 2006 a 2012 k nárůstu.

Očekávaný počet dětí ve věku PŠD evidovaných v MČ Praha 9 byl pro studované roky (do roku 2020) porovnán s kapacitou základních škol spravovaných městskou částí ve čtyřech modelových variantách. Jako nejpravděpodobnější se jeví varianta srovnání očekávaného počtu žáků ve věku PŠD evidovaných v MČ Praha 9 sníženého o podíl dětí, které v letech 2007–2011 z určitého důvodu nenavštěvovaly základní školy zřizované městskou částí (29 %), s kapacitami těchto základních škol z roku 2012 (3018 míst). V rámci této varianty by stávající kapacity základních škol pravděpodobně dostačovaly ve všech prognózovaných variantách, s výjimkou *varianta plodnost střední – migrace nízká* a *plodnost střední – migrace vysoká*, do roku 2014. Do roku 2020 by základní školy, pokud by chtěly zajistit místa pro všechny děti ve věku PŠD, které by tato místa pravděpodobně poptávaly, nejspíše musely v těchto variantách (*varianta plodnost střední – migrace nízká*, *varianta plodnost střední – migrace vysoká*) zvýšit kapacity z roku 2012 přibližně o 23 %. V případě *varianty plodnost střední – migrace nízká* by kapacita z roku 2012 nejspíše stačila až do roku 2016. Do roku 2020 by se v této variantě nejspíše musela stávající kapacita navýšit cca o 8 %, neboť by ve škole pravděpodobně nemělo své místo přibližně 200 dětí ve věku PŠD evidovaných v MČ Praha 9. U *varianty plodnost střední – migrace vysoká* by stávající kapacita 3018 míst pravděpodobně nestačila již v roce 2014. Kapacita z roku 2012 by se tak nejspíše musela navýšit o více než 50 %, pravděpodobně jedině při tomto zvýšení kapacit by základní školy zřizované MČ Praha 9 měly místo pro všechny děti ve věku PŠD poptávající jejich místa.

Ostatní prognózované varianty srovnání očekávaného počtu dětí ve věku PŠD s kapacitami základních škol zřizovaných MČ Praha 9 z roku 2012, které byly v práci pojednány, jsou spíše modelové. V případě srovnání celkového počtu dětí ve věku PŠD evidovaných v MČ Praha 9 s kapacitami základních škol spravovaných městskou částí, by pravděpodobně stávající kapacity nedostačovaly po celé prognózované období (2011–2020).

Poslední dvě z modelových variant jsou čistě ilustrativní, z toho důvodu, že jde o srovnání očekávaného počtu dětí ve věku PŠD evidovaných v MČ Praha 9 (celkového očekávaného počtu těchto dětí v jednom modelu a očekávaného počtu dětí sníženého o podíl dětí, které v letech 2007–2011 nenavštěvovaly z určitého důvodu základní školy zřizované MČ Praha 9, v modelu druhém) s kapacitami základních škol spravovaných MČ Praha 9 z roku 2012 navýšenými o stávající kapacity odborných učeben (základní školy mají v roce 2012 celkem 40 odborných učeben, na každou učebnu je v rámci modelu počítáno v průměru s 20 místy). Přebudování odborných učeben na učebny běžné by bylo pro školy velmi nákladné a navíc je tato přeměna nežádoucí z důvodů zachování kvality výuky těchto škol.

V modelu, kde je srovnán očekávaný počet dětí ve věku PŠD evidovaných v MČ Praha 9 s kapacitami z roku 2012 navýšenými o kapacity odborných učeben (3818 míst) by pravděpodobně kapacity dostačovaly maximálně do roku 2014. V případě *varianty plodnost střední – migrace vysoká* nejspíše pouze do roku 2013.

V modelu, kde je porovnáván očekávaný počet dětí ve věku PŠD evidovaných v MČ Praha 9 snížený o 29 % (dětí, které z nějakého důvodu nenavštěvovaly základní školy zřizované MČ Praha 9 v letech 2007–2011) se stávajícími kapacitami navýšenými o kapacity odborných učeben, by kapacity pravděpodobně mohly dostačovat pro všechny děti ve věku PŠD poptávající místa ve školách zřizovaných městskou částí po celé sledované období (2011–2020) ve všech variantách, s výjimkou *varianty plodnost střední – migrace vysoká*. V této variantě by kapacity z roku 2012 pro všechny děti ve věku PŠD se zájmem vzdělávat se na základních školách spravovaných MČ Praha 9 dostačovaly nejspíše pouze do roku 2018.

5. Závěr

Mezi lety 1994 a 2012 narůstal celkový počet obyvatel MČ Praha 9. Nejvyšší tempo růstu počtu obyvatelstva bylo zaznamenáno především v posledních 8 letech (2005–2012). Z hlediska prognózy školské mládeže bylo nutné věnovat pozornost zejména vývoji počtu osob ve věku 2 roky až 15 let. Počet dvouletých dětí se mezi roky 2007–2010 zvýšil o 41 %, o více než 30 % vzrostl počet 3–5letých dětí, počet 6letých dětí se zvýšil o 25 %. Počet dětí 7–15letých z počátku spíše mírně klesal a v roce 2012 (3052 dětí) dosáhl zhruba úrovně z roku 2007 (3025 dětí).

V letech 1997–2011 byl zaznamenán klesající trend počtu zemřelých osob, zároveň s tím rostl počet živě narozených dětí, který od roku 2006 převyšuje počet zemřelých osob, a v MČ Praha 9 tak dochází k přírůstku obyvatelstva tzv. přirozenou měnou (rozdíl počtu zemřelých a narozených).

Migrační saldo, tedy rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých, v minulosti (mezi roky 1997 a 2011) na území MČ Praha 9 značně kolísalo. I přes výkyvy je patrná tendence ke zvyšování migračního přírůstku. Nejvíce se do městské části stěhovaly osoby ve věku 20–34 let, tedy lidé v reprodukčním věku. Více se do MČ Praha 9 stěhovali muži než ženy, rozdíl v počtu přistěhovalých mezi pohlavími se však postupem času zmenšoval.

V MČ Praha 9 docházelo k poměrně výraznému migračnímu pohybu osob s jiným než českým občanstvím. Migrační saldo osob s cizím státním občanstvím bylo po celé sledované období (1997–2011) kladné a pohybovalo se ve výrazně vyšších hodnotách než u osob s českým občanstvím.

Kladné migrační saldo výrazným způsobem přispívá k celkovému přírůstku obyvatelstva MČ Praha 9. Zároveň věková struktura migrantů výrazně modifikuje věkovou strukturu obyvatel MČ Praha 9.

Pro odhad budoucího populačního vývoje MČ Praha 9 byl sestaven tzv. komponentní prognostický model v šesti rozdílných variantách. Tři z nich uvažují neměnnou úroveň migrace (varianty *plodnost nízká – migrace konstantní*, *plodnost střední – migrace konstantní*, *plodnost vysoká – migrace konstantní*) a tři pracují s různými předpoklady o stěhování na pozadí střední varianty odhadu plodnosti (varianty *plodnost střední – migrace nízká*, *plodnost střední – migrace střední* a *plodnost střední – migrace vysoká*). Počet variant a jejich předpoklady reflektují širokou škálu možných variant budoucího vývoje.

Z výsledku těchto variant vychází, že počet obyvatel v MČ Praha 9 bude po celé sledované období pravděpodobně narůstat. Tento nárůst nebude ve sledovaném období nejspíše důsledkem nárůstu porodnosti, ale bude spíše předurčen vývojem migrace – stěhování. Stěhování bude pravděpodobně ovlivněno jak celkovou budoucí atraktivitou městské části, tak, což je hlavní, výstavbou a stěhování se do nové zástavby.

Počet dětí v osmi mateřských školách zřizovaných MČ Praha 9 se od roku 2005 postupně zvyšoval, až do roku 2011, kdy dosáhl 1112 dětí. V průběhu roku by měly být otevřeny další třídy ve 4 mateřských školách, s celkovou kapacitou 343 míst.

V případě kteréhokoli z šesti uvažovaných scénářů budoucího vývoje počtu dětí ve věku docházky do mateřských škol, je zřejmé, že současné ani plánované kapacity mateřských škol zřizovaných MČ Praha 9 nejsou dostatečné.

Plánované otevření nových tříd v mateřských školách zřizovaných MČ Praha 9, s celkovou kapacitou 343 míst, které by se mělo uskutečnit v průběhu roku 2013, sice napomůže snížit přebytek počtu dětí ve věku odpovídajícím mateřským školám nad kapacitami mateřských škol zřizovaných MČ Praha 9, nicméně vzhledem k předpokládanému růstu počtu dětí v tomto věku se pravděpodobně bude jednat o snížení pouze dočasného charakteru.

V průběhu let 2010–2020 by mělo podle nejpravděpodobnější varianty prognózy (*varianta plodnost střední – migrace střední*) dojít k 36% zvýšení počtu dětí s předpokládaným zájmem o navštěvování mateřských škol, zatímco otevření nových tříd zvýší současnou nedostačující kapacitu MŠ o necelých 31 %.

Varianta nejpravděpodobnějšího budoucího populačního vývoje MČ Praha 9 (*varianta plodnost střední – migrace střední*) předpokládá, že v roce 2020 by mělo 850 dětí ve věku 3–5 let navýšeném o 20 % dětí 6letých přesahovat kapacity MŠ zřizovaných MČ Praha 9, a to za předpokladu 100% zájmu těchto dětí o tyto mateřské školy. Tento údaj (850 dětí) se blíží stavu z roku 2012, tedy před otevřením nových tříd MŠ, kdy přebývalo 910 dětí. *Varianta plodnost střední – migrace nízká* počítá se snížením počtu dětí přebývajících nad kapacity mateřských škol, a to o polovinu (z 811 na 400 dětí). *Varianta plodnost střední – migrace vysoká* naopak očekává vyšší počet dětí, pro které nebudou kapacity mateřských škol dostačovat, ve srovnání s rokem 2012, a to o cca 320 dětí. Varianty s konstantní migrací očekávají v roce 2020 nižší počet dětí převyšujících kapacity MŠ zřizovaných MČ Praha 9, a to o 127–170 dětí. Tyto přebytky počítají se zájmem všech dětí navštěvovat tyto mateřské školy.

Za předpokladu snahy zajistit dostatečné kapacity mateřských škol pro všechny potenciální zájemce z řad dětí v odpovídajícím věku (počet dětí ve věku 3–5 let navýšený o 20 % 6letých) by se měl podíl dětí v tomto věku, který převyší kapacity MŠ zřizovaných MČ Praha 9, mezi lety 2012 a 2020 snížit, a to podle všech variant s výjimkou *varianty plodnost střední – migrace vysoká*. V roce 2020 by se jejich podíl měl pohybovat od 27 % podle *varianty plodnost střední – migrace nízká* do 92 % dle *varianty plodnost střední – migrace vysoká*. Podle *varianty plodnost střední – migrace střední* by měl být tento podíl na úrovni 58 %. Varianty s konstantní migrací předpokládají podíl dětí převyšujících kapacity mateřských škol v rozpětí 52–55 %.

Počet žáků jednotlivých základních škol zřizovaných MČ Praha 9 mezi lety 2006 a 2012 kolísal. Přestože se nedá kvůli tomuto kolísání vysledovat jednoznačný trend, je zřejmé, že základní školy byly v uplynulých letech zasaženy populační vlnou, která postihla počet dětí ve věku povinné školní docházky (PŠD). Ve vyšších ročnících základních škol jsou v letech 2010–2012 patrně slabší generace narozené v letech 1996–1999 oproti předchozím rokům. V 1. třídách je v letech 2011 a 2012 již zřejmý nárůst počtu žáků, jde o děti narozené v letech 2005 a 2006, starší z těchto dvou generací se již přesunula do 2. ročníku, kde se z toho důvodu také navýšil počet žáků oproti předchozím rokům.

Podíl žáků, kteří odcházeli ze základních škol spravovaných MČ Praha 9 z 5. a 7. tříd na víceleté střední školy také značně kolísal. U žáků ukončujících výuku na základní škole v 5. třídách se podíl za posledních šest let (2006–2012) pohyboval mezi 11 a 16 % bez prokazatelného trendu. Podíl žáků opouštějících základní školu v 7. třídě v letech 2006–2012 postupně narůstal z 2 na 8 %.

Očekávaný vývoj počtu dětí ve věku povinné školní docházky evidovaných v MČ Praha 9 byl s kapacitami základních škol zřizovaných MČ Praha 9 uvedenými ke školnímu roku 2012/2013 porovnán v letech 2011–2020 ve čtyřech modelových variantách. Byla použita kombinace dvou přístupů k pravděpodobnému vývoji počtu dětí ve věku PŠD a dvou přístupů k současným kapacitám základních škol spravovaných MČ Praha 9.

V prvním modelu bylo počítáno s variantou, kdy všechny děti ve věku PŠD, které jsou v MČ Praha 9 očekávány v nejbližších letech (do roku 2020), budou poptávat místa pouze ve školách zřizovaných MČ Praha 9.

Celkový pravděpodobný počet dětí ve věku PŠD byl tak v letech 2011–2020 porovnáván s kapacitou 3018 míst, která je ve školách spravovaných MČ Praha 9 uvedena k roku 2012. V takovém případě se nedá očekávat, že by kapacita dostačovala pro

předpokládaný počet všech dětí ve věku PŠD evidovaných v MČ Praha 9 a to po celé sledované období ve všech prognózovaných variantách. Do roku 2020 by se pravděpodobně kapacity z roku 2012 musely ve školách spravovaných MČ Praha 9 navýšit podle typu prognózované varianty o 50–110 %, neboť by tyto školy neměly místo pro 1500–3000 dětí ve věku PŠD.

Ve druhém modelu bylo počítáno se stejným počtem dětí ve věku PŠD, tedy s celkovým očekávaným počtem dětí ve věku PŠD evidovaných v MČ Praha 9. Kapacity, se kterými byl tento počet dětí porovnáván, však byly navýšeny o kapacity odborných učeben základní škol zřizovaných MČ Praha 9. Základní školy pod správou MČ Praha 9 mají k roku 2012 k dispozici 40 odborných učeben, na každou tuto učebnu bylo v modelu počítáno s průměrnou kapacitou 20 míst. Stávající kapacity základních škol tak byly navýšeny na celkový počet 3818 míst. Tento model je pouze ilustrační, neboť přestavba odborných učeben na učebny standardní by byla velmi nákladná a navíc zcela nežádoucí, protože by se tím snížila vybavenost škol a tím i kvalita výuky. I přes navýšení kapacit základních škol MČ Praha 9 z roku 2012 o kapacity odborných učeben by počet míst pravděpodobně nedostačoval od roku 2014, v případě *varianty plodnost střední – migrace vysoká* od roku 2013, pro očekávaný počet všech dětí ve věku PŠD evidovaných v MČ Praha 9. Do roku 2020 by se kapacity z roku 2012 musely pro zajištění uspokojení poptávky všech dětí ve věku PŠD evidovaných v MČ Praha 9 navýšit o 20–65 % opět podle typu prognózované varianty.

Je zřejmé, že tyto varianty, kdy je počítáno s poptávkou celkového očekávaného počtu dětí ve věku PŠD evidovaných v MČ Praha 9, nejsou příliš pravděpodobné, neboť v MČ Praha 9 se nacházejí další základní školy, které jsou spravované jiným subjektem, a které také poskytují možnost vzdělání pro děti v příslušném věku, navíc určitý podíl dětí opouští základní školy v průběhu studia a začíná studovat na víceletých středních školách. Proto byl v následujících dvou modelech předpokládaný počet dětí ve věku PŠD evidovaný v MČ Praha 9 snížen o 29 %. Tento podíl dětí v příslušném věku v letech 2007–2011 nenavštěvoval základní školy zřizované MČ Praha 9 a to z jakéhokoli důvodu (povinná školní docházka v jiných základních školách MČ Praha 9, přestup na víceleté střední školy).

Takto snížený odhadovaný počet dětí ve věku PŠD byl nejprve porovnáván s kapacitou základních škol zřizovaných MČ Praha 9 v roce 2012 – 3018 míst. Tato varianta se zdá do budoucna jako nejpravděpodobnější, neboť je počítáno s budoucím pravděpodobným počtem zájemců o výuku v základních školách spravovaných MČ Praha 9 a s kapacitou těchto základních škol, kterou mají k dispozici v roce 2012 – 3018 míst. V tomto nejpravděpodobnějším případě by stávající kapacita základních škol zřizovaných

MČ Praha 9 nejspíše dostačovala ve všech prognózovaných variantách, s výjimkou *varianty plodnost střední – migrace vysoká*, do roku 2014. V případě *varianty plodnost střední – migrace nízká* by kapacita z roku 2012 nejspíše stačila dokonce až do roku 2016. Kapacita základních škol z roku 2012 v rámci variant *plodnost nízká – migrace konstantní*, *plodnost střední – migrace konstantní*, *plodnost vysoká – migrace konstantní* a *plodnost střední – migrace střední* by se pravděpodobně musela do roku 2020 navýšit o cca 23 %, tak aby byla vytvořena místa pro zhruba 680 dětí ve věku PŠD, které by místa v základních školách zřizovaných městskou částí poptávaly. V případě *varianty plodnost střední – migrace nízká* by se kapacita z roku 2012 nejspíše musela do roku 2020 také navýšit, a to přibližně o 8 %, neboť by své místo ve škole pravděpodobně nemělo cca 200 dětí. U *varianty plodnost střední – migrace vysoká* by stávající kapacita 3018 míst nestačila již v roce 2014. Do roku 2020 by se tak pravděpodobně musela kapacita z roku 2012 navýšit o téměř 50 %, aby mohly školy poskytnout místo více než 1500 dětí ve věku PŠD, které by v tomto roce nejspíše své místo v základních školách zřizovaných MČ Praha 9 nemělo.

Poslední model byl opět pouze ilustrativní, neboť byl pravděpodobný počet dětí ve věku PŠD snížený o 29 %, které nenavštěvují základní školy zřizované MČ Praha 9, porovnáván s kapacitou základních škol pod správou MČ Praha 9 z roku 2012 navýšenou o kapacity odborných učeben těchto škol. Opět bylo počítáno s průměrnou kapacitou 20 míst na každou ze 40 odborných učeben, kapacita se tak navýšila na 3818 míst. V takovém případě by kapacita základních škol spravovaných městskou částí pravděpodobně do roku 2020 stačila ve všech prognózovaných variantách kromě *varianty plodnost střední – migrace vysoká*. Ve jmenované variantě by navýšená kapacita z roku 2012 dostačovala nejspíše jen do roku 2018. V roce 2020 by v této variantě zřejmě nemělo přibližně 680 dětí ve věku PŠD evidovaných v MČ Praha 9 své místo v základní škole zřizované touto městskou částí. Pokud by jim základní školy chtěly poskytnout místo, musela by být kapacita z roku 2012 navýšena o cca 13 %.

Je zřejmé, že u všech modelových variant by do roku 2020 muselo dojít alespoň u jedné z prognózovaných variant vývoje počtu dětí ve věku PŠD evidovaných v MČ Praha 9 k navýšení kapacity základních škol zřizovaných MČ Praha 9 z roku 2012. Jako nejpravděpodobnější se jeví model třetí, kdy je porovnáván očekávaný počet dětí ve věku PŠD snížený o 29 % s kapacitou základních škol pod správou městské části (nenavýšenou o kapacity odborných učeben). V této modelové variantě by se s navyšováním stávajících kapacit základních škol zřizovaných MČ Praha 9, pokud by školy měly zajistit místo pro všechny poptávající děti ve věku PŠD, pravděpodobně muselo začít již od roku 2014

v případě *varianty plodnost střední – migrace vysoká*, od roku 2015 v případě *variant plodnost nízká – migrace konstantní, plodnost střední – migrace konstantní, plodnost vysoká – migrace konstantní a plodnost střední – migrace střední*, případně od roku 2017 v případě nejnižší uvažované varianty označované jako *varianta plodnost střední – migrace nízká*.

6. Zdroje

- Časové řady - lidé/ Times series - people. *Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ v hl. m. Praze* [online]. 17. 10. 2012 [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xa/redakce.nsf/i/casove_rady_lide_time_series_people
- ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Zpráva o finanční stabilitě*. Praha: Česká národní banka, 2011. ISBN 978-80-87225-33-2.
- Demografická ročenka 2008. *Český statistický úřad* [online]. 30. 10. 2009 [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://www2.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/publ/4019-09-2008>
- Demografická ročenka 2009. *Český statistický úřad* [online]. 29. 10. 2010 [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://www2.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/publ/4019-10->
- Demografická ročenka 2010. *Český statistický úřad* [online]. 31. 10. 2011 [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: http://www2.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/publ/4019-11-r_2011
- Demografická ročenka 2011. *Český statistický úřad* [online]. 31. 10. 2012 [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://www2.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/p/4019-12>
- DONOVAL, Daniel. *Nejvíce nových bytů se letos nabízí i prodává v Praze 9* [online]. 14. 8. 2012 [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://www.realit.cz/aktualita/nejvice-novych-bytu-se-letos-nabizi-i-prodava-v-praze-9>
- KUHN, Jiří. Stanovisko Rady AŘG k dohodě MŠMT a Kraje o optimalizaci sítě středních škol: Asociace ředitelů gymnázií České republiky. [online]. 2011 [cit. 2012-11-13]. Dostupné z: http://g.slapanice.cz/system/files/2011/01/a_g_stanovisko_k_redukcii_kapacit_gymn_zi_pdf_38244.pdf
- Městské části hlavního města Prahy. *Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ v hl. m. Praze* [online]. 2012 [cit. 2012-11-06]. Dostupné z: https://www.czso.cz/xa/redakce.nsf/i/mesta_a_obce
- Projekce obyvatelstva České republiky do rok 2065. *Český statistický úřad* [online]. 19. 5. 2009 [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/p/4020-09>
- PROSTĚJOVSKÁ, Zita. *Specifika trhu s novými byty v hl. m. Praze*. Praha: České vysoké učení technické, 2010. Habilitační přednášky, 22. ISBN 978-80-01-04363-4.
- Představení regionu. *Městská část Praha 9* [online]. [cit. 2012-11-03]. Dostupné z: <http://www.praha9.cz/predstaveni-regionu.html>
- KALIBOVÁ, Květa. *Úvod do demografie*. 2. vydání. Praha: Karolinum, 2001. ISBN 80-246-0222-9.

Mateřská škola "Dětský úsměv" [online]. [cit. 2012-11-10]. Dostupné z:
<http://www.detskyusmev.com/>

Mateřská škola U Vysočanského pivovaru [online]. [cit. 2012-11-10]. Dostupné z:
<http://www.msupivovaru.cz/>

Městská část Praha 9: Mateřské školy [online]. [cit. 2012-11-10]. Dostupné z:
<http://www.praha9.cz/matenske-skoly1.html>

MČ Praha 9: *Data o budoucí bytové výstavbě*

MČ Praha 9: *Kapacity základních škol zřizovaných MČ Praha 9 ke školnímu roku 2012/2013*

MČ Praha 9: *Seznam odborných učeben základních škol zřizovaných MČ Praha 9 ke školnímu roku 2012/2013*

MŠ Šluknovská [online]. [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://www.mssluknovska.cz/>

Praha 9 Drahohejlůva [online]. [cit. 2012-11-10]. Dostupné z:
<http://www.drahohejllova.cz/stranka/okoli-projektu>

Ministerstvo, školství, mládeže a tělovýchovy ČR: *Databáze výkazů (Výkaz o mateřské škole, Výkaz o základní škole)*

Podívejte se, jak pokračuje vestavba nové mateřské školy v Základní škole Na Balabence. *Městská část Praha 9* [online]. 2. 11. 2012 [cit. 2012-11-10]. Dostupné z:
<http://www.praha9.cz/podivejte-se-jak-pokracuje-vestavba-nove-materske-skoly-v-zakladni-skole-na-balabence.html>

Podívejte se, jak pokračuje výstavba dvou nových pavilonů v MŠ U Vysočanského pivovaru. *Městská část Praha 9* [online]. 2. 11. 2012 [cit. 2012-11-10]. Dostupné z:
<http://www.praha9.cz/podivejte-se-jak-pokracuje-vystavba.html>

Proč vadí nová místa ve školkách??. *Městská část Praha 9* [online]. 4. 10. 2012 [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://www.praha9.cz/proc-vadi-nova-mista-ve-skolkach1.html>

Rajče.net [online]. 2005-2012 [cit. 2012-11-10]. Dostupné z:
http://mskrocinka.rajce.idnes.cz/Nase_skolka/#0026.jpg

Rajče.net [online]. 2005-2012 [cit. 2012-11-10]. Dostupné z:
http://msnovoborska.rajce.idnes.cz/2011-09_Tanec_na_zahrade/#2011-09_63.jpg

Spolužáci.cz [online]. 1996-2012 [cit. 2012-11-10]. Dostupné z:
<http://www.spoluzaci.cz/schoolScreen?schoolId=883>

Soukromá základní škola [online]. [cit. 2012-11-11]. Dostupné z: <http://www.zsuniverzum.cz/>

Výchovný ústav a Středisko výchovné péče Klíčův [online]. [cit. 2012-11-11]. Dostupné z:
<http://www.klicov.cz/index.php?c=vedeni-provoz-kontakty>

Základní umělecká škola: Další pracoviště Praha 3 [online]. 2012 [cit. 2012-11-11].

Dostupné z: <http://www.umeleckaskola.cz/>

Základní umělecká škola Prosek [online]. [cit. 2012-11-11]. Dostupné z:

<http://www.zuspraha9.cz/>

Základní škola Litvínovská 500 [online]. [cit. 2012-11-11]. Dostupné z:

<http://www.litvinovska500.cz/>

Základní škola Spektrum [online]. 2012 [cit. 2012-11-11]. Dostupné z:

<http://www.zsspektrum.cz/>

ZŠ Litvínovská 600: Základní škola s rozšířenou výukou výpočetní techniky [online]. 2010

[cit. 2012-11-11]. Dostupné z: <http://www.zslitvinovska6.cz/>

ZŠ Na Balabence 800: Škola - klíč k budoucnosti [online]. [cit. 2012-11-11]. Dostupné z:

<http://www.zsbalabenka.cz/>

Základní škola Novoborská [online]. 2012 [cit. 2012-11-11]. Dostupné z:

<http://www.novoborska.cz/>

ZŠ Špitálská: Brána do spokojeného života [online]. [cit. 2012-11-11]. Dostupné z:

<http://www.zs-spitalska.cz/>

7. Přílohy

Příloha 1: Seznam pojmů	76
Příloha 2: Pohlavně–věková struktura obyvatelstva, varianta plodnost střední – migrace nízká v letech 2010 a 2020	78
Příloha 3: Pohlavně–věková struktura obyvatelstva, varianta plodnost střední – migrace vysoká v letech 2010 a 2020.....	79
Příloha 4: Vývoj počtu žáků v MŠ Litvínovská v letech 2005–2011	79
Příloha 5: Vývoj počtu žáků v MŠ Novoborská v letech 2005–2011	80
Příloha 6: Vývoj počtu žáků v MŠ Šluknovská v letech 2005–2011	80
Příloha 7: Vývoj počtu žáků v MŠ Veltruská v letech 2005–2011	81
Příloha 8: Vývoj počtu žáků v MŠ U Nové školy v letech 2005–2011	81
Příloha 9: Vývoj počtu žáků v MŠ U Vysočanského pivovaru v letech 2005–2011	82
Příloha 10: Vývoj počtu žáků v MŠ Pod Krocínkou v letech 2005–2011	82
Příloha 11: Vývoj počtu žáků v MŠ Kovářská v letech 2005–2011	83
Příloha 12: Vývoj počtu žáků podle jednotlivých ročníků v ZŠ Litvínovská 500 v letech 2006–2012	83
Příloha 13: Vývoj počtu žáků podle jednotlivých ročníků v ZŠ Litvínovská 600 v letech 2006–2012	84
Příloha 14: Vývoj počtu žáků podle jednotlivých ročníků v ZŠ Na Balabence v letech 2006–2012	84
Příloha 15: Vývoj počtu žáků podle jednotlivých ročníků v ZŠ Novoborská v letech 2006–2012	85
Příloha 16: Vývoj počtu žáků podle jednotlivých ročníků v ZŠ Špitálská v letech 2006–2012	85
Příloha 17: Fotodokumentace MŠ zřizovaných MČ Praha 9 v roce 2012	86
Příloha 18: Fotodokumentace ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 v roce 2012	89

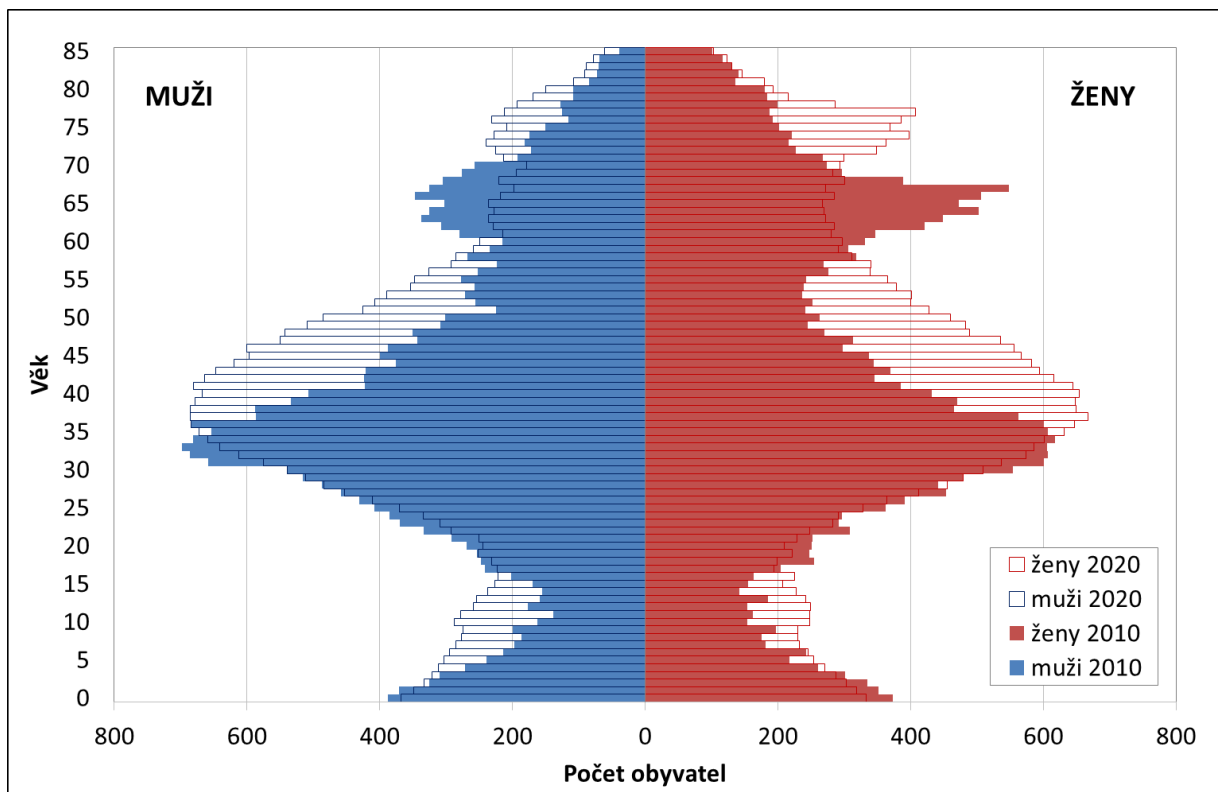
Příloha 1: Seznam pojmů

- **celkový přírůstek obyvatelstva** – součet přirozeného přírůstku (rozdíl mezi počtem živě narozených dětí a počtem zemřelých osob) a migračního salda (rozdíl mezi počty přistěhovalých a vystěhovalých osob)
- **demografická reprodukce** – neustálá obnova lidských populací v důsledku procesu rození a vymírání
- **přirozená měna** – úroveň procesů rození a vymírání, které jsou určeny počtem narozených dětí a zemřelých v dané populaci za určitý časový úsek, nejčastěji rok
- **dětská složka populace** – počet osob ve věku 0–14 let
- **index ekonomické závislosti** – počet dětí ve věku 0–14 let a osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let; čím nižší je výsledná hodnota tohoto indexu, tím příznivější je poměr mezi ekonomicky neaktivní a aktivní složkou obyvatel z pohledu věkové struktury obyvatel
- **index stáří** – počet osob ve věku 65 let a více na 100 dětí ve věku 0–14 let; je-li výsledná velikost indexu nižší než sto, je podíl sledované dětské složky obyvatel vyšší než podíl starších osob, a naopak převyšuje-li výsledná hodnota indexu sto, je počet osob ve věku nad 65 let vyšší než počet dětí v populaci
- **index závislosti I** – počet dětí ve věku 0–14 let na 100 osob ve věku 15–64 let
- **index závislosti II** – počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let
- **komponentní metoda** – nejčastěji používaná metoda populačních prognóz; jako výchozí bod bere věkovou strukturu populace v daném časovém okamžiku a pro další (projektované) roky ji posouvá po jednotlivých věkových skupinách do vyššího věku pomocí pravděpodobností přežití; dosud nenarozené ročníky doplňuje ve věkové struktuře na základě předpokládaného vývoje měr plodnosti podle věku žen; může být vypočtena bez nebo s uvažováním migrace
- **koncový stav obyvatelstva** – počet obyvatel daného území v okamžiku, kterým končí stanovené období; u kalendářního roku koncový stav obyvatelstva vyjadřuje počet obyvatel o půlnoci 31. 12. stanoveného roku; koncový stav obyvatelstva je tedy zpravidla shodný s počátečním stavem obyvatelstva následujícího období
- **migrace, mechanická měna** – procesy spojené s migrací (stěhováním) obyvatelstva; týká se tedy změn v populaci (její velikosti a struktury) v důsledku stěhování

- **migrační saldo** – rozdíl mezi počtem přistěhovalých a počtem vystěhovalých
- **obsazenost nových bytů** – podíl nově vystavěných bytů, které jsou obydlené
- **počáteční stav obyvatelstva** – počet obyvatel k počátku sledovaného období, jedná-li se o kalendářní rok, pak se počet obyvatel udává k 1. 1., přesněji k půlnoci mezi 31. 12. předchozího a 1. 1. sledovaného roku
- **populační vývoj** – oproti demografickému vývoji v sobě zahrnuje i prostorovou mobilitu obyvatelstva, neboli migraci, nazývanou též mechanická měna
- **postproduktivní složka populace** – počet osob ve věku 65 a více let
- **pravděpodobnost úmrtí** – pravděpodobnost, že osoba v přesném věku x zemře před dosažením věku $x + n$, pokud je n voleno jako rovno jedné, jedná se o pravděpodobnost úmrtí během jednoho roku; doplňkem pravděpodobnosti úmrtí do jedné je pravděpodobnost přežití
- **produktivní složka populace** – počet osob ve věku 15–64 let
- **přirozený přírůstek** – rozdíl mezi počtem živě narozených dětí a počtem zemřelých
- **střední stav obyvatelstva** – počet obyvatel ke středu daného období; za střední stav obyvatelstva v kalendářním roce je považován počet obyvatel daného území o půlnoci z 30. 6. na 1. 7. sledovaného roku, případně se může jednat o průměr z počátečního a koncového stavu daného období
- **úhrnná plodnost** – ukazatel plodnosti, který představuje počet dětí, které by se narodily v průměru jedné ženě během jejího reprodukčního období (standardně vymezováno jako věk 15 až 49 let), kdyby po celou dobu zůstalo zachováno rozložení plodnosti podle věku (za předpokladu neexistence úmrtnosti žen během reprodukčního období)
- **úmrtnostní tabulka** – demografický model vystihující řád vymírání studované populace; skládá se z řady tzv. tabulkových funkcí, které jsou vzájemně formálně propojené; vstupní funkcí pro konstrukci tabulky úmrtnosti bývá zpravidla pravděpodobnost úmrtí
- **věková pyramida** – používá se ke grafickému znázornění pohlavně věkové struktury zkoumané populace, kdy se na svislou osu vynáší věk a na vodorovnou osu zastoupení příslušné věkové skupiny, která bývá obvykle jednoletá, případně pětiletá, a to buď v absolutních počtech, případně v relativních údajích

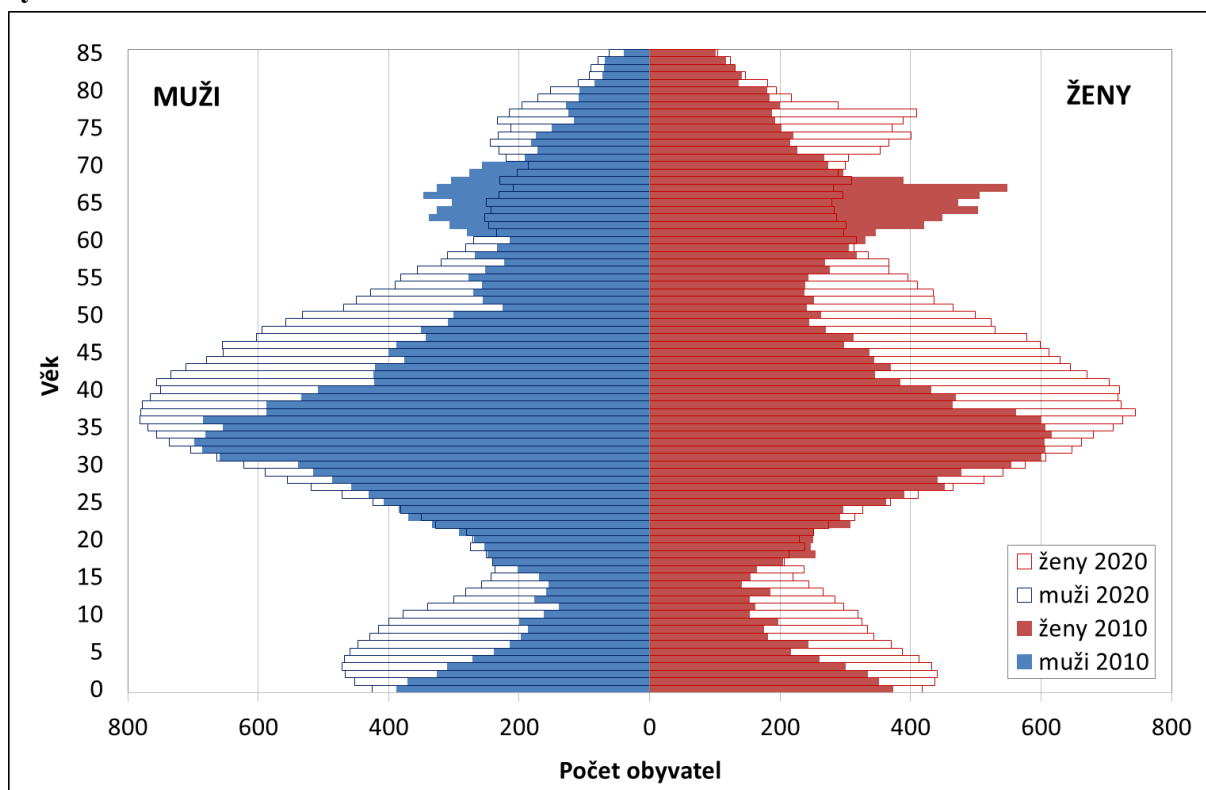
- **věková struktura** – rozložení obyvatelstva podle věku
- **vnější migrace** – stěhování obyvatel za hranice územní jednotky, místo vystěhování tedy leží v jiné územní jednotce než místo přistěhování
- **vnitřní migrace** – stěhování obyvatel v rámci jednoho územního celku

Příloha 2: Pohlavně–věková struktura obyvatelstva, varianta plodnost střední – migrace nízká v letech 2010 a 2020

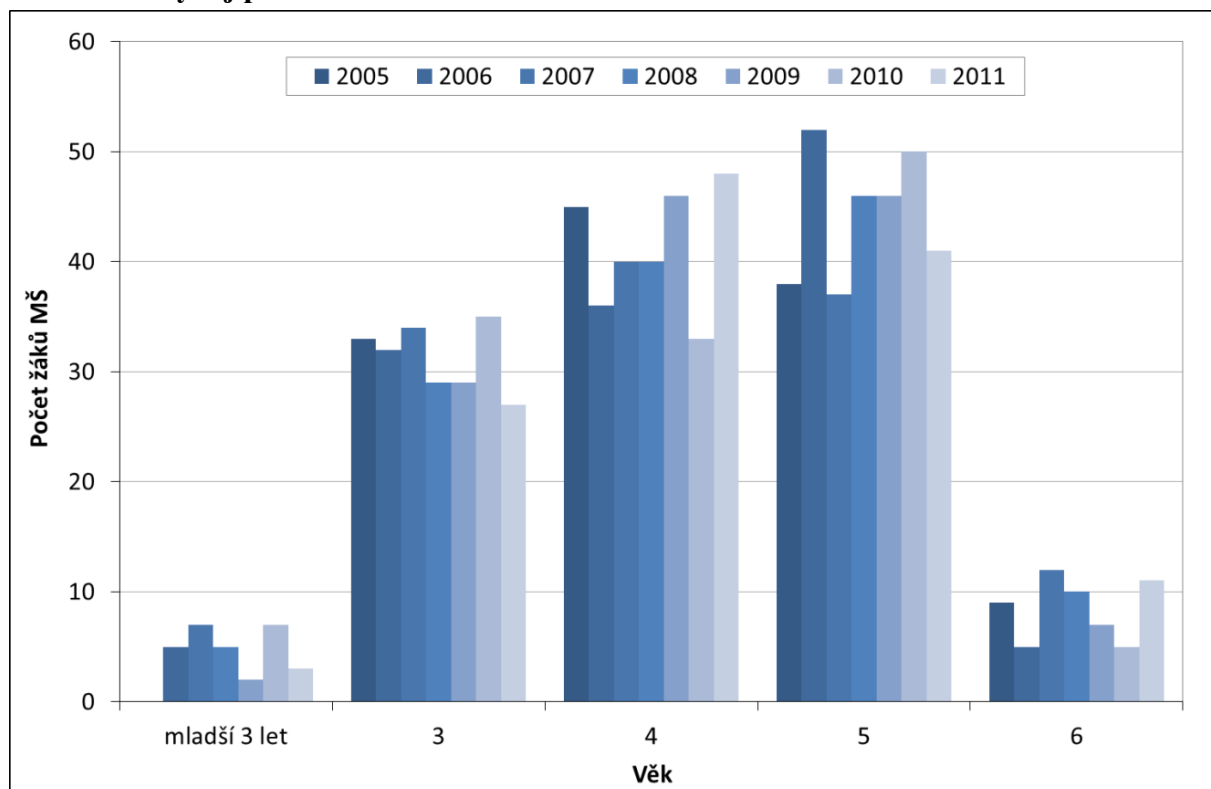
Zdroj dat: ČSÚ; Vlastní výpočty

Příloha 3: Pohlavně–věková struktura obyvatelstva, varianta plodnost střední – migrace vysoká v letech 2010 a 2020

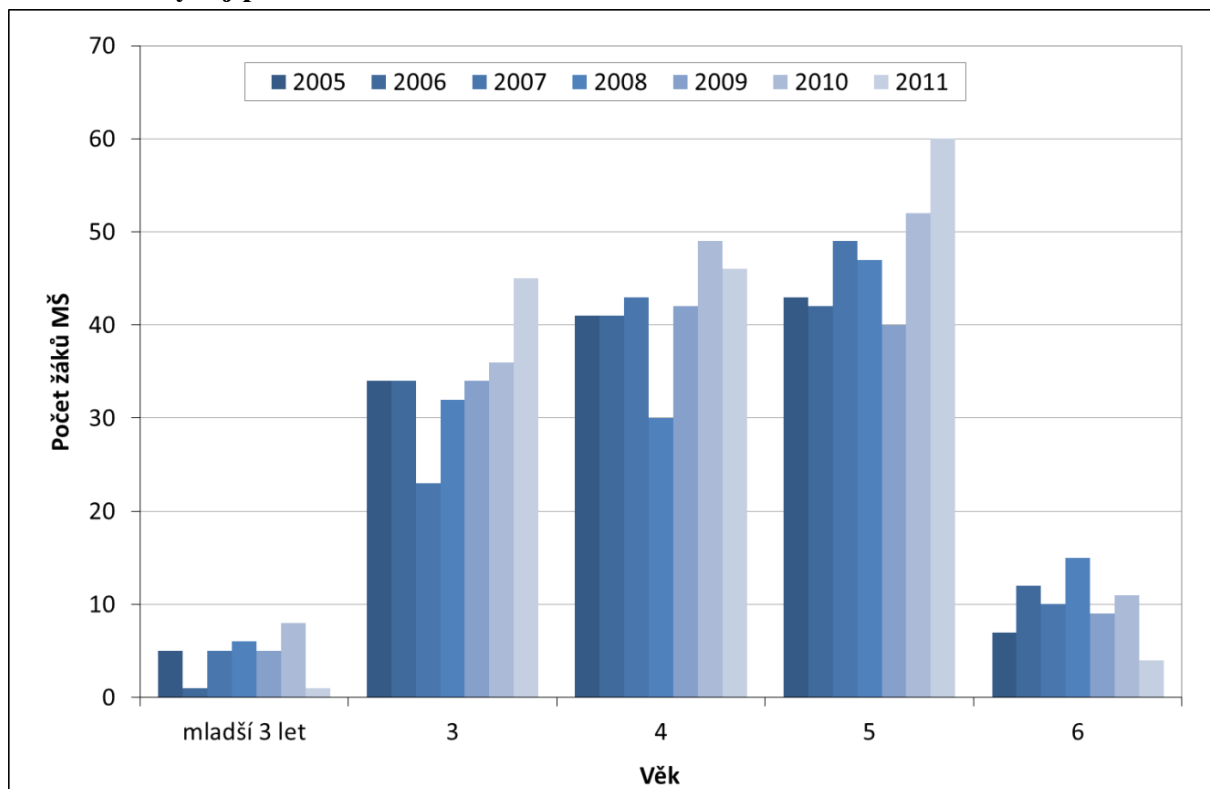
Zdroj dat: ČSÚ; Vlastní výpočty

Příloha 4: Vývoj počtu žáků v MŠ Litvínovská v letech 2005–2011

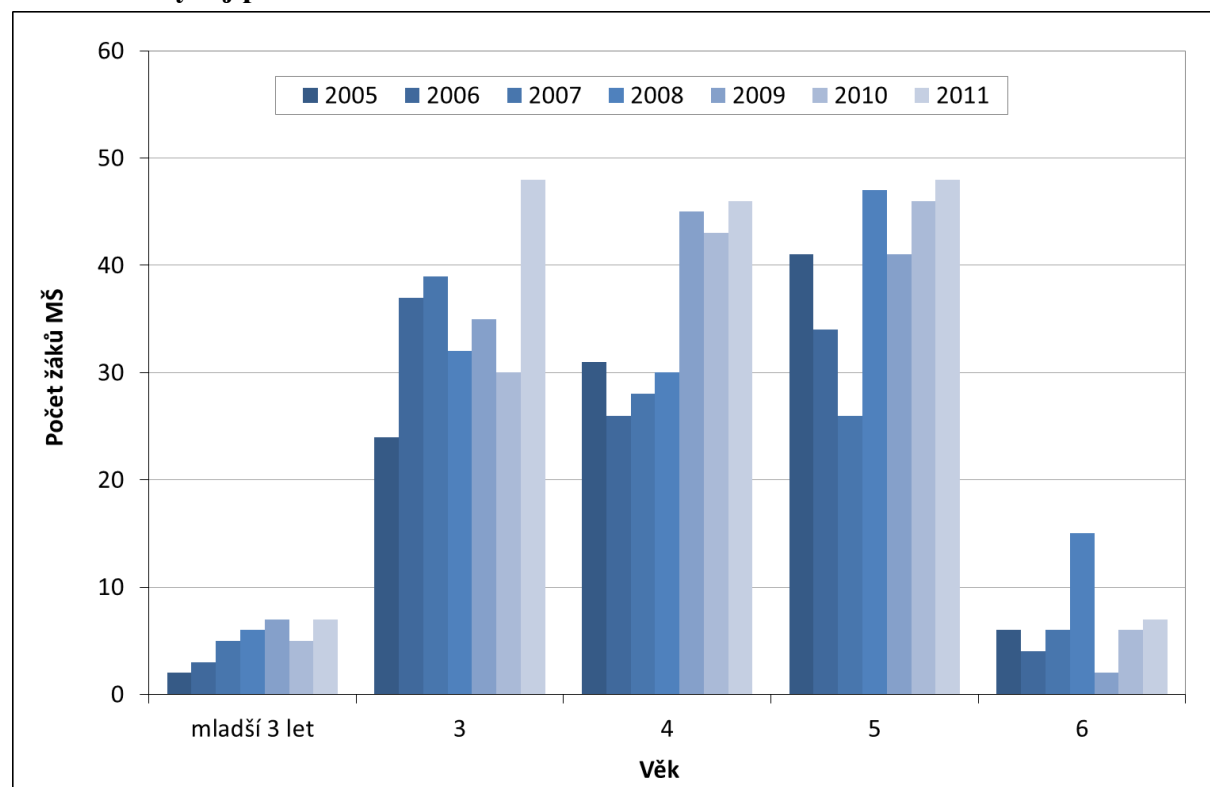
Zdroj dat: MŠMT (Výkaz o MŠ)

Příloha 5: Vývoj počtu žáků v MŠ Novoborská v letech 2005–2011

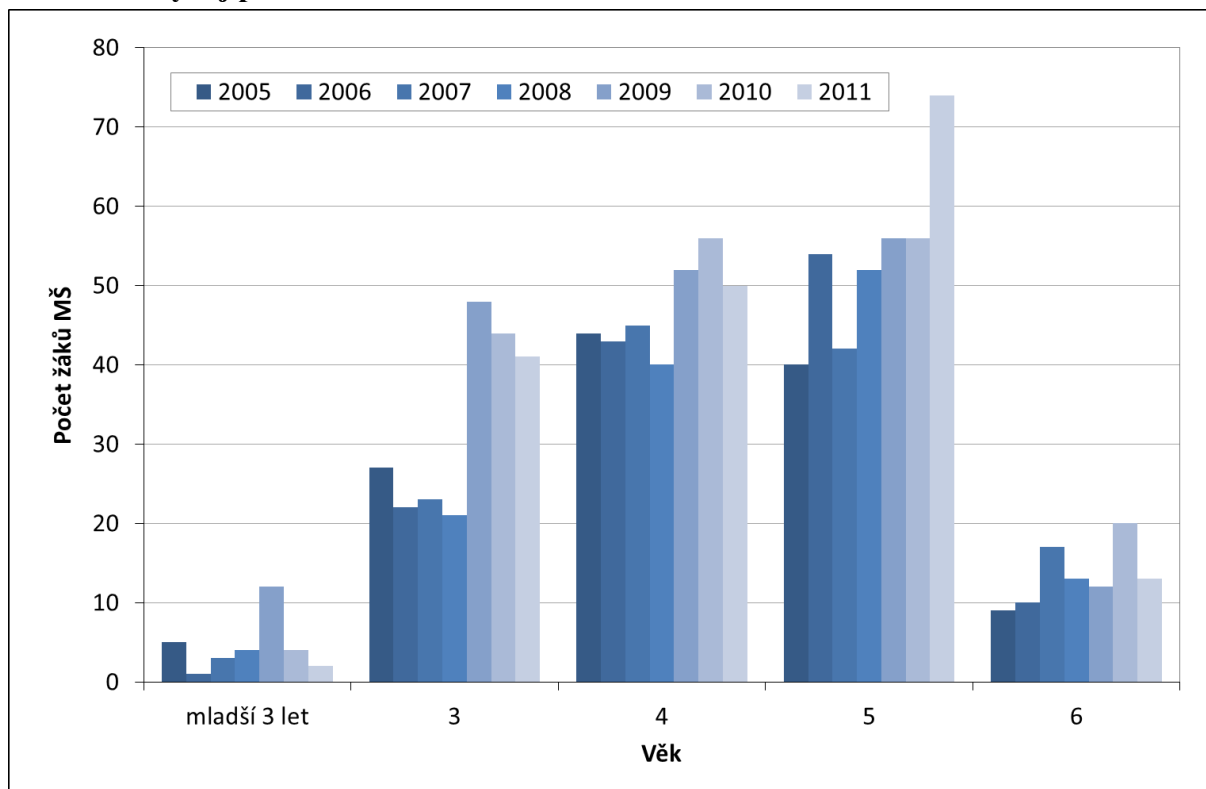
Zdroj dat: MŠMT (Výkaz o MŠ)

Příloha 6: Vývoj počtu žáků v MŠ Šluknovská v letech 2005–2011

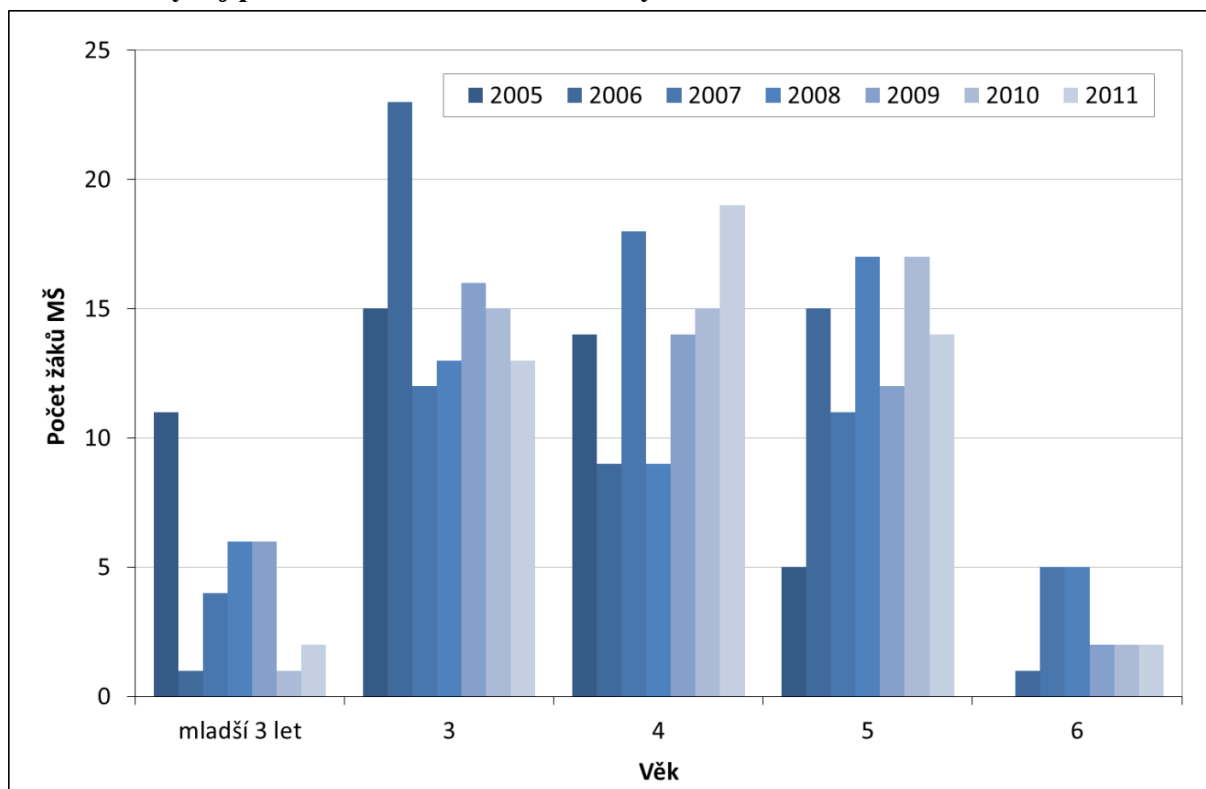
Zdroj dat: MŠMT (Výkaz o MŠ)

Příloha 7: Vývoj počtu žáků v MŠ Veltruská v letech 2005–2011

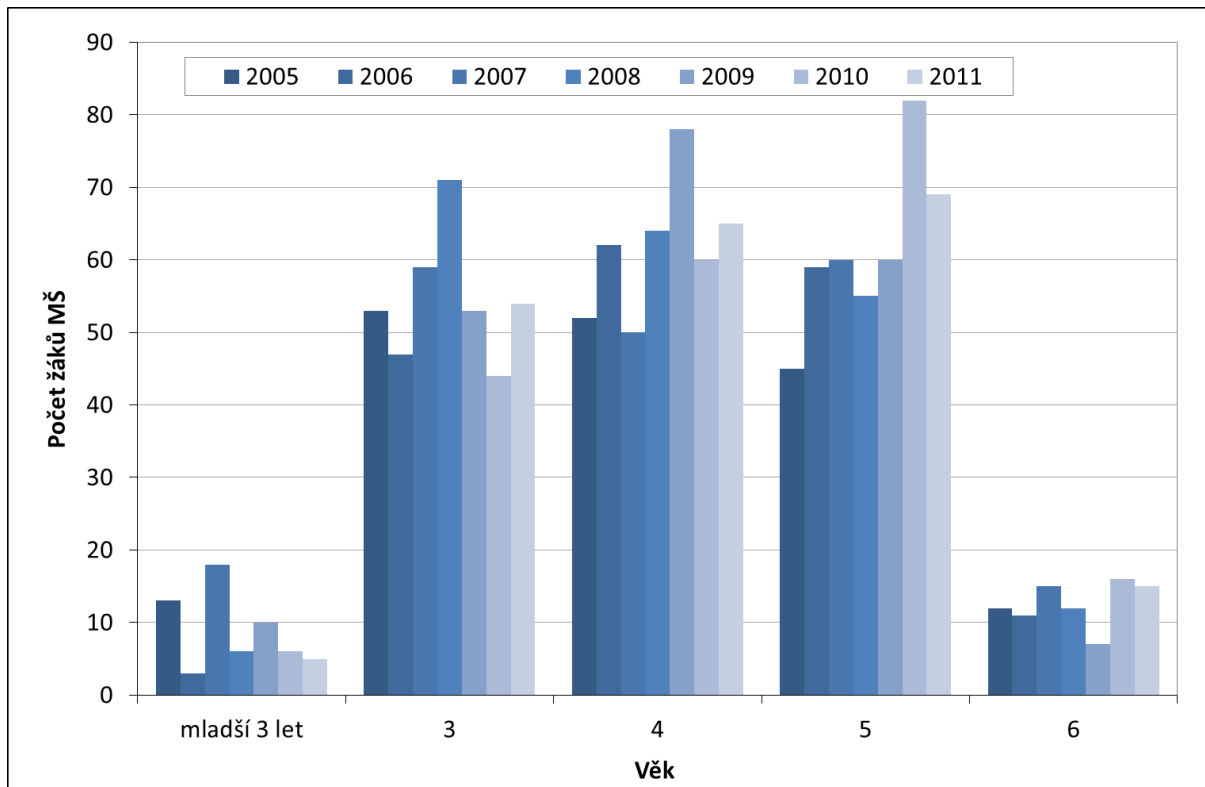
Zdroj dat: MŠMT (Výkaz o MŠ)

Příloha 8: Vývoj počtu žáků v MŠ U Nové školy v letech 2005–2011

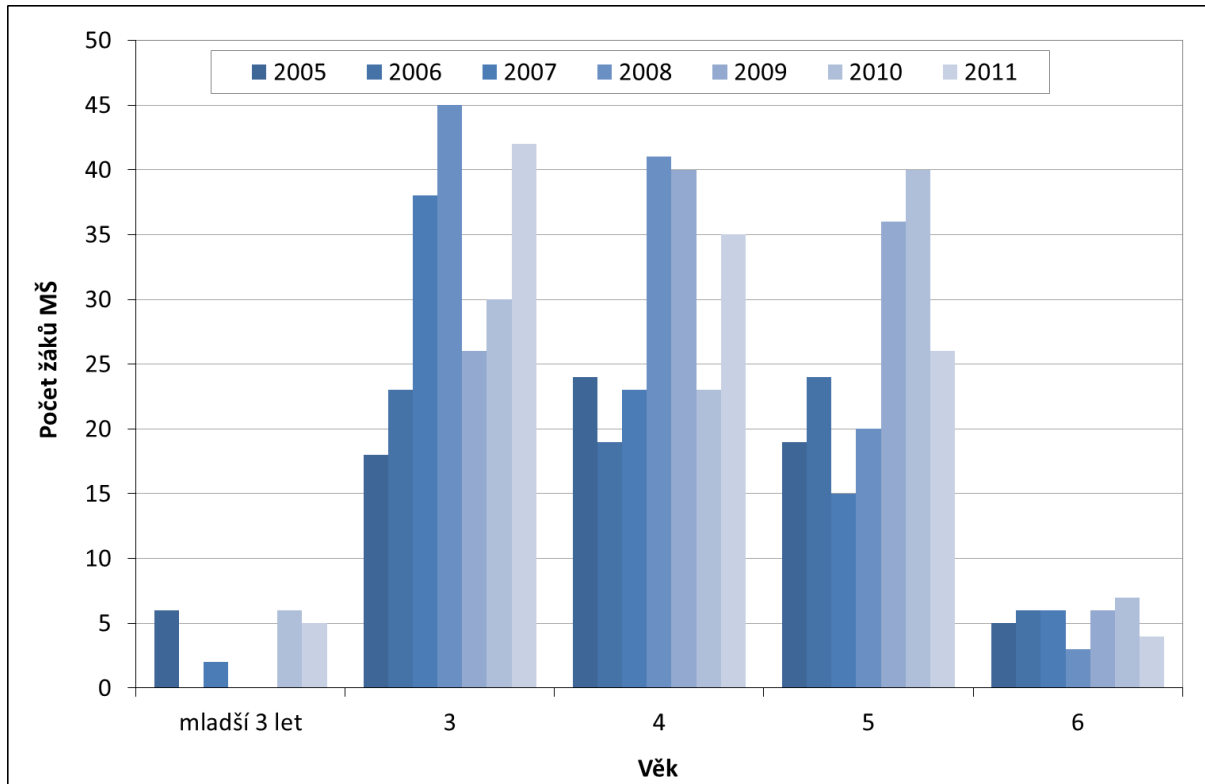
Zdroj dat: MŠMT (Výkaz o MŠ)

Příloha 9: Vývoj počtu žáků v MŠ U Vysočanského pivovaru v letech 2005–2011

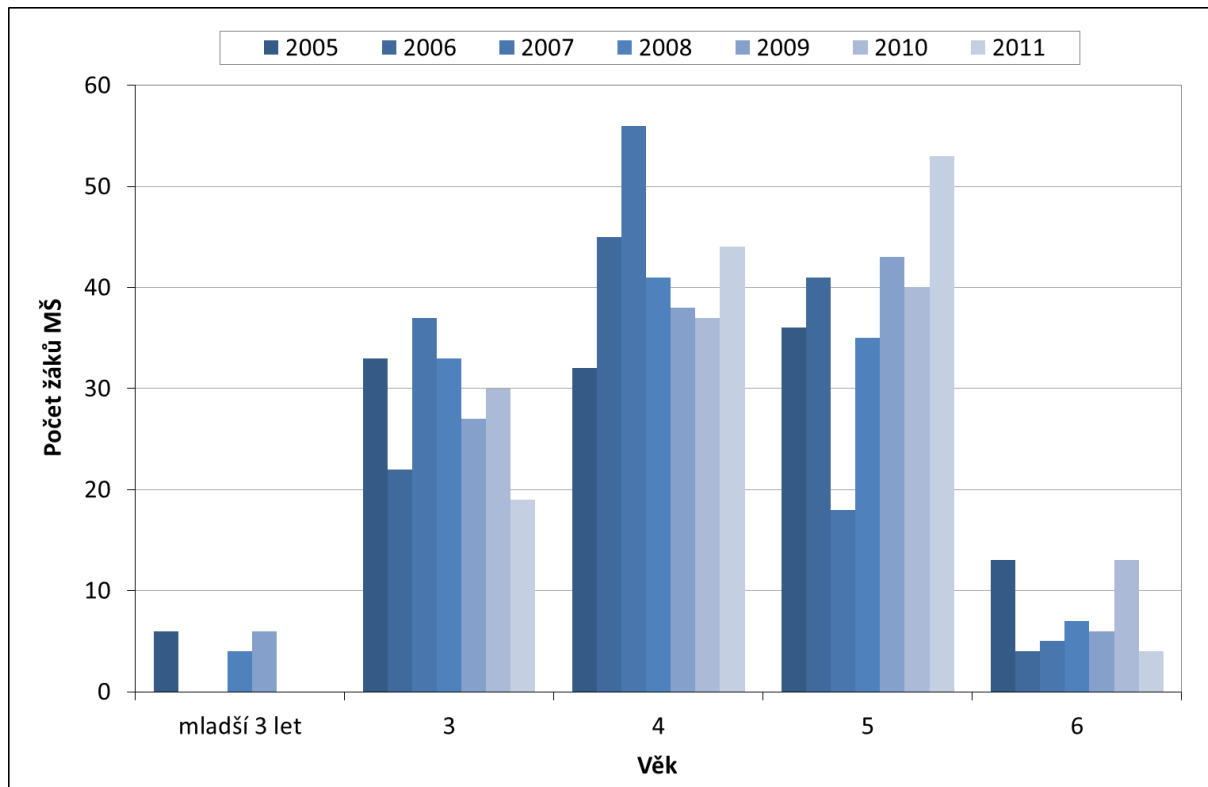
Zdroj dat: MŠMT (Výkaz o MŠ)

Příloha 10: Vývoj počtu žáků v MŠ Pod Krocínkou v letech 2005–2011

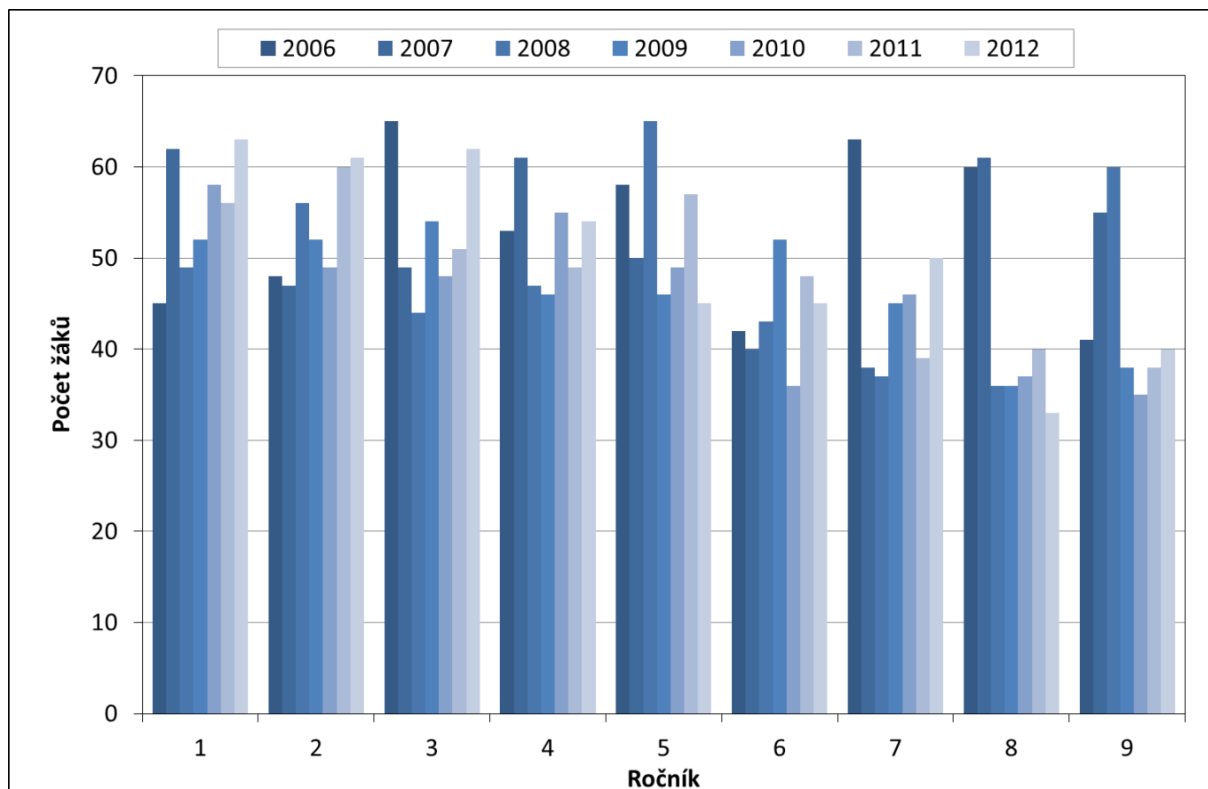
Zdroj dat: MŠMT (Výkaz o MŠ)

Příloha 11: Vývoj počtu žáků v MŠ Kovářská v letech 2005–2011

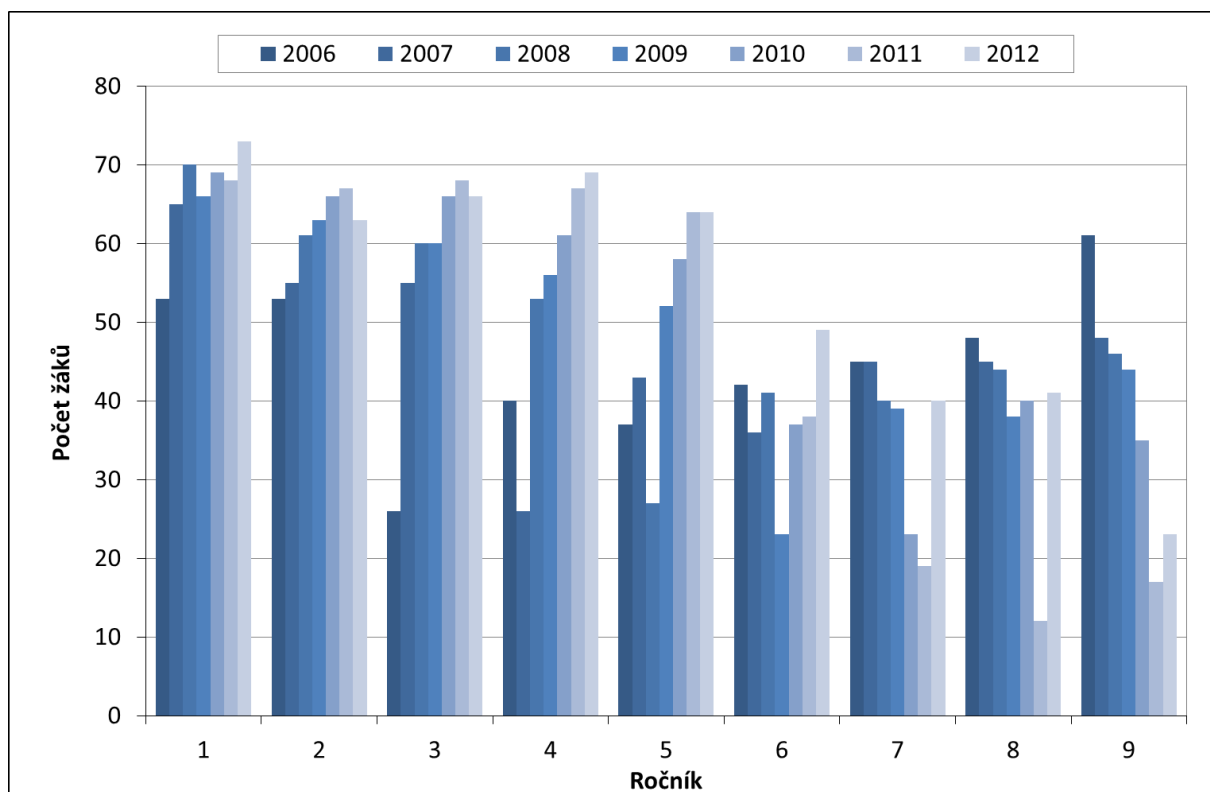
Zdroj dat: MŠMT (Výkaz o MŠ)

Příloha 12: Vývoj počtu žáků podle jednotlivých ročníků v ZŠ Litvínovská 500 v letech 2006–2012

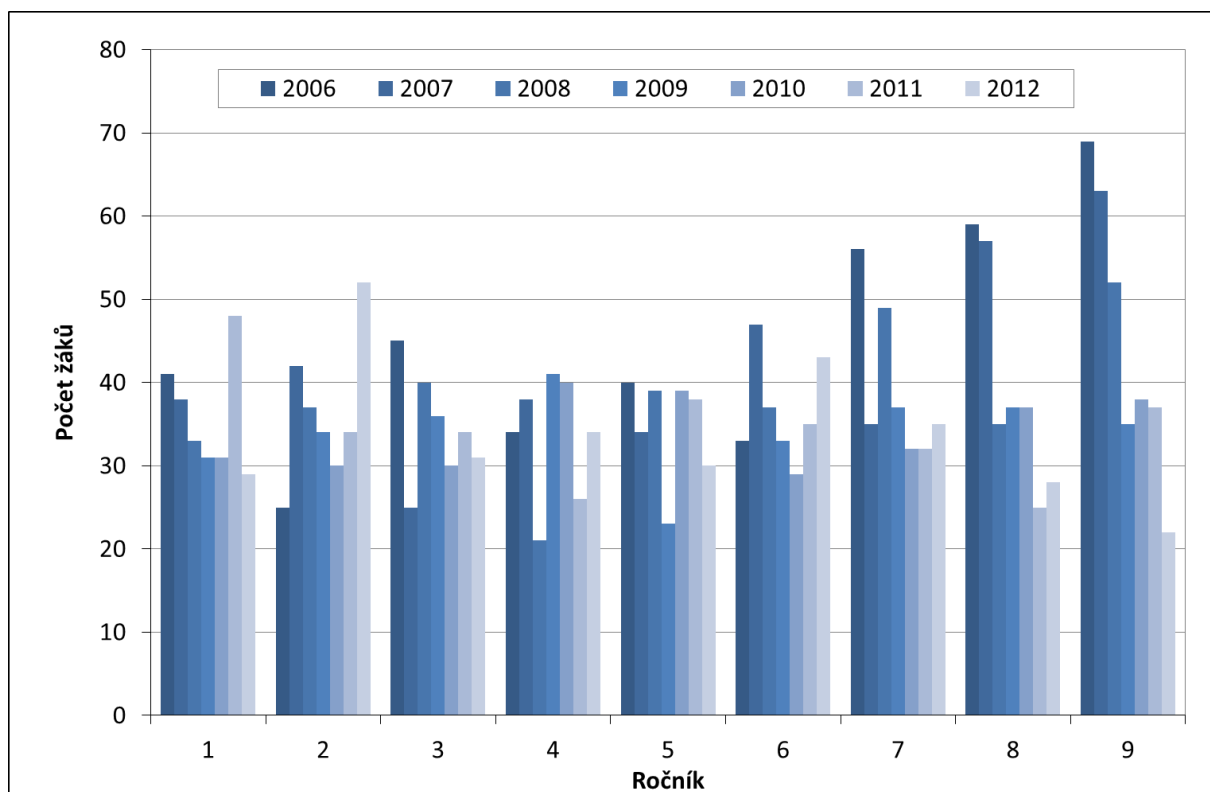
Zdroj dat: MŠMT ČR (Výkaz o základní škole)

Příloha 13: Vývoj počtu žáků podle jednotlivých ročníků v ZŠ Litvínovská 600 v letech 2006–2012

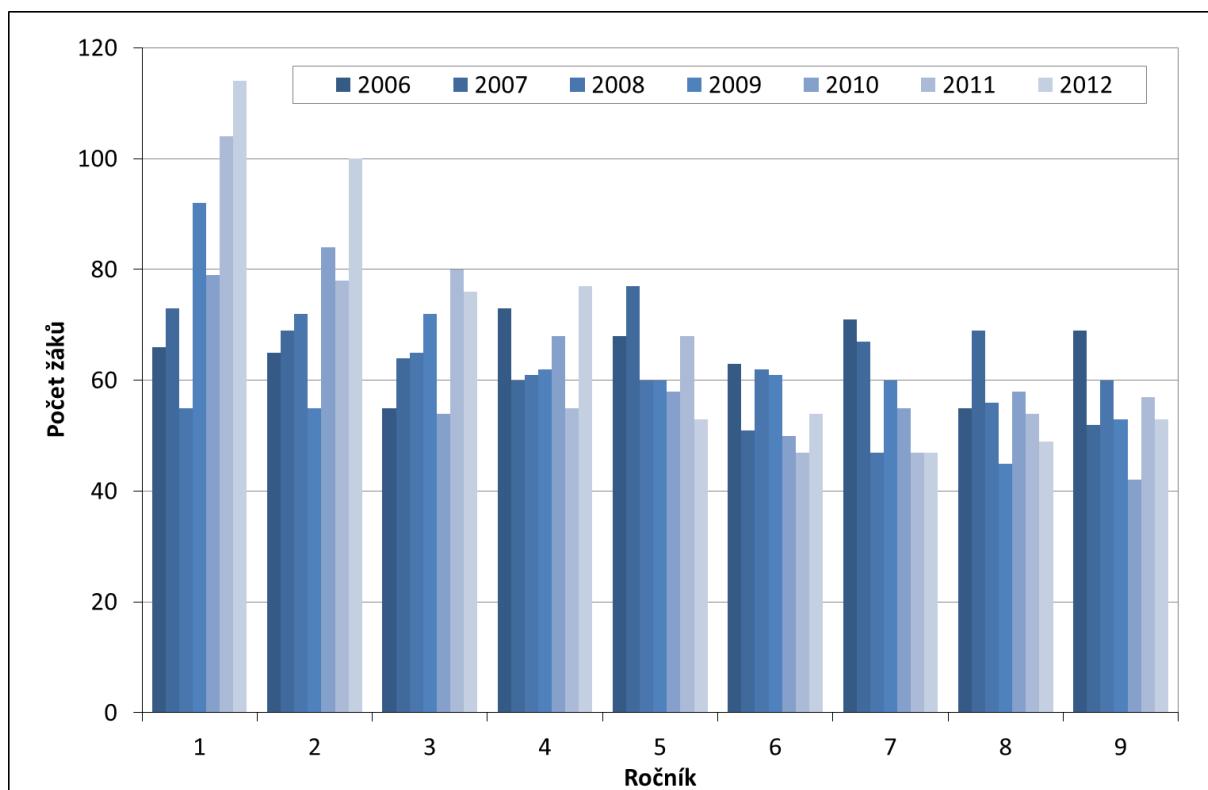
Zdroj dat: MŠMT ČR (Výkaz o základní škole)

Příloha 14: Vývoj počtu žáků podle jednotlivých ročníků v ZŠ Na Balabence v letech 2006–2012

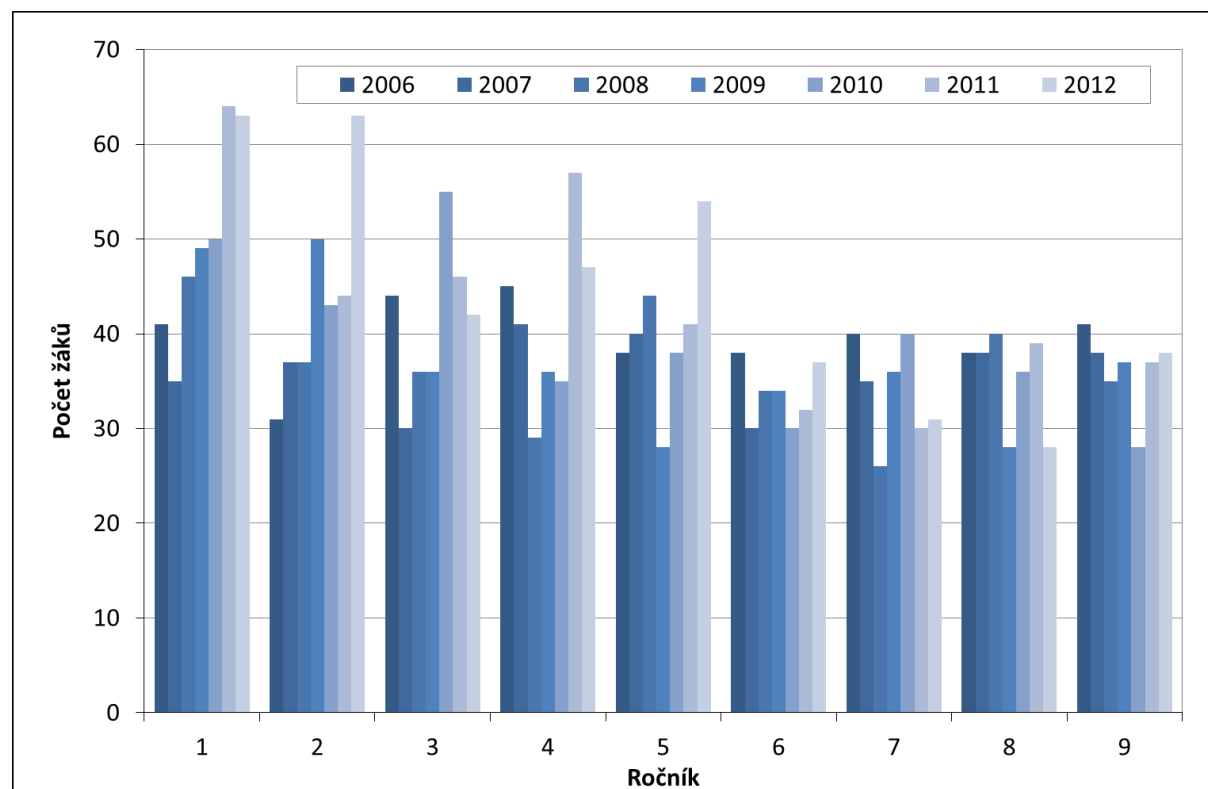
Zdroj dat: MŠMT ČR (Výkaz o základní škole)

Příloha 15: Vývoj počtu žáků podle jednotlivých ročníků v ZŠ Novoborská v letech 2006–2012

Zdroj dat: MŠMT ČR (Výkaz o základní škole)

Příloha 16: Vývoj počtu žáků podle jednotlivých ročníků v ZŠ Špitálská v letech 2006–2012

Zdroj dat: MŠMT ČR (Výkaz o základní škole)

**Příloha 17: Fotodokumentace MŠ zřizovaných MČ Praha 9 v roce 2012
MŠ Kovářská**

Zdroj: <http://www.drahobejlova.cz/stranka/okoli-projektu>

MŠ U Nové Školy - Dětský úsměv

Zdroj: <http://www.detskyusmev.com>

MŠ U Vysočanského pivovaru

Zdroj: <http://www.msupivovaru.cz>

MŠ Pod Krocínkou

Zdroj: http://mskrocinka.rajce.idnes.cz/Nase_skolka/#0026.jpg

MŠ Litvínovská

Zdroj: vlastní foto, Aneta Kovářová

MŠ Veltruská

Zdroj: vlastní foto, Aneta Kovářová

MŠ Šluknovská

Zdroj: <http://www.mssluknovska.cz>

MŠ Novoborská

Zdroj: http://msnovoborska.rajce.idnes.cz/2011-09_Tanec_na_zahrade/#2011-09_63.jpg

Příloha 18: Fotodokumentace ZŠ zřizovaných MČ Praha 9 v roce 2012

ZŠ Litvínovská 500

Zdroj: vlastní foto, Aneta Kovářová

ZŠ Litvínovská 600

Zdroj: vlastní foto, Aneta Kovářová

ZŠ Na Balabence

Zdroj: <http://www.zsbalabenka.cz/?pg=fotkyskola>

ZŠ Novoborská

Zdroj: <http://www.spoluzaci.cz/schoolScreen?schoolId=883>

ZŠ Špitálská

Zdroj: <http://www.zs-spitalska.cz>